Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL P.C.R.

Anul XXXVII Nr. 7513 | Simbătă 4 noiembrie 1967 | 8 PAGINI — 30 BANI

STADIUL LUCRĂRILOR DE INVESTIȚII ÎN COOPERATIVELE AGRICOLE

La sfîrșitul lunii iunie, în ziarul nostru a apărut un articol care semnala stadiul nesatisfăcător al lucrărilor de investiții din cooperativele agricole, ritmul lent în care se desfășura munca pe diferite șantiere și cauzele care au determinat această stare de lucruri. Punerea în funcție ritmică și integrală a obiectivelor de investiții, cărora cooperatorii le-au destinat, prin planurile de producție, apreciabila sumă de peste două miliarde de lei, reprezintă o sarcină de cea mai mare însemnătate, ele condiționînd în măsură hotărîtoare lărgirea producției acestor unități, intensificarea ei. Ce se constată acum, după 4 luni de la apariția articolului?

Pînă la începutul lunii octombrie s-au amenajat pentru irigații aproape 80 la sută din cele 101 370 de hectare prevăzute, s-au plantat cu viță de vie marea majoritate a terenurilor planificate, s-a terminat construcția a aproape 5 250 de obiective de producție și social-culturale, noi sau rămase din anii anteriori. Referindu-se la această stare de lucruri, tov. **Anton Dundaru**, șeful secției investiții-construcții din cadrul Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, făcea următoarea remarcă: „Rezultatele sînt incomparabil mai bune decît în oricare din anii anteriori".

Chiar dacă aceasta este situația, față de posibilități și mai ales față de nevoile producției, ea nu este deloc satisfăcătoare. Mai ales la „capitolul" construcții-montaj — unul dintre capitolele cu pondere deosebită în totalul fondurilor de investiții ale cooperativelor agricole. Cifrele centralizate la Uniunea Națională confirmă întrutotul această apreciere: din cele 7 136 obiective noi, care trebuie realizate în acest an, n-au fost terminate, pînă la începutul lunii octombrie, decît 4 013. Restul se aflau în diferite stadii de execuție, care mai sub semnul întrebării îndeplinirea integrală a planului: 349 nici nu fuseseră începute, 451 se găseau la fundații, 738 la zidărie și doar 1 041 la învelitoare. Situația este cu atît mai gravă cu cît multe dintre aceste obiective sînt destinate sectorului zootehnic, trebuie să asigure condiții optime de cazare, la sosirea timpului rece, ploios, efectivelor de animale sporite ale cooperativelor agricole.

Cum se explică această situație? În primul rînd, prin lipsa de materiale de construcții și utilaje.

— Din capul locului — ne spunea tov. Dundaru — nu s-a asigurat concordanța necesară între volumul lucrărilor prinse în planul de investiții și planul de aprovizionare cu materiale de construcții și utilaje.

— Dar cine trebuia să asigure această concordanță? Nu tocmai unele cooperatiste?

— Da, așa stau lucrurile. Deși au avut sarcina de a îndruma orientarea judicioasă a investițiilor în cooperativele agricole, unele uniuni raionale și regionale n-au acordat atenția cuvenită acestei probleme, n-au acționat cu promptitudine atunci cînd au sesizat includerea în plan, de către unități, a unui mare număr de obiective, necorelat cu posibilitățile materiale și financiare existente. Pentru a preveni repetarea acestor situații în 1968, Uniunea Națională a luat măsuri ca pînă la 20 noiembrie să se stabilească, în funcție de necesități și de materialele de care dispunem, ce trebuie construit în fiecare cooperativă. Aceasta va preîntîmpina risipirea forțelor într-un număr mare de obiective, care practic, așa după cum se vede, nu se pot realiza. Chiar și în aceste condiții îndeplinirea planului va depinde însă, în mare măsură, de furnizori. Afirm acest lucru fiindcă unele întreprinderi continuă să nu se achite conștiincios de obligațiile ce le revin...

Și exemplele încep să curgă. În trimestrul doi uzina „Independența"-Sibiu n-a livrat decît 86 din cele 200 de aspersoare APT 4 planificate. Tot în trimestrul doi Intreprinderea „Tehnometal"-Timișoara n-a pus la dispoziție nici unul dintre agregatele de mulș prinse în plan. Neajunsuri mari a provocat și fabrica de ciment din Tg. Jiu. Din cele 4 680 tone de ciment prevăzute pentru trimestrul III ea a livrat doar 3 356. La fel stau lucrurile și în cazul întreprinderilor de prefabricate ale Ministerului Industriei Construcțiilor și sfaturilor populare. În trimestrul întîi ele au rămas datoare cu 1 855 mc de prefabricate, în trimestrul doi — cu 1 000, iar în trimestrul trei — cu alți 800.

Asemenea exemple ne-au fost furnizate și acum aproape patru luni. Aceasta denotă că problema înlăturării neajunsurilor semnalate n-a fost privită cu toată răspunderea de organele de resort din ministerele respective, că acestea n-au întreprins măsuri energice pentru ca întreprinderile în subordine să-și îndeplinească exemplar îndatoririle pe care le au față de agricultura cooperatistă. Evident, o asemenea situație provoacă cooperativelor agricole mari neajunsuri. De aceea, se impune ca în timpul cel mai scurt conducerile acestor instituții să întreprindă tot ceea ce este necesar pentru recuperarea restanțelor semnalate — îndeosebi la livrarea materialelor și utilajelor destinate construcției de sere — și îndeplinirea lucrărilor prevăzute în sectorul cooperatist al agriculturii.

În același timp, e necesar ca și uniunile cooperatiste să acționeze cu multă perseverență pentru mobilizarea resurselor cooperativelor agricole la realizarea investițiilor. Subliniem aceasta întrucît, adeseori, invocarea, aproape la tot pasul, a „lipsei materialelor" este menită să ascundă propriile neglijențe, care au provocat întîrzieri serioase în îndeplinirea planului de investiții. Este vorba, în primul rînd, despre insuficienta preocupare manifestată de uniuni cooperatiste cum sînt cele din regiunile Argeș, Brașov, Bacău, Cluj, Oltenia, la întocmirea schițelor de amplasare a diferitelor obiective, de neasigurarea la timp a proiectelor sau avizarea unor proiecte care cuprindeau soluții greșite, de antrenarea nesatisfăcătoare a Oficiilor de aprovizionare cu materiale la rezolvarea operativă, pe plan local, a cererilor de materiale care apar pe parcurs. La toate acestea se adaugă faptul că, dintr-o neglijență condamnabilă, în cele mai multe locuri, lucrările au început foarte tîrziu — în lunile mai, iunie — sau, așa cum s-a văzut, n-au început nici pînă acum.

Cooperativa agricolă din Band, regiunea Mureș-Autonomă Maghiară, are în planul de investiții pe acest an 10 obiective. Cu toate că s-a făcut aprovizionarea din timp cu materiale de construcții — valoarea lor se ridică la 400 000 de lei — cooperativa n-a trecut la executarea lucrărilor decît după 30 iunie. Situații similare au fost semnalate și la Gălești, Pănet, Păingeni, din aceeași regiune. Evident, în aceste cazuri nu absența materialelor a determinat întîrzierea realizării construcțiilor, ci lipsa de răspundere cu care au acționat consiliile de conducere, pasivi-

Radu ATANASESCU

(Continuare în pag. a III-a)

ÎN ZIARUL DE AZI:

● Centrul de la... margine ● Cheltuielile la 1000 lei producție marfă se apropie de nivelul optim ● Autenticitatea în emisiunile de muzică populară ● Neliniștea apelor

puncte de vedere

Cum formăm „dirijorii" căilor ferate

Căile ferate se află într-o epocă de mari prefaceri tehnice, în care eforturile principale sînt îndreptate spre soluționarea unor probleme tehnico-economice de mare actualitate: realizarea unor viteze de circulație sporite, întărirea siguranței circulației trenurilor prin introducerea largă a automatizării, obținerea unei mari eficiențe economice în folosirea mijloacelor tehnice și ridicarea calității activității transportului în general.

Într-un asemenea context, pe lîngă numeroasele considerații foarte juste pe care le face „Studiul privind dezvoltarea învățămîntului superior" surprinde lipsa de interes manifestată de forurile de învățămînt superior pentru pregătirea cadrelor inginerești necesare transportului feroviar, a cercetătorilor științifici pentru acest domeniu important al economiei naționale. În prezent, acești ingineri sînt pregătiți în cadrul secției Organizarea transporturilor feroviare din Facultatea de transporturi a Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej" din București. După părerea mea, profilul și denumirea acestei secții nu corespund sarcinilor de producție ale viitorilor ingineri pregătiți aici, chemați să decidă asupra modului cum trebuie folosit uriașul potențial tehnic al căilor ferate. A renunța la pregătirea unor ingineri de exploatare a căilor ferate pe baza părerii eronate că inginerul mecanic, în cazul de față inginerul de construcție a materialului rulant (specializare preconizată în Studiu), ar fi un specialist de bază, cu profil mai larg, vine în contradicție cu cerințele concrete ale domeniului respectiv.

Unul dintre avantajele caracteristice ale căii ferate în comparație cu celelalte mijloace de transport îl constituie existența unui sistem vast de conducere și control, care se pretează cel mai bine la automatizarea circulației și folosirea mașinilor electronice de calcul pentru optimizarea proceselor de transport, în care inginerul de concepție, denumit în alte țări inginer de exploatare feroviară, are rolul determinant. El este ceea ce reprezintă dirijorul pentru orchestra. Fiecare component al orchestrei cunoaște partitura, însă simfonia nu prinde viață decît în prezența dirijorului, care stăpînește în amănunțime rolul fiecărui instrument în crearea armoniei. Este posibil ca dirijorul să nu simtă, să nu înțeleagă muzica, să aibă pregătire inferioară membrilor orchestrei? Desigur că nu, vor răspunde chiar și nespecialiștii. Mă întreb atunci cum va fi posibil ca activitatea ce se desfășoară în unitățile mari feroviare (stații de secție și de triaj, regulatoare de circulație, direcții regionale) unde lucrează mii și zeci de mii de salariați să fie în seama unui subinginer, așa cum se preconizează în Studiu. Nu e greu de prevăzut că un conducător tehnic nu va putea proiecta o stație de triaj

Dr. ing. Paul FRÎNCU
consilier la Consiliul Național al Cercetării Științifice

(Continuare în pag. a IV-a)

Noile laboratoare ale Stațiunii experimentale agricole Secueni — Roman

Semicentenarul Marii Revoluții Socialiste din Octombrie

ȘEDINȚA SOLEMNĂ COMUNĂ A C.C. AL P.C.U.S. ȘI A SOVIETELOR SUPREME ALE U.R.S.S. ȘI R.S.F.S.R.

Telefoto: TASS — AGERPRES

MOSCOVA 3. — Corespondenții noștri la Moscova, S. Podină și N. Cristoloveanu, transmit: La 3 noiembrie, în Sala Congreselor din Kremlin, s-a deschis ședința solemnă comună a C.C. al P.C.U.S., a Sovietului Suprem al U.R.S.S. și a Sovietului Suprem al R.S.F.S.R., consacrată celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. La ședință participă veterani ai P.C.U.S., veterani sovietici și străini ai Revoluției din Octombrie, reprezentanți ai oamenilor muncii din Moscova.

În prezidiu au luat loc conducători de partid și de stat ai Uniunii Sovietice. Împreună cu conducătorii altor delegații, invitate la sărbătorirea semicentenarului, în prezidiu au luat loc tovarășii Nicolae Ceaușescu și Ion Gheorghe Maurer. În sală se aflau ceilalți membri ai delegației române, precum și delegațiile veteranilor mișcării revoluționare din România, Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor, Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist, Consiliului Național al Femeilor, Consiliului General A.R.L.U.S., a Comitetului organizatoric al veteranilor din războiul antifascist, Comitetului național pentru apărarea păcii din România.

Ședința solemnă a fost deschisă de Nikolai Podgornîi, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., care a evocat însemnătatea Marii Revoluții din Octombrie, subliniind că realizările uriașe ale U.R.S.S., creșterea puterii sale economice, ridicarea bunăstării și culturii poporului sînt un rezultat al Revoluției din Octombrie, al înțelepciunii partidului comunist, sînt roade ale muncii mai multor generații de oameni sovietici. În continuare, el a propus participanților la ședință să se păstrece un moment de reculegere în memoria luptătorilor căzuți. N. V. Podgornii a salutat apoi, în numele poporului sovietic, delegațiile din 95 de țări sosite la festivități.

Leonid Brejnev, secretar general al C.C. al P.C.U.S., a prezentat apoi raportul „50 de ani de mari victorii ale socialismului".

În cadrul lucrărilor de după-amiază ale ședinței solemne au luat cuvîntul Ghennadi Voronov, președintele Consiliului de Miniștri al R.S.F.S.R., Piotr Șelest, prim-secretar al C.C. al P.C. din Ucraina, Piotr Mașerov, prim-secretar al C.C. al P.C. din Bielorusia.

Au rostit, de asemenea, cuvîntări de salut Wladyslaw Gomulka, conducătorul delegației de partid și guvernamentale a R. P. Polone, Walter Ulbricht, conducătorul delegației de partid și guvernamentale a R. D. Germane, Le Duan, prim-secretar al C.C. al Partidului celor ce muncesc din Vietnam, Waldeck Rochet, secretar general al Partidului Comunist Francez.

După ședința de după-amiază a urmat un spectacol festiv.

IN PAGINA A VII-A

Raportul prezentat de L. Brejnev la ședința solemnă comună a C.C. al P.C.U.S. și a Sovietelor Supreme ale U.R.S.S. și R.S.F.S.R.

opinii

DE TRAFICUL RELAȚII

Nu rareori auzi spunîndu-se, ba au intrat chiar în limbajul obișnuit expresii ca: „i-am aprobat cererea", „i-am angajat", „i-am dat concediu", „ți-am dat o primă", „te-am trimis în străinătate" etc. etc...

Recurgînd la o logică elementară, în fața unui asemenea mod de exprimare te întrebi „oare ce a dat de la sine, din buzunarul său, din avutul său, omul respectiv?", „oare a făcut, ceea ce spune, ca un simplu act volitiv, personal, sau în virtutea unor necesități obiective pe care i le dictează însuși mersul lucrurilor, procesul de producție, faptul că el este plătit de societate tocmai pentru a lua asemenea măsuri?"...

Se petrece aici, chiar și în mintea unor oameni de bună intenție, o arbitrară confuzie între îndatorirea socială pentru care ești plătit și actul personal de voință.

„Serviciu contra serviciu" este o practică veche de cînd lumea. Îl ajuți pe un om sacrificîndu-ți o parte din timpul tău liber, sau dîndu-i un bun din proprietatea ta, și ai dreptul să-i pretinzi, spre compensație, același lucru. Nu aceeași situație este, însă, atunci cînd aceste servicii se fac în cadrul proprietății socialiste, din bunuri proprietate socialistă sau în cadrul unor obligații curente pentru care societatea ne plătește. Responsabilul unei unități de aprovizionare, cînd spune: „eu i-am dat cutare cantitate de materiale", înseamnă că recunoaște neregula pe care a comis-o: sau acele materiale sînt pentru toți, și atunci el n-a făcut nici o favoare, sau, pentru a „servi" pe cineva, el a frustrat alte persoane. Șeful unei instituții sau întreprinderi, cînd spune despre cineva „i-am dat servicii", înseamnă că, sau vrea să-și dea importanță făcîndu-și un merit față de cineva atunci cînd n-a făcut altceva decît să acopere necesitățile producției, sau recunoaște că a angajat un om necorespunzător, sau că a fost neprincipial acordînd cuiva o prioritate subiectivă.

Bine-înțeles că în rîndurile de mai sus lucrurile apar mult simplificate. În viață, contextul concret în care ele se petrec le oferă o serie de amănunte în plus care pot acoperi sau scuza latura lor frauduloasă. Conținutul rămîne însă același: transformarea unor îndatoriri de serviciu în posibilitatea de a obține venituri indirecte sau folosirea avutului obștesc pentru a recompensa niște servicii care ți-au fost aduse ție personal.

Acest mod de a vedea lucrurile generează o altă mentalitate — aceea a solicitantului. Ești întrebat uneori: „nu știi pe cineva care să aibă relații în domeniul X? Am o problemă urgentă". Există, în viața publică, instituții pe care civilizația noastră le-a organizat pentru rezolvarea fiecărei probleme, din fiecare domeniu. Logic și normal este ca atunci cînd ai nevoie să te adresezi instituției specializate în domeniul respectiv. Pentru omul de o anumită mentalitate, însă, se pare că aceasta nu este deajuns. El simte nevoia să se adreseze cuiva pe care îl va cunoaște în mod particular, cu toate că există în mod

Corneliu LEU

(Continuare în pag. a II-a)

În construcție

O modernă fabrică de plăci fibrolemnoase

La Focșani, în noua zonă industrială a orașului, au început lucrările de construcție la o modernă fabrică de plăci fibrolemnoase cu o capacitate anuală de 114 000 tone. Fabrica va pune în valoare importantele resurse de materie primă de pe dealurile și munții împăduriți ai Vrancei.

(Agerpres)

LA SLATINA

Probe tehnologice la cuptorul de coacere a anozilor

SLATINA (corespondentul „Scînteii"). — În cadrul Uzinei de aluminiu Slatina au început probele tehnologice la cuptorul de coacere a anozilor, primul obiectiv din etapa a doua de extindere a capacităților de producție. Lucrările de construcție și montaj s-au realizat cu un avans de nouă luni, ceea ce permite începerea probelor la a treia hală de electroliză cu 5 luni mai devreme. Prin aceasta se realizează un plus de producție de aluminiu de 7 000 tone. De remarcat că acest cuptor, cu o capacitate de 24 000 tone anozi anual, va asigura necesarul de materie primă și celei de a treia etape de extindere, lucrare ce se află în construcție. Darea în folosință mai devreme a acestui obiectiv duce, în același timp, la scurtarea perioadei de atingere a parametrilor tehnico-economici proiectați — în loc de trimestrul II 1969, trimestrul IV 1968. La baza succesului au stat: pregătirea din vreme a investiției, organizarea lucrărilor după metoda drumului critic, o bună colaborare între constructor, beneficiar și proiectant, trimiterea din timp de către furnizorii din țară a materialelor de construcții.

Electronica în viața de toate zilele

● Mașina-vînzător de la „Distelec" ● Adevărata identitate a agentului de circulație M. R. – 20 ● De la telecontrolul medical la Morfeul electronic

În lumea contemporană, progresul tehnicii cuprinde domenii din ce în ce mai variate. Printre altele, noua tehnică aduce schimbări și în rețeaua de magazine alimentare. Un magazin cu titlu experimental deschis recent pe una din străzile Parisului demonstrează că în viitor cibernetica va înlesni obișnuitele treburi cotidiene. Magazinul se cheamă „Distelec" și este înzestrat cu mașini electronice. Interiorul lui se prezintă curat și ordonat ca laboratorul unei farmacii. O muzică odihnitoare, discretă, străbate pereții de placaj perforat. Mărfurile expuse pe rafturi, la alegere, sînt mostre. Ele nu coboară în sacoșele gospodinelor. Sub fiecare mostră zac teancuri de fișe de carton, perforate de o mașină electronică. Acestea sînt cărțile de vizită ale produselor puse în vînzare. Marfa se alege cu ochii. O dată decis, scoți fișa ei din raft. Cîte produse cumperi, atîtea fișe introduci într-un suport de plastic luat la intrare. Nu există nici cărucior și nici vînzător.

SCRISOARE DIN PARIS DE LA AL. GHEORGHIU

La ieșire, în fața unei mașini electronice, stă un funcționar care primește fișele mărfurilor cumpărate și le introduce într-un calculator electronic. Același funcționar încasează și costul lor. O dată achitată, nota de plată este predată unui vînzător în halat alb care aduce dintr-un depozit alăturat tîrguielile gata împachetate. Într-un asemenea magazin este vorba, evident, numai de mărfuri preambalate. Cumpărăturile pot fi livrate și la domiciliu. Ce avantaje oferă acest sistem? Iată ce-mi răspunde președintele firmei respective, cl. *Michel Turquet*:

„Pe un spațiu de 7 ori mai mic putem concentra un mare număr de produse, sub formă de mostre. Marfa de vînzare așteaptă ambalată în depozit, care este o anexă a magazinului. Se realizează astfel și o substanțială economie de personal, căci într-un astfel de magazin se poate face în orice clipă, iar furtul este exclus. Clientul cumpără rapid, fără efort, sau discuții inutile".

(Continuare în pag. a VI-a)

FAPTUL DIVERS

Amănunte

La 6 septembrie relatam că examenul scris de matematică la admiterea în liceele din regiunea Argeș a fost repetat. Motivul ? Un plic cu problemele de examen a fost violat. Revenim cu amănunte. Plicul cu subiectele de examen a fost ridicat de la Rm. Vîlcea de prof. Ion Străinu, secretar al liceului din Brezoi. Acasă, împreună cu învățătorul Gheorghe Fliu, a scos din plicul sigilat, cu ajutorul unei pensete, hîrtia cu subiectele. După ce au copiat problemele, au predat plicul la liceu. În ziua examenului — 3 septembrie — la deschiderea plicului comisia a constatat delictul. Prof. Ion Străinu și învățătorul Gheorghe Fliu vor fi judecați pentru violare de corespondență și divulgare de secrete.

Ecou în Alpi

Marcel Cellier, un inginer din Lutry-Elveția, a îndrăgit folclorul românesc. În fiecare an colindă țara noastră înregistrînd pe bandă cîntece și dansuri populare. Pasionatul folclorist amator și prieten al țării noastre a editat 4 discuri de muzică populară românească, la casa „Philips" din Paris, și susține la Radio Suisse Romande (Elveția) emisiuni despre folclorul românesc. În acest an, la al 16-lea Concurs internațional de la Lausanne (Elveția), Marcel Cellier a cîștigat premiul I pentru cele mai bune înregistrări sonore cu piesele „În țara naiului" și „Trei dansuri românești". Un prieten al folclorului nostru.

Baba-oarba

Conducerea Întreprinderii regionale de electricitate Suceava a hotărît să îmbunătățească activitatea de deservire a cetățenilor. Prima măsură : cetățenii vor plăti costul energiei electrice consumate, o dată la trei luni. Bun ! A doua măsură : s-a schimbat programul de lucru al casieriei ; se va deschide mai tîrziu, adică la ora 7,30. Dar în Suceava, majoritatea salariaților încep programul la 7 sau 7,30. Astfel, din cauza acestei „îmbunătățiri" cetățenii nu au cînd să achite costul energiei electrice consumate. Iată că la I.R.E. Suceava și pe lumină se bîjbîie !

Un permis prea mult

La șosea, la Arcul de triumf, miercuri 1 noiembrie, orele 16 : circulație intensă, mașini în cele patru sensuri ocolesc „rondul" și își văd, corect, de drum. Dar... momente de panică : din direcția Pieței Victoriei, cu sensul de mers către „Casa Scînteii", apare un bolid albastru. Un autoturism Renault 16 ; viteză — 90 km pe oră (legea permite 60) străbătînd piața respectivă ; încalcă prioritatea de stînga și taie drumul celorlalte mașini. Trece razant pe la „botul" altei mașini care frînează disperat... și dispare „eroic". Dar nu e un „erou necunoscut" ; are nr. 4-B-750. D.M.C. îi poate adresa cu toată încrederea complimentele cuvenite...

Duși de nas

Mașinile se obțin pe mai multe căi : de la magazin, de la „Loto" etc. ; permisele de conducere — pe o singură cale : examenul. La examen, cine nu se pricepe rămîne pieton. Unii, pietoni prin vocație, vor să ajungă cu orice preț automobiliști. Dintre aceștia își alegea clienții Gheorghe Grada din Oradea, (Calea 1 Mai 49). Se lăuda că, în virtutea „relațiilor" sale, unge automobilist pe oricine. Pentru două (viitoare) permise a încasat (de la doi naivi) 1600 lei, 25 kg țuică și 10 kg miere. Cum nu e... permis să înșeli, Gh. Grada a fost arestat. Pentru clienții săi, pățimași automobiliști, întîlnirea cu el a fost primul accident.

Întrebare

Conducerea Grupului de șantiere nr. 2 Piatra Neamț a încredințat maistrului Gheorghe Herghelegiu sarcina de a gestiona materialele de la stația de betoane a Lotului Bicaz. Ce îl recomanda pentru această funcție? Desigur, nu activitatea sa anterioară : o condamnare de 8 ani muncă silnică pentru delapidare și alta de 4 ani închisoare pentru fals. Maistrul a confirmat : împreună cu alți cinci indivizi a sustras cîteva tone de ciment din gestiune. Inculpații au fost condamnați. Cei care au încredințat o gestiune unui delapidator nu trebuie să dea socoteală ? La această întrebare sperăm să răspundă Trustul de construcții Bacău, organul tutelar.

Rubrică redactată de :
Ștefan ZIDARIȚA
Ștefan DINICĂ
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

Centrul de la... margine

cronică de arhitectură

Visul cel mai tainic, dorința cea mai arzătoare a urbaniștilor a fost întotdeauna să construiască un oraș nou. De la schema orașului ideal al renașterii, la Brasilia și Chandigarh, ridicarea din temelii a unei noi ființe urbane, la planșetă sau pe teren, a polarizat atenția și interesul celor mai prieenuți specialiști. Atracția deosebită pe care întemeierea de orașe o exercită se explică prin aceea că ea reprezintă cel mai nimerit prilej pentru punerea în practică și verificarea concepțiilor urbanistice noi, îndrăznețe, a căror concretizare nu este cu putință în condițiile așezărilor cu o multilaterală zestre istorică. Absența oricăror elemente preexistente oferă cîmp liber în alegerea amplasamentului optim, desfășurarea structurii orășenești se face nestingherit, imaginația și calculul se îmbină armonios pe un larg teritoriu concret. În fine, realizarea după un plan prestabilit face posibilă promovarea unei gîndiri unitare, de largă perspectivă, ceea ce favorizează dezvoltarea echilibrată a organismului urban.

Construirea orașului nou Gheorghe Gheorghiu-Dej a beneficiat de avantaje întru totul asemănătoare. A dus ea, oare, la rezultate pe măsura așteptărilor ? Parcurgîndu-i astăzi străzile, se face remarcată o ținută de ansamblu civilizată, o alcătuire închegată, apropiată de scara de percepere a omului. Meritele realizatorilor sînt certe și ele au fost subliniate în repetate rînduri. Totuși, condițiile etapei actuale ne permit să formulăm unele observații generale, a căror valabilitate nu poate fi diminuată de faptul că încă nu s-a produs încheierea definitivă a lucrărilor.

Concepția inițială a fost, în multe privințe, contrazisă pe parcursul înfăptuirii ei. Orașul, destinat să găzduiască activitățile rezidențiale, social-culturale și administrative ale populației ocupate în importanta zonă industrială de pe valea Trotușului, a fost amplasat inițial cu intenția de a-i îndepărta pe locuitorii

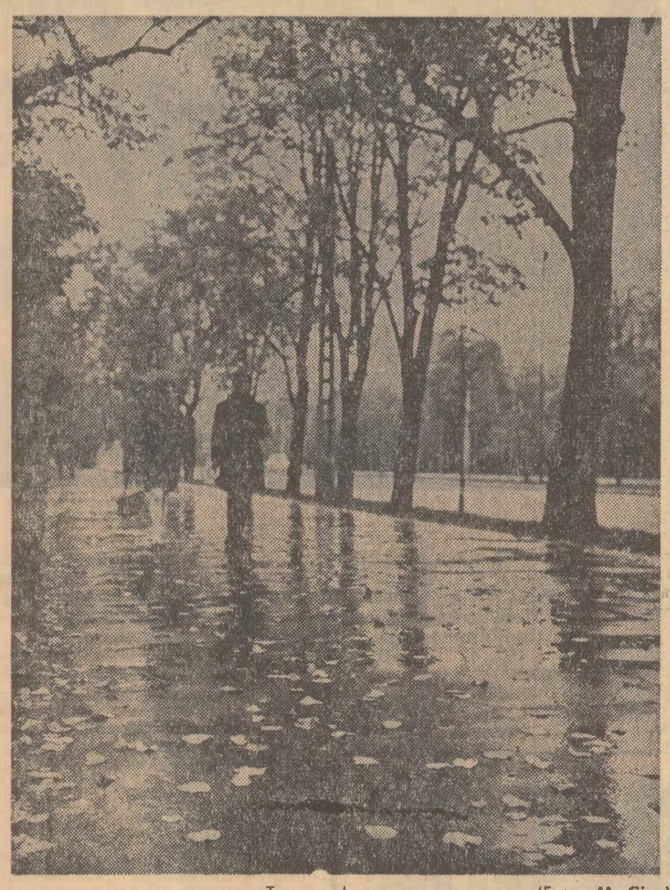

Toamna la șosea (Foto: M. Cioc)

săi de efectele nocive ale industriei din vecinătate. Dar fie pentru că extinderea așezării s-a făcut, într-un timp, tocmai în direcția sursei, fie că n-au fost luați de la început în calcul toți factorii determinanți, orășenii se plîng că vîntul poartă peste locuințele lor emanațiile puternic mirositoare ale uzinelor din aval. Orașul a fost conceput în strînsă întrepătrundere cu natura. Dar urgența realizării a distrus toată vegetația mare existentă : pomii care au scăpat la proiectare au fost scoși pentru a face loc macaralelor, astfel încît astăzi verdața — e drept, abundentă — se compune exclusiv din gazon, flori și arbori foarte tineri. Noul complex comercial a ecranat și putinul ce se mai zărea printre masivele blocuri cu zece etaje, din pitorescul peisaj al dealurilor învecinate.

Rezolvarea cu precădere a problemelor de cazare a făcut ca, într-o prima etapă, în compunerea urbei să intre, aproape în exclusivitate, clădiri de locuit. Dacă în cazul unor cartiere limitate monotonia blocurilor de locuințe mai poate fi echilibrată de animația prezentă în restul așezării, de atracția centrului, aici ea se referă la întreg orașul. Cu atît mai important era ca, în momentul trecerii la realizarea dotărilor centrale, aceste edificii, în stare să învioreze ansamblul atît prin îmbogățirea funcțională cît și prin calitățile lor plastice, să fie astfel amplasate încît contribuția lor să se facă simțită cît mai mult. Dacă în cazul spitalului necesitățile de protecție reciprocă au impus o distanțare de limita locuințelor, sala sporturilor și-ar fi putut găsi o poziție mai judicioasă decît acolo unde se află în construcție, la confluența Casinului cu Trotușul. Cît despre clădirea hotelului și a casei de cultură în plin cîmp, la marginea orașului, ea stîrnește pur și simplu nedumerire. Practic, localitatea a fost înconjurată cu edificiile ei reprezentative fără ca, prin modul cum a fost concepută, să fie orientată către exterior, spre perceperea și punerea în valoare a acestora. Hotelul, așezat în axul arterei principale, constituie măcar un interesant cap de perspectivă ; casa de cultură, cu arhitectura ei remarcabilă, rămîne însă invizibilă din oraș.

Care să fie cauzele acestor neconcordanțe între intenții și realizare ? Am discutat cu arhitectul **Dorin Gheorghe**, proiectant-șef la I.S.C.A.S., unul dintre membrii de bază ai colectivului de proiectare, și din cele expuse de dînsul am reținut un element în măsură să explice multe neajunsuri. Este vorba de repetatele schimbări petrecute în orientarea generală a lucrărilor : în cei 15 ani de cînd a început proiectarea, s-au întocmit trei schițe de sistematizare succesive, ultimele două elaborate în paralel sau după construirea primelor ansambluri de locuințe. Aceasta a avut ca urmare irosirea avantajelor oferite de conceperea unui oraș nou, căci intențiile unei schițe erau în bună măsură anulate prin prevederile celei următoare.

Se lămurește astfel cum de a ajuns centrul la marginea orașului : piața reunind hotelul, casa de cultură și un sediu administrativ a fost amplasată central în raport cu întinderea orașului prevăzută în cea de-a treia schiță de sistematizare. Numai că, între timp, și cea de-a treia variantă a fost abandonată, renunțîndu-se temporar la extinderea spre sud, dincolo de piață, a așezării, deoarece... debitul actual al surselor de alimentare cu apă este insuficient pentru a acoperi nevoile unui oraș cu 60 000 de locuitori, așa cum fusese preconizat. Astfel încît hotelul și casa de cultură rămîn, deocamdată, să ducă bună vecinătate cu ogorul. Se pare că problema surselor de alimentare cu apă a fost totuși, rezolvată ; înseamnă asta ca extinderea orașului va fi înfăptuită, redîndu-se centrului dreptul său la o poziție centrală? La această întrebare nu putem răspunde. De altfel, judecînd după evoluția plină de neprevăzut de pînă acum, pronosticurile ar fi hazardate. Ce ni se pare însă important este să reținem învățămintele cuvenite. Ca în atîtea alte rînduri — și, nu demult, un articol referitor la amplasarea noului centru al orașului Baia Mare atrăgea atenția asupra acestui lucru — lipsa de consecvență, de stabilitate și-a vădit repercusiunile negative asupra acțiunii de sistematizare urbană. În acest domeniu, permanența concepției de ansamblu, corelarea constantă cu perspectiva largă, conservarea unei viziuni unitare sînt de cea mai mare însemnătate. Este de dorit ca, pe viitor, asemenea învățăminte să fie de la început luate în considerare.

arh. Gh. SASARMAN

Programul de vizitare a Monumentului eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism

În perioada 15 noiembrie 1967 — 15 martie 1968, programul de vizitare a Monumentului eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism va fi următorul :

— duminica între orele 10—13 a. m. ;

— marți și joi între orele 15—17 d. m.

La Muzeul Peleș din Sinaia

În perioada 1—20 noiembrie Muzeul Peleș din Sinaia va fi închis pentru renovare. Rămîne deschisă secția de artă decorativă a muzeului care poate fi vizitată zilnic între orele 8—16. Luneа închis.

Produse chimice cu multiple întrebuințări

Fabrica *„Chimica"* din MĂRĂȘEȘTI realizează o gamă largă de produse pe care le livrează pe bază de contracte. Iată cîteva produse chimice cu multiple întrebuințări : clei de oase și clei de piele, gelatină industrială, grăsime de oase și grăsime de piele, spumogen lichid și praf, cărbune animal tehnic, mangal din coji de nuci, ulei de oase, făină de oase calcinată, fosfat tricalcic alimentar, precum și lacuri, vopsele și emailuri.

TRAFICUL DE RELAȚII

(Urmare din pag. 1)

oficial o instituție dedicată tocmai unor probleme cum sînt cele pe care le are el. Astfel apare pentru cei care lucrează în instituțiile respective pericolul de a fi acostați tocmai în timpul lor liber, pentru că respectivul consideră că e mai ușor de obținut o rezolvare pe cale particulară. Există, tocmai datorită unei asemenea mentalități, acel tip de solicitant care te acostează la lift, la berărie, cînd te vede plimbîndu-te, sau care vrea neapărat să afle locurile unde te duci la pescuit. Am cunoscut un om care, aflînd că un cetățean cu o oarecare funcție, cu care vroia să intre în relații, se află internat într-un spital, a făcut tot ce-a putut și s-a instalat și el într-unul dintre saloane, ba, după ce s-a pus bine cu intendența a reușit să fie mutat chiar în rezerva unde se afla cel pe care-și propusese să-l racoleze.

Există o doză de bun simț care te obligă să faci diferența între cetățean ca persoană particulară și cetățeanul în orele în care își exercită funcția. Unul este omul în biroul lui, la locul unde se află plătit pentru a se ocupa de un domeniu și altul este el în orele libere, cînd și-a lăsat deoparte epoletii și insemnele. Din păcate, sînt destui care umblă după rezolvarea unor lucruri cu caracter oficial tocmai în acest timp privat cînd omul, de fapt, este absolvit de funcția sa. Am spus : aici bunul simț rosteste un cuvînt hotărîtor, subliniat de departajarea dintre rosturile noastre publice și cele particulare.

În legătură cu aceasta, trebuie să amintesc frumosul exemplu pe care mi l-a relatat un prieten: Într-o zi cînd avea audiențe, a citit cu surprindere pe lista pe care i-a înmînat-o secretara, numele șoferului de pe mașina care-l ducea zilnic. Cînd i-a venit rîndul l-a primit întrebîndu-l cu nerăbdare :

— Cînd te-ai înscris ?

— La începutul săptămînii, cînd se fac înscrierile pentru audiență.

— Bine, dar de atunci te-ai văzut cu mine de cel puțin patru ori pe zi!

— Da, dar v-am văzut ca să vă duc cu mașina în cadrul serviciului meu ; aceasta este o chestiune particulară pe care mi-o puteți rezolva dumneavoastră ca șef al meu !...

Trăiești un stenic sentiment de demnitate în fața unei asemenea mentalități limpezi și firești orînduirii noastre. E un exemplu de respect reciproc între membrii societății, de convingere că rezolvarea oficială a lucrurilor este cea mai firească și cea mai demnă, de renunțare la dedesubturi și la căi ocolite.

Rămășiță evidentă a tundamentului psihologic al altor societăți, tipul de om influent care speculează relațiile personale ce le are mai lasă uneori impresia că se poate adapta și-n orînduirea noastră Trebuie să mărturisesc, nu-mi face deloc o impresie bună omul care, în aparență, îmi sare în ajutor spunîndu-mi: „se rezolvă, dragă, cu relațiile mele nu se poate să nu găsesc eu o portiță și-n domeniul ăsta !" Nu-mi face o impresie bună ; mă gîndesc imediat că el, de fapt, vrea să mă servească în virtutea unui viitor contraserviciu pe care mizează, despre care nu știe cum va arăta dar, pe care, instinctul lui de „om cu aranjamente" îl face să-l vrea acontat.

Pentru acest tip, relațiile pe care le are sînt poate chiar mai mult decît o profesie. Avantajul de a avea o ușă deschisă la cineva, îl întrebuințează pentru a face un serviciu altcuiva în așa fel încît altădată, prin acesta să aibă o ușă deschisă la o a treia persoană. Pericolul social pe care-l prezintă o asemenea categorie de indivizi este destul de mare dacă ne gîndim la faptul că, modul lor de a proceda încearcă de fapt substituirea printr-un eșafodaj de relații subterane, neprincipiale, a relațiilor oficial organizate dintre membrii societății noastre prin formele instituite de civilizația pe care o trăim.

Individul este și contaminat pentru că, odată servindu-te, nici tu nu vei mai putea să-l refuzi și, astfel, te înscrie în listele lui, te înregimentează în masoneria pe care o practică bine-înțeles nu în cadrul, dar paralel cu mersul societății noastre Ca să fiu mai clar, încă o relatare : Am un prieten director, om de frumoasă ținută morală pe care nu l-au putut atrage prea mulți pe căi lăturalnice. Unul a reușit, și el povestește și acum, cu ciudă. S-a dus la medic, și-a făcut analizele, rezultatele erau periculoase și a trebuit internat. Făcîndu-i fișa, medicul l-a întrebat profesia și, aflînd-o, a exclamat : „Domnule, tocmai am nevoie ; la întreprinderea Dv. se găsește cutare material, care..." „Ce era să fac, spune bietul om cu ciudă, cînd îți cere ceva un om care mîine urmează să te opereze !"... Ca să adaoge apoi, cu și mai mare ciudă : „Și nici nu era pentru el ! Pe urmă am aflat că la rîndul lui vroia să-l servească pe directorul spitalului care-l ajutase să fie mutat acolo !"

Aceeași este situația și cu cei care „ne servesc" prin relațiile lor. Ei ne prind în niște mreji de o asemenea natură încît a doua oară nu-i putem refuza noi și, astfel, plaga se extinde. Și ea are căi de răspîndire dintre cele mai diverse.

Se întîmplă chiar unor oameni integri să fie determinați uneori să recurgă ei înșiși la „traficul de servicii". Într-un mod mai puțin accidental decît directorul de mai sus. Mecanismul „convertirii" este aproximativ următorul : omul cere odată cere de două ori să i se rezolve, în mod legal, o anumită situație, rezolvare la care are tot dreptul. Se izbește însă în repetate rînduri de amînări, tărăgăneli, răspunsuri aproximative. Nu reușește. Totodată, el vede cum cei cu relații rezolvă același lucru ba poate chiar și un altul la care nu avea dreptul, rapid, simplu, fără nici o bătaie de cap. Și chiar mai mult : omul nostru este pus în situația de a i se rîde în nas pentru „excesul" său de principialitate.

★

Traficul de servicii, comerțul cu relații, vînzarea și cumpărarea unei noțiuni abstracte cum este cunoștința cu un om, dublează întotdeauna activitatea socială în orînduirile pe clase. În lumea capitalistă se pătrunde nespus de greu fără relații personale, scrisori de recomandare, legături de familie etc. Politicienii burghezi au pe lîngă ei cîte un om de afaceri care se ocupă tocmai de organizarea panamalelor extraoficiale, de aranjamentele de culise și de veniturile care se obțin pe baza acestora.

Enormul sentiment al eliberării omului, pe care l-a adus socialismul, este bazat și pe convingerea posibilității de afirmare publică a valorii intrinsece pe care o are fiecare individ, aprecierea lui după ceea ce produce și după ceea ce este capabil să producă, după calitățile sale reale și nu după capacitatea de a se insinua, de-a căuta relații, de a umbla cu dedesubturi. Există însă o categorie de oameni care, cu toate că aparent fac parte din rîndurile noastre, din punct de vedere psihologic ar trebui catalogați printre cei sortiți cu ani în urmă expropierii. Nemaiputînd să dobîndească ceea ce odată s-a expropriat, ei s-au „specializat" în domeniul acestor „abstracțiuni" care sînt relațiile, traficul de servicii. Acestea le-au mai rămas, pentru că nu sînt bunuri materiale cărora să le poată fi ținută evidența în registrele vreunei percepții. Rezultatele practice : avantaje pentru ei și acel nefast dar de a umbri unor oameni cinstiți lumina pe care le-a dat-o socialismul — lumina unei categorice eliberări din contextul relațiilor neloiale, nedemne, apăsătoare.

Lupta împotriva lor subliniază poate o atmosferă de austeritate morală care poate fi luată de către unii drept rigiditate. Dar, să nu uităm că austeritatea morală a garantat întotdeauna înflorirea societăților. Iar în România socialistă putem constata cu legitimă mîndrie toate coordonatele majore ale acestei înfloriri. Traficantul de servicii nu numai că este inutil, dar apare ridicol și ne minimalizează în propriii noștri ochi, lăsîndu-ne gust de ascunzișuri și meschinărie, adică de contravenție stupidă față de anii frumoși pe care îi trăim.

ZECE ANI DE LA MOARTEA LUI GRIGORE PREOTEASA

Un fiu devotat al poporului român

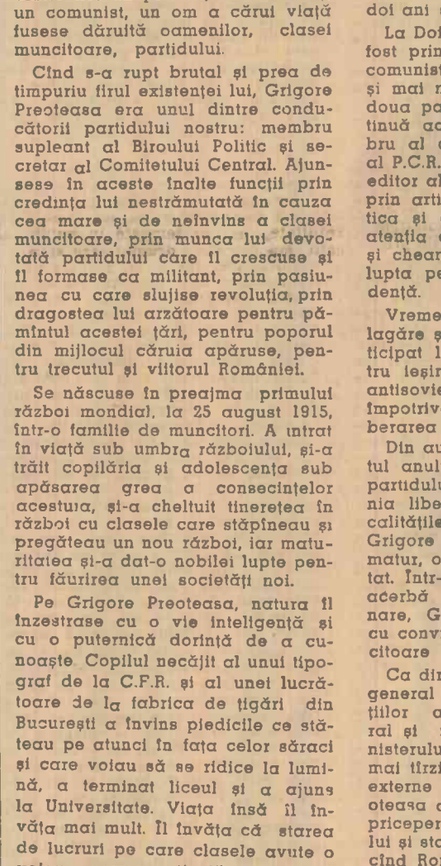

Într-o dimineață cețoasă de noiembrie — sînt zece ani de atunci — s-a răspîndit știrea că Grigore Preoteasa și-a găsit sfîrșitul într-un accident de avion. Vestea a căzut dureroasă și neașteptată. Pleca dintre noi un prieten, un tovarăș, un comunist, un om a cărui viață fusese dăruită oamenilor, clasei muncitoare, partidului.

Cînd s-a rupt brutal și prea de timpuriu firul existenței lui, Grigore Preoteasa era unul dintre conducătorii partidului nostru: membru supleant al Biroului Politic și secretar al Comitetului Central. Ajunsese în aceste înalte funcții prin credința lui nestrămutată în cauza cea mare și de neînvins a clasei muncitoare, prin munca lui devotată partidului care îl crescuse și îl formase ca militant, prin pasiunea cu care slujise revoluția, prin dragostea lui arzătoare pentru pămîntul acestei țări, pentru poporul din mijlocul căruia apăruse, pentru trecutul și viitorul României.

Se născuse în preajma primului război mondial, la 25 august 1915, într-o familie de muncitori. A intrat în viață sub umbra războiului, și-a trăit copilăria și adolescența sub apăsarea grea a consecințelor acestuia, și-a cheltuit tinerețea în război cu clasele care stăpîneau și pregăteau un nou război, iar maturitatea și-a dat-o nobilei lupte pentru făurirea unei societăți noi.

Pe Grigore Preoteasa, natura îl înzestrase cu o vie inteligență și cu o puternică dorință de a cunoaște. Copilul necăjit al unui tipograf de la C.F.R. și al unei lucrătoare de la fabrica de țigări din București a învins piedicile ce stăteau pe atunci în fața celor săraci și care voiau să se ridice la lumină, a terminat liceul și a ajuns la Universitate. Viața însă îl învăța mai mult. Îl învăța că starea de lucruri pe care clasele avute o voiau permanentizată poate fi schimbată numai prin lupta revoluționară a clasei muncitoare. Îl învăța că revoluția cere abnegație, devotament, curaj, pregătire politică, modestie, demnitate. Îl învăța că lupta de clasă nu cunoaște pauze și armistiții, ci merg continuu înainte, pînă la victoria finală. Marele învățător, din prima tinerețe, i-a fost partidul. La 18 ani a văzut cum la Grivița căzuseră tovarășii lui de joacă din copilărie, vecinii din cartier, oameni din lumea lui. A văzut atunci crimele stăpînirii, dar a simțit și forța partidului, și-a dat seama că puterea nu era în mîna celor care aveau mitraliere, ci în capacitatea de organizare și de luptă a clasei muncitoare și a partidului ei.

La absolvirea liceului din cartierul Griviței, unde trăia, Grigore Preoteasa s-a înscris la Facultatea de litere și filozofie din București. Studia cu pasiune, cu plăcere și cu seriozitate, dar lupta politică îl preocupa în mod deosebit. Devenit membru al Uniunii Tineretului Comunist, el desfășoară o intensă activitate în rîndurile studențimii, mai întîi în cadrul Comitetului național antifascist și apoi al Frontului studențesc democrat, organizație care, îndrumată de Partidul Comunist Român, a mobilizat forțele democrate studențești la luptă împotriva reacțiunii și fascismului.

În această perioadă, Grigore Preoteasa se formează ca ziarist militant, colaborînd la revistele : „Studentul leninist", „Studentul român", „Acțiunea studențească" și „Studențimea nouă".

Cum era firesc, activitatea lui a atras atenția Siguranței, care l-a arestat. În fața amplorării manifestărilor studențimii democratice, autoritățile au cedat și Preoteasa a fost eliberat. Acest prim contact cu beciurile siguranței nu numai că nu l-a speriat, ci din contră l-a oțelit și mai mult și l-a determinat să continue lupta. Partidul mobiliza atunci tineretul împotriva valului fascist. Universitatea era locul unor ciocniri violente. Grigore Preoteasa, activist devotat al partidului, este din nou arestat și condamnat la închisoare pentru doi ani și jumătate.

La Doftana, în timpul detenției, e fost primit în rîndurile partidului comunist. Acum, răspunderea era și mai mare. La eliberare, în a doua parte a anului 1937, își continuă activitatea ilegală ca membru al comitetului local București al P.C.R., iar activitatea legală ca editor al publicației „Fapta", unde, prin articole valoroase prin tematica și combativitatea lor, atrage atenția asupra pericolului fascist și cheamă forțele democrate la lupta pentru libertate și independență.

Vremea războiului a trăit-o în lagăre și închisori, de unde a participat la acțiunea partidului pentru ieșirea României din războiul antisovietic și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste. Eliberarea l-a găsit la postul de luptă.

Din august 1944 și pînă la sfîrșitul anului 1946, din însărcinarea partidului, a condus ziarul „România liberă", unde s-au evidențiat calitățile de ziarist militant ale lui Grigore Preoteasa, revoluționar matur, om de cultură, publicist dotat. Într-o perioadă grea, de luptă acerbă împotriva forțelor reacționare, Grigore Preoteasa a slujit cu convingere și talent clasa muncitoare și partidul ei.

Ca director al presei, ca secretar general al Ministerului Informațiilor apoi ca secretar general și ministru adjunct al Ministerului Afacerilor Externe, iar mai tîrziu ca ministru al afacerilor externe al României, Grigore Preoteasa a aplicat cu devotament și pricepere linia politică a partidului și statului nostru. În 1956, atunci cînd România devenea membră a O.N.U., rostind discursul în Adunarea Generală, el spunea: **„România este profund și organic interesată într-o politică de pace și colaborare internațională. Aceasta o determină să promoveze cu stăruință, în politica sa externă, principiile coexistenței pașnice, colaborarea cu toate țările, pe picior de egalitate, respectarea reciprocă a suveranității și integrității teritoriale, neamestecul în treburile interne ale altor state".**

Congresul al VII-lea al Partidului Comunist Român l-a ales pe Grigore Preoteasa ca membru al Comitetului Central al P.C.R., iar în iulie 1957, plenara C.C. l-a ales membru supleant al Biroului Politic și secretar al C.C. al P.C.R.

La scurtă vreme, în noiembrie 1957, Grigore Preoteasa a pierit. Figura lui a rămas, însă, adînc întipărită în memoria celor ce l-au cunoscut, a rămas în istoria Partidului Comunist Român, constituind un exemplu luminos pentru generațiile ce au urmat și vor veni. Este figura unui comunist pe care, în vremuri grele, l-a format și educat partidul nostru.

George MACOVESCU

În atenția automobiliștilor

Pentru posesorii de autoturisme, „toaleta" mașinii este o preocupare căreia îi consacră destul timp și energie În magazinele metalo-chimice există o serie de produse care vin în ajutorul automobiliștilor STICLINUL, bunăoară care se găsește în tuburi a cîte 4,50 lei fiecare, este o pastă indicată pentru curățatul, lustruitul și protejarea parbrizului Cu altă pastă, cunoscută sub numele de CROMEX, se pot curăța și lustrui părțile metalice — cromate și nichelate — ale automobilului. Cromex-ul se vinde în tuburi a 50 gr. cu 2,50 lei bucata Pentru evitarea ruginirii părțile metalice care sînt expuse acestui proces se pot menaja ungîndu-le cu PROTEX Un tub costă 3,75 lei Pe lîngă toate acestea, la magazinele cu piese auto și de desfacere a articolelor sportive se găsesc PETICE CALDE, în cutii a cîte 10 bucăți rotunde și ovale Prețul unei cutii este de 7,15 lei

pagina economică

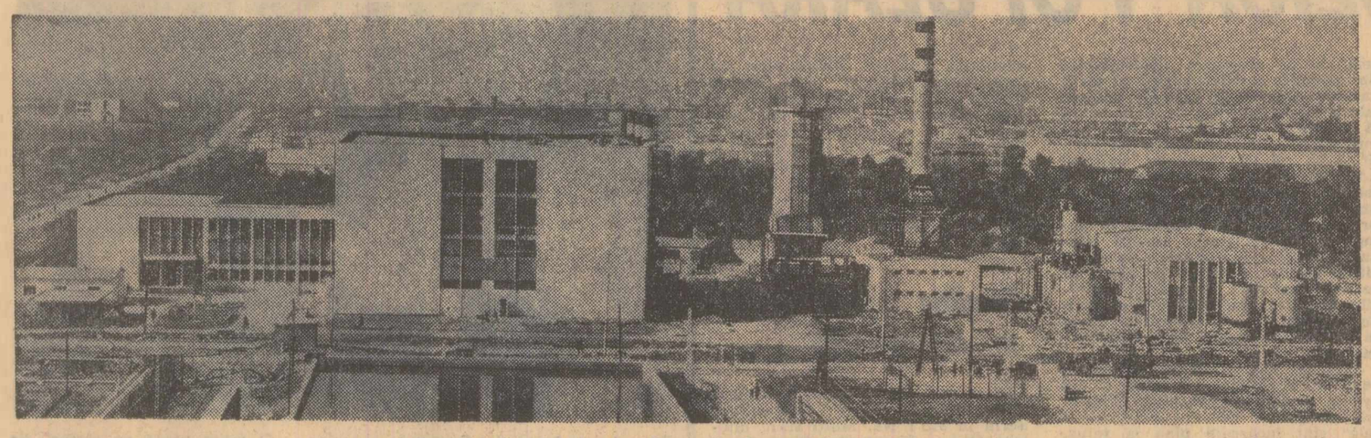

Centrala electrică de termoficare din Buzău, aflată în construcție — Foto : M. Andreescu

Necesitatea intensificării cercetărilor în genetica animală

Prof. dr. docent Nicolae TEODOREANU
membru corespondent al Academiei
Dr. Ștefan OPRESCU

Cînd în 1900 trei savanți, lucrînd independent unul de altul, H. de Vries, C. Correns și E. Tschermak, au redescoperit legile lui Gregor Mendel, considerat astăzi părinte al geneticii clasice, erau puțini acei care să se fi gîndit și să fi prevăzut modul de evoluție al acestei științe, posibilitățile pe care le va deschide practicii. Genetica a cunoscut însă, în special în ultimele decenii, o dezvoltare spectaculoasă. Prin importanța descoperirilor ei, majoritatea disciplinelor biologice, domenii întregi ale medicinii, agriculturii, zootehniei, industriei fermentative, au intrat pe un nou făgaș de dezvoltare.

Desprinzîndu-se din cadrul geneticii generale ca o disciplină de sine stătătoare, genetica animală a devenit astăzi un prețios îndreptar în acțiune pentru specialiști. Cu ajutorul ei s-au obținut rase mai bune de animale, s-au găsit noi posibilități pentru ameliorarea celor existente și, în general, pentru ridicarea producției animaliere (carne, lapte, ouă, blănuri.) Prin metode genetice au fost eradicate insecte dăunătoare, parazite pe animalele de fermă. Tot genetica a condus la înțelegerea unor boli ereditare la animale, permițînd luarea unor măsuri pentru a se evita propagarea acestora. Rezultatele s-au concretizat în toate cazurile prin însemnate sporuri de producție, dar care nu au atins încă nici pe departe limita posibilului.

Lucrările de cercetare abordează astăzi intimitatea fenomenelor ereditare cu mijloacele oferite de tehnica modernă, și chiar atunci cînd cercetările au caracter fundamental, le revine în final o incontestabilă utilitate aplicativă. Astfel, în genetica populațiilor de animale, modalitățile clasice de selecție, bazate pe studiul raselor sînt îmbogățite cu lucrări de factură recentă. În avicultură, de pildă, s-a văzut că „rasa" este o noțiune științifică insuficientă și perimată, întrucît nu evidențiază caracteristici ereditare esențiale. „Rasa" ne poate prezenta cel mult animale bune sau rele comparativ cu un standard anumit. Trebuie mers mai adînc, trebuie studiate „genele", minusculele unități care fac parte din cromozomi și care dictează fiecare caracteristică, însusire, proprietate a animalelor. Afinitățile în privința acestor proprietăți au făcut să-și croiască drum o noțiune nouă : susa. Animalele care aparțin de aceeași susă (tulpină) prezintă o anumită omogenitate, mult mai exprimată și mai stabilă, decît în cazul raselor, ceea ce este deosebit de important pentru cercetare. Astăzi se cunoaște doar acțiunea a foarte puține gene, dar descoperirea de gene noi, favorabile, înseamnă să obținem noi posibilități de a dirija productia animalieră și de a-i imprima calitățile dorite.

Ca o tehnică nouă se afirmă în această direcție utilizarea radiațiilor, aplicată de nu prea multă vreme și la mamifere de format mare. Scopul este studierea complexă a efectelor mutagene, adică a efectului asupra genelor, în vederea obținerii unor anumite modificări calitative sau cantitative. Doze de o anumită intensitate s-au dovedit de importanță economică în special în avicultură (creșterea producției de ouă) și sericicultură (obținerea unui procent ridicat de masculi cu fir mai lung).

Cercetarea noastră a abordat asemenea probleme, prin inducerea de modificări la animale nu numai cu ajutorul radiațiilor, ci și al unor substanțe chimice care imită efectul lor, urmărind acțiunea lor la descendenți. Aceste cercetări efectuate și în alte laboratoare din țara noastră, dovedesc că s-a pornit pe un drum bun și că se întrevăd rezultate nu lipsite de însemnătate. Aceasta demonstrează însă și necesitatea cu care se impune și la noi intensificarea cercetărilor de genetică animală.

Tematica cercetării corespunde în general principalelor direcții abordate în genetica animală contemporană. Astfel, în Institutul de biologie al Academiei, colectivul de geneticieni și-a concentrat atenția asupra fenomenului biologic denumit heterozis. Acesta se manifestă la produșii din prima generație, obținuți din încrucișarea unor specii sau rase diferite, printr-o mai intensă creștere și dezvoltare, rezistență la boli și productivitate sporită, comparativ cu părinții. Manifestarea heterozisului la hibrizii proveniți din încrucișarea raselor de găini Rhode-Island și Leghorn a putut fi menținută de către noi pînă la a 4-a generație, urmînd ca aceste cercetări să fie continuate și amplificate.

Cercetările au demonstrat că, la animale, tipurile de hemoglobină și diferitele fracțiuni proteice, prezente în serul sanguin sînt ereditare. S-a și putut evidenția o legătură între tipurile de hemoglobină și diferitele caractere productive ale animalelor, iar studiul proteinelor din ser a arătat că există diferențe nete între animalele de sex diferit. Totuși aceste rezultate, deși consemnate în publicații, nu-și croiesc drumul larg spre practică. Astfel, de pildă, evidențierea faptului că la ovine tipul de hemoglobină eterogenă AB determină o producție ridicată de lînă, nu a devenit încă criteriu de selecție. La păsări obținerea de hibrizi heterozis, mai viguroși și mai bogați în carne, nu a devenit încă o practică curentă în fermele avicole. Deci, rezultatele unor cercetări cu evidente efecte economice nu se aplică, iar adeseori este aproape imposibilă verificarea pe scară largă (în stații pilot) a rezultatelor obținute pe loturi mici, pentru a fi introduse apoi în practica generală. De aceea specialiștii de pe teren preiau numai cu mare timiditate direct rezultatele cercetării.

Genetica a determinat o concepție nouă și în aprecierea reproducătorilor. Pînă nu demult valoarea lor ereditară era cu prioritate judecată după pedigreu, deci după ascendenți. Actualmente se consideră că primează testarea după descendenți și după un număr sporit de caractere ereditare. Această metodă se impune cu atît mai mult, cu cît prin tehnica de conservare a spermei aplicată pe scară tot mai largă, reproducătorii de elită vor putea procrea, în cursul vieții lor, zeci de mii de descendenți de ambele sexe. A apărut și necesitatea indexării reproducătorilor principalelor rase și a publicării indicilor caracterelor lor, verificați după descendenți, ceea ce are o importanță covîrșitoare pentru ameliorarea genetică a speciilor. Acest sistem practicat în țările în care genetica a atins un înalt grad de dezvoltare ar trebui extins și la noi.

Pe linia intensificării cercetărilor se înscrie construirea la Institutul de biologie a unui „vivarium" pentru creșterea și întreținerea a numeroase animale de experiență. Aceasta este însă prea puțin. Lipsește încă la ora actuală o instituție care să livreze cercetării animale de experiență testate, cu o mare puritate genetică, în vederea obținerii unor rezultate cît mai sigure și precise. Nu sîntem promotorii creării cu orice preț de instituții de dragul instituțiilor, dar experimentarea cu animale testate în acest fel înseamnă rentabilitatea sporită nu numai a eforturilor depuse în cercetare, ci și a aplicațiilor ulterioare, ceea ce se răsfrînge, în final, asupra economiei naționale. Pe aceeași linie se profilează necesitatea creării unui „zootron" care să ofere condiții variabile de climat artificial, în vederea experimentării adecvate pe animale.

Cercetări recente au vădit că amplificarea cercetărilor la populații mari de animale conduce și în această ramură la introducerea unor metode matematice moderne, evidențiind necesitatea amenajării unor ateliere speciale cu mașini de calcul mecanice sau electronice.

Astfel, Institutul de cercetări zootehnice care în ultimii ani a obținut o serie de rezultate științifice valoroase, întîmpină dificultăți în verificarea lor pe populații mari. Baza experimentală de la Săftica dispune de animale multe și din specii diferite. Aceste animale sînt însă afectate și unul plan de producție, în loc să fie destinate exclusiv cercetării. Din această cauză cercetările nu prezintă garanția unor rezultate concludente și nu pot fi fundamentate statistic, spre deosebire de metodele aplicate în Anglia, Franța și alte țări.

Trebuie să insistăm și asupra impedimentului pe care îl reprezintă pentru cercetare și ritmul procurării de aparatură științifică și substanțe chimice. În multe cazuri, datorită actualului sistem de aprovizionare, trec un an doi pînă se procură cele comandate, iar atunci cînd le obținem, ele sînt depășite din punct de vedere tehnic. Credem că ar fi cazul să studiem experiența unor țări în care între efectuarea comenzii și procurare există un decalaj infim.

Ținînd seama de posibilitățile actuale — forțe de cercetare, bază materială, tehnica de lucru folosită — considerăm că ar fi mult mai eficient să atacăm, nu o multitudine de direcții de cercetare, ci să ne restringem la cele mai importante. Dar aceasta nu ar fi decît o primă etapă. Concentrarea eforturilor tuturor cercetătorilor din colective dispersate, în cadrul unui centru organizat de cercetări de genetică animală ar contribui la eliminarea unor paralelisme de tematică și ar permite abordarea complexă atît din punct de vedere fundamental, cît și aplicativ, a problemelor în studiu și ar duce la creșterea calității lucrărilor elaborate. Realizarea acestui deziderat ar veni fără îndoială în sprijinul dezvoltării creșterii animalelor în țara noastră. Dar pînă atunci trebuie să ne gîndim la lichidarea deficienței pe care o constituie slaba cunoaștere a preocupărilor unui laborator de către altul. Alături de utilitatea incontestabilă a unui frecvent schimb de experiență, reprezintă un interes major și confruntarea rezultatelor obținute pe mai mulți ani, confruntarea de opinii în cadrul unor reuniuni științifice comune. Asemenea întîlniri au fost inițiate, dar datorită profilului lor mult prea larg, ele nu au oferit geneticienilor care lucrează pe animale, posibilități corespunzătoare de fructificare a rezultatelor obținute. De aceea considerăm imperios necesară organizarea unor întîlniri specializate care ar permite lucrătorilor din domeniul geneticii animale verificarea reciprocă a rezultatelor, a metodelor de lucru, dar mai ales profilarea direcțiilor cercetării mai strîns legate de nevoile economiei naționale.

CONSTRUCTORII UZINEI DE AUTOTURISME DIN PITEȘTI ȘI-AU ÎNDEPLINIT PLANUL ANUAL

Colectivul Șantierului IV al I.C.M. Brașov — care construiește uzina de autoturisme din Pitești — a realizat, de pe acum planul anual. Se apreciază că pînă la sfîrșitul anului depășirea lucrărilor de construcții-montaj va ajunge la 25 la sută. Acest succes este rezultatul strînsei colaborări dintre constructor și beneficiar, al asigurării la timp a documentației și materialelor necesare și executării tuturor lucrărilor de către formații profesionale specializate.

Un mare efect a avut asupra scurtării termenelor de execuție realizarea celor peste 300 de stîlpi de beton de cîte 11 tone direct pe șantier, ca și confecționarea fermelor metalice.

(Agerpres)

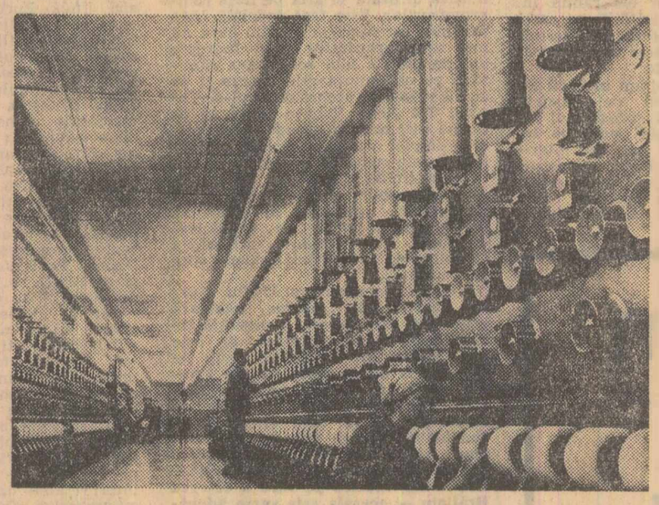

Într-una din secțiile Uzinei de fire și fibre sintetice Săvinești — Foto : Gh. Vințilă

Cheltuielile la 1000 lei PRODUCȚIE-MARFĂ SE APROPIE DE NIVELUL OPTIM

tribuna experienței înaintate

Cu cîtva timp în urmă, uzina de țevi „Republica" din Capitală provoca necazuri beneficiarilor, avea dobînzi din cauza împrumuturilor restante, generate de imobilizări în stocuri supranormative sau de alte manifestări ale disciplinei economice și financiare.

— Într-adevăr, în activitatea noastră, ne spunea tov. **Erwin Rinea**, inginerul șef al uzinei, au existat cîteva puncte nevralgice. Nu se știa precis cine răspunde de unele deficiențe. S-au creat paralelisme, se tergiversa soluționarea problemelor urgente. Studiile, analizele și aplicarea acestora — a continuat inginerul șef — **desfășurarea acțiunii de organizare științifică a producției și a muncii**, au constituit pîrghiile de intervenție ce au condus la „saltul" calitativ ce-l consemnăm azi în activitatea uzinei.

Pîrghiile acestea au vizat domenii de adîncime ale producției. S-a început **prin comasarea secțiilor de bază, pe linii tehnologice.** Din patru s-au organizat numai două, corespunzător laminorului de 3 și, respectiv, 6 țoli. Acum, fiecare secție — colectiv și conducerea ei — răspunde integral de produsul fabricat, din faza „taglă" pînă la „țeavă finită", adică de la debitare pînă la patul de răcire și apoi la ajustaj. Măsurile au continuat **prin îmbunătățirea programării, pe baza unei analize atente a posibilităților reale de producție și a cerințelor stringente ale beneficiarilor.** Ceea ce a însemnat, de fapt, o încărcare corectă a utilajelor în cadrul sarcinilor de plan.

S-au operat apoi **perfecționări la „gurile" de intrare și de ieșire ale ciclului producției : aprovizionarea** și desfacerea. E vorba de stabilirea unor termene corespunzătoare și realiste de aprovizionare, dublată de creșterea exigenței la recepție și corelarea contractelor cu beneficiarii pe fundamentul programării ferme a producției. Toate acestea, conjugate între ele, au determinat consecințe favorabile. În primul rînd, **realizarea în trei trimestre a unui spor de producție, comparativ cu planul, de 4 045 tone țevi finite, în condițiile în care prețul de cost a scăzut față de sarcinile stabilite cu 4 366 000 lei.**

Eforturile uzinei, în domeniul ieftinirii producției, sînt evidențiate cel mai bine de **cheltuielile la 1 000 lei producție marfă** care, în primele trei trimestre, s-au diminuat cu aproape 11 lei comparativ cu nivelul planificat, iar numai în trimestrul trei cu 20 lei la fiecare mie lei producție. Ce a contribuit, în principal, la ieftinirea producției ?

— Accentul a căzut, cum e și firesc, pe **economisirea metalului,** ne-a relatat inginerul șef al uzinei. Am spus, cum e și firesc, întrucît **metalul are o mare pondere în ansamblul cheltuielilor, materiale de producție.**

Materializarea acestor eforturi se consemnează **în 1 322 tone țagle oțel economisite,** prin reducerea consumului specific, dar și **în procentul de 93 la sută, cît reprezintă volumul țevilor de calitatea I în totalul producției.** La fel, creșterea exigenței în folosirea utilajelor tehnologice, prin evitarea stagnărilor, a întreruperilor accidentale, a condus la obținerea unor economii față de plan de încă 2 617 000 lei.

— De altfel, a intervenit tov. **George Niță**, contabilul șef al uzinei, programarea judicioasă a comenzilor, utilizarea economicoasă a materiilor prime, a mașinilor și a forței de muncă se reflectă nu numai în nivelul cheltuielilor la 1 000 lei producție marfă, dar și în **îmbunătățirea ritmicității producției de la un trimestru la altul :**

Perioada :		Decada (în procente) I	II	III
Trimestrul II	1967	22,2	29,2	48,6
Trimestrul III	1967	39,1	35,6	25,3

Cercetînd această ritmicitate, se pare că uzina se apropie de perfecțiune, eliminîndu-se „golurile" de la început de lună și trimestru, precum și „asalturile" de la sfîrșitul decadei a III-a. Urmarea ? **S-au realizat integral contractele cu beneficiarii și sarcinile de export, pe baza îndeplinirii exemplare a planului sortimental.** Puternica rezonanță a măsurilor inițiate în uzină, în cadrul experimentării care a început la 1 iulie, se resimte în toate sectoarele de producție.

— Răspunderea precisă pentru realizarea concretă a fiecărei comenzi îmi revine mie și oamenilor din schimbul meu, ne relata maistrul **Pon Petcu.** Pentru fiecare comandă se prevede o cantitate determinată de oțel strict necesară. Sîntem cointeresați în gospodărirea cu grijă a materiei prime, a metalului. Consider însă că ar fi bine dacă conducerea uzinei ar aplica principiul cointeresării materiale în mod riguros, sub dubla lui manifestare : stimularea economiilor deosebite, dar și imputarea pagubelor, a rebuturilor, a actelor care mai frînează creșterea productivității muncii.

Pînă acum, creșterea într-un ritm de 11 la sută — față de plan — a productivității muncii în trimestrul al treilea este de bun augur. Totuși, acest ritm ar putea fi amplificat, ceea ce ar fi în favoarea uzinei dar și a fiecărui salariat în parte. În acest sens, pledează, între altele, **aplicarea a 59 măsuri tehnico-organizatorice cu o eficiență economică de 1 200 000 lei, ca și a 85 inovații.** Acestea vorbesc despre intensa participare a colectivului de muncitori ingineri și tehnicieni ai uzinei la consolidarea rezultatelor favorabile obținute pînă acum.

— Vă rog să notați, spunea contabilul șef, **uzina noastră a încheiat în proporție de 115 la sută planul producției marfă vîndută și încasată, obținîndu-se un beneficiu peste plan de 8 500 000 lei.** Au dispărut, de asemenea, din evidențele băncii dobînzile la împrumuturile restante, înregistrîndu-se o însănătoșire radicală a activității financiare a uzinei.

— Mai avem multe de făcut, a precizat tov. **Viorel Bădilă,** locțiitorul secretarului comitetului de partid pe uzină. Nu mă gîndesc decît la cele 1 844 000 lei pierderi din rebuturi, sau la cele 851 zile-om absențe nemotivate, consemnate în acest an. Asemenea situații nu pot fi admise la nesfîrșit. Cred că astfel ar trebui să gîndească și să acționeze cu energie conducerea uzinei.

Dan MATEESCU

Stadiul lucrărilor de investiții

(Urmare din pag. I)

tatea nepermisă de care au dat dovadă unele uniuni cooperatiste.

Realizarea ritmică a planului de construcții a fost influențată negativ și de slaba organizare a muncii pe șantierele din unele cooperative agricole de producție. Datorită preocupării nesatisfăcătoare pentru rezolvarea încă din primele luni ale anului a problemei organizării brigăzilor și echipelor de constructori și îmbunătățirii cointeresării materiale a membrilor lor, în unele unități cooperatorii specialiști în executarea acestor lucrări au plecat să muncească, pe cont propriu, în alte părți, iar cooperativele, pentru a putea executa obiectivele prevăzute, au angajat meseriași din afară.

De ce se manifestă asemenea slăbiciuni în activitatea uniunilor cooperatiste ?

— Părerea mea — ne relata tov. Dundaru — este că atît la raioane, cît și la regiuni există un număr insuficient de oameni care se ocupă de problema investițiilor. Ca să nu mai vorbim de calificarea unora dintre ei.

În aceste condiții, pare de-a dreptul de neînțeles poziția adoptată de conducerile unor uniuni cooperatiste, cum sînt cele din raioanele Tîrnăveni și Vișeu, care „n-au reușit" să-și completeze nici măcar schema de personal aprobată. Orice s-ar spune, aceasta denotă o mare doză de neglijență, care de mult ar fi trebuit să fie combătută de cadrele din Uniunea Națională. Și încă ceva. Din cîte ni s-a relatat, rezultă că în unele regiuni nici măcar puținii oameni care există în sectoarele de construcții ale uniunilor cooperatiste nu sînt lăsați să-și îndeplinească sarcinile. Există situații cînd ei sînt trimiși pentru săptămîni întregi, în cîte o comună, să răspundă de campania agricolă.

— Așa este — ne confirma tov. Dundaru. La Galați, bunăoară, acum, în toamnă, instructorul regional cu probleme de construcții a fost trimis în comuna Batogul să se ocupe de campanie. Se înțelege că în săptămîna care a stat acolo n-a mai putut să-și rezolve propriile sarcini.

Rezolvarea operativă a multiplelor probleme care se ridică în campaniile agricole constituie, desigur, o sarcină importantă a uniunilor cooperatiste, care nu trebuie scăpată nici un moment din vedere. Dar aceasta nu este un motiv pentru neglijarea îndeplinirii altor îndatoriri.

Acum patru luni, tov. Dundaru ne informa că, ținînd seama de stadiul nesatisfăcător al lucrărilor de investiții, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole a indicat conducerilor uniunilor raionale și regionale să nu lase această problemă numai în sarcina instructorilor constructori, ci să urmărească ele înseși ritmul de lucru pe șantiere, să intervină operativ pentru lichidarea lipsurilor constatate.

— N-a fost singura indicație în acest scop — ne spune acum tov. Dundaru. Am cerut, bunăoară, conducerii uniunilor, să se ocupe mai mult de organizarea brigăzilor de constructori din cooperative, precum și de permanentizarea membrilor lor, luîndu-se în acest scop măsuri eficiente de sporire a cointeresării materiale. Le-am atras atenția să urmărească începerea la timp a lucrărilor, întocmirea din vreme a planurilor de muncă și graficelor de execuție pentru toate lucrările de investiții din cooperative. Le-am indicat, de asemenea, ca în deplasările pe teren activiștii uniunilor să urmărească și stadiul lucrărilor de investiții, iar lunar să analizeze temeinic rezultatele obținute. Într-un cuvînt, le-am atras atenția să nu lase totul pe seama constructorilor. În unele locuri, aceste indicații au fost aplicate, în altele nu. Sînt încă destule cazuri — mă refer îndeosebi la regiunile Argeș, Banat, Hunedoara, Oltenia etc. — cînd activitatea desfășurată de conducerile uniunilor în materie de construcții este total nesatisfăcătoare.

Apreciem sinceritatea răspunsului. Numai că simpla constatare a acestor carențe nu poate schimba lucrurile, nu poate impulsiona ritmul lucrărilor pe șantiere.

Din cîte ni se spunea, cadrele care răspund de acest sector la Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție au criticat, în ședințele de lucru avute la centru sau în deplasările pe teren, pe cei de la uniunile regionale, care nu s-au achitat constîncios de îndatoririle ce le-au revenit în domeniul investițiilor. Cert este că numai această metodă n-a dat rezultate. Așadar, lipsa de fermitate cu care s-a acționat la nivelul Uniunii Naționale a dus, după cum se vede, la perpetuarea unor situații nesatisfăcătoare, la întîrzierea serioasă a lucrărilor de construcții în multe cooperative agricole.

Pînă la sosirea ploilor și a timpului rece n-a mai rămas decît puțin timp. Datoria conducerilor cooperativelor agricole și uniunilor cooperatiste este ca acum să acționeze cu mai multă hotărîre, să întreprindă tot ce consideră de cuviință pentru intensificarea ritmului de lucru pe șantiere, astfel încît să se recupereze ceea ce se mai poate recupera din întîrzierile semnalate. Acest lucru se impune îndeosebi în cazul construcțiilor zootehnice, fiindcă este nevoie ca animalele să fie bine adăpostite.

În același timp, este necesar ca, trăgîndu-se învățăminte din deficiențele din acest an, toți factorii care își aduc contribuția la realizarea investițiilor în cooperativele agricole să ia din vreme măsurile care se impun pentru asigurarea condițiilor necesare executării la timp a lucrărilor de investiții prevăzute pentru 1968. Aceasta este o condiție esențială a dezvoltării continue a proprietății obștești în cooperativele agricole, a creșterii puterii lor economice și a veniturilor membrilor lor.

Agregat de cimentare a sondelor de 700 atmosfere

La uzina „1 Mai" din Ploiești a început fabricația agregatului de cimentare de 700 atmosfere, cel mai mare utilaj de acest fel realizat în țară pentru industria petrolieră. Un alt agregat nou de cimentare pentru sonde, fabricat de curînd de această uzină, poate lucra la 500 de atmosfere și provine din modernizarea celui de 400 atmosfere, care se fabrică acum în întreprindere. Noile agregate de cimentare produse în țara noastră au caracteristici tehnico-economice la nivelul produselor similare realizate în alte țări. Ele sînt transportabile, fiind montate pe autocamioane de 12 tone Producția internă a acestor agregate este în continuă creștere. Ea satisface astăzi în întregime nevoile industriei noastre petroliere pentru operațiile de cimentare la sonde.

(Agerpres)

ACȚIUNI EFICIENTE PENTRU ECONOMISIREA METALULUI

Un grup de specialiști de la Uzina de reparat utilaj minier Petroșeni au însușit și aplicat un șir de procedee tehnice eficiente, menite să ducă la micșorarea consumului de metal. Așa de pildă, oțelul lichid rămas de la umplerea formelor de turnare, care era considerat deșeu, se retopește acum și se utilizează la confecționarea unor piese, recuperîndu-se pe această cale, anual, mai mult de 40 tone de metal.

La laminorul de semifabricate de la Combinatul siderurgic Hunedoara îmbunătățirile tehnologice aplicate la caja principală de prelucrare a blumurilor pătrate au ca efect economisirea a 11 kg oțel de fiecare tonă de laminate. Extinderea procedeului de prelucrare a oțelului la dimensiuni cît mai apropiate de cerințele uzinelor constructoare și aplicarea altor tehnologii noi de lucru au dat posibilitate laminatorilor hunedoreni să economisească în acest an mai mult de 2 400 tone de metal. (Agerpres)

teatre

● Opera română : Ora spaniolă ; Gianni Schicchi — 19,30.

● Teatrul de stat de operetă : Ana Lugojana — 19,30.

● Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia) : Castiliana — 19,30, (sala Studio) : Regina de Navara — 19,30.

● Teatrul de Comedie : Un hamlet de provincie — 20.

● Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din Bd. Schitu Măgureanu nr. 1) : Viața poetului — 17, Un tramvai numit dorință — 20, (sala din str. Al. Sahia nr. 76 A) : Sfîntul Mitică Blajinu — 20.

● Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru) : Lenin — 16,30, Lovitura — 19,30, (sala Studio) : Cînd luna e albastră — 20.

● Teatrul Giulești (în sala Teatrului evreiesc de stat) : Omul care a văzut moartea — 19,30.

● Teatrul „Barbu Delavrancea" : Miorița — 19,30.

● Teatrul Mic (în sala Teatrului „Țăndărică") : Bătrînele și marea — 20,30.

● Teatrul „Țăndărică" : Ileana Sînziana — 17, (în sala Palatului Pionierilor) : Tigrișorul Petre — 17.

● Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala Savoy) : Scandal la Boema — 19,30, (sala Victoria) : Colibri Music-Hall — 19,30.

● Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor : Cu picioarele pe pămînt — 20.

● Circul de stat : Atracțiile manejului (premieră) — 19,30.

Instituirea unor premii pentru creații literare adresate copiilor

Pentru a stimula creațiile literare care se adresează copiilor, precum și realizarea de noi opere inspirate din viața pionierilor și școlarilor, Consiliul Național al Organizației Pionierilor a instituit cinci premii, în valoare de cîte 10 000 lei fiecare.

Premiile Consiliului Național al Organizației Pionierilor vor fi atribuite anual cu prilejul Zilei pionierilor de un juriu format din reprezentanți ai Consiliului Național al Organizației Pionierilor, ai Uniunii Scriitorilor și ai Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă. Premiile vor fi intitulate: „Albatros" — pentru cea mai valoroasă ...ție în proză, poezie sau dramaturgie, reflectînd avîntul creator ...orului nostru în construirea ...smului — „Cravata Roșie" — ... cea mai reușită lucrare literară oglindește aspecte din viața ...ească — „Cutezătorii" — ...ru cea mai valoroasă lucrare ...vocare a trecutului istoric de ...ță al poporului nostru — „Orizont" — pentru cea mai izbutită lucrare de popularizare a științei și tehnicii — și „Cosînzeana" — pentru cea mai reușită lucrare literară destinată preșcolarilor și școlarilor din primele clase.

(Agerpres)

Autenticitatea în EMISIUNILE de MUZICĂ POPULARĂ

ancheta culturală

Difuzarea muzicii populare este o necesitate spirituală, un act de cultură. Vehicularea, în condițiile complexe ale tehnicii moderne, nu mai este o problemă. Radioul și televiziunea sînt factori de prim ordin care au rolul de a cultiva gustul public. Aproximativ 2 400 de minute de muzică populară radiodifuzată pe săptămînă ! Aproximativ 60 minute de muzică populară televizată în același răstimp! Dar înainte de a socoti numărul de minute, calitatea, munca riguroasă de elaborare a programelor.

În ultimul timp am audiat emisiuni despre rapsozi ai zilelor noastre, despre formații cu tradiție — focare de artă populară autentică. O ținută științifică are ciclul radiofonic „Miorița" ; folcloriști ca Emilia Comișel, Gheorghe Ciobanu, Vasile Dinu, cercetători ca George Antofi, Corneliu Georgescu au prezentat materiale culese din cele mai îndepărtate sate. Prin noutatea materialelor, asemenea emisiuni pledează pentru bogăția folclorului nostru, pentru nebănuitele sale resurse. S-au răspîndit astfel creații de valoare, de la folclorul dialectal pînă la cel modern, actual, creații variate ca stil, aparținînd unor epoci diferite ; s-au inclus aprecieri de ordin etnografic, s-au consacrat spații întregi unor rituale sau unor genuri. Excelent a fost comentariul sobru al lui Corneliu Georgescu transmis la data de 14 oct. Vorbind despre hăulit, autorul a inclus sub arcul unei evoluții unice toate genurile ce aparțin hăulitului, de la semnale, chiote și doine arhaice pînă la „Hăulita de pe Gorj" a Mariei Tănase. A mai existat un ciclu interesant intitulat **„Arhiva Institutului de folclor"** dar a dispărut. În acest cadru se ofereau audiții ale creațiilor mai rar întîlnite, utile, interesante. Tot la radio, uneori am avut prilejul să ascultăm grupări de melodii după gen sau conținut: **„Pădure, dragă pădure", „Dobrogea mîndră grădină", „Pe cărări și poieniță"** etc., grupări de asemenea binevenite, ilustrînd tendința realizatorilor de a diversifica materialul muzical. Și micul ecran a căutat să promoveze muzica de valoare. Ca echivalent al **„Mioriței"**, la televiziune au existat **Atlasele folclorice"** dar destul de rare ; apoi au fost apreciate participările unor soliști și ale unor formații din sate care alături de apreciați soliști și interpreți de muzică populară redau din plin frumusețea folclorului. O reușită a programului de duminică 15 octombrie a fost itinerarul folcloric **„Din Sălște-n Cîmpulung"** care își propunea explorarea din punct de vedere etnografic și muzical a creațiilor populare ale regiunii, prezentarea unor străvechi tradiții, perpetuarea și îngemănarea acestora în contextul vieții de astăzi. Temerară încercare, ținînd mai ales seama de spațiul redus al emisiunii — aproximativ 30 de minute. Solicitați de bogăția și varietatea materialului, autorii Theodora Popescu, C. Motiu și Ion Filip au preferat să ne prezinte din toate cîte puțin : o nuntă în Boteni, ceramica lui Ogrezeanu din Hurez, jocuri de copii, tesături, cîteva doine — un veritabil itinerar realizat din unghiul de vedere al privitorului, nu al participantului.

Am enumerat aceste emisiuni pentru a arăta că selecția după criteriul autenticității și al valorii dă cele mai bune roade. Dar ele rămîn în momentul de față „rarități", pe care le cauți mult în programe, restul minutelor fiind încărcate cu o muzică de cu totul altă calitate.

Vineri 13 octombrie, am urmărit la radio cîteva emisiuni de muzică populară. La ora 12,45 (programul I), a fost transmis **„Așa-i jocul pe la noi"**. Toate lucrările au fost interpretate cu orchestră, în cunoscutul stil lăutăresc, ceea ce a șters mult din diferențele specifice, din izul fiecărei melodii. Același lucru s-a repetat cu melodiile oferite la ora 13,30 (pr. I), în **„Întîlnire cu melodia populară și interpretul preferat"**. Melodiile preferate sînt cele vocale. Ele au avut tot un acompaniament monoton, invariabil. La ora 15,20 a fost prezentat un **„Itinerar folcloric"**. Cu excepția unei melodii moldovenești spusă din fluier, din nou în acompaniamentul orchestral abundau aceleași sonorități stereotipe, mereu aceleași, care duc la un sentiment de repetare obositoare. **„La porțile dorului"** s-a intitulat emisiunea de la 18,40 în care s-au prezentat alternativ cîntece de dragoste și jocuri : briu bănățean, o doină moldovenească (piesă destul de scumpă la audiție), un cîntec muntenesc, o hutulcă, toate la un loc acompaniate nediferențiat.

Sîmbătă pe programul I, ora 12, s-au transmis **„Cîntece și jocuri populare"**, demonstrînd aceeași tendință de uniformizare stilistică, printr-o prelucrare semisimfonică a unor melodii. De cele mai multe ori observăm că se includ, sub titlul anunțat, melodii lăutărești aparținînd folclorului modern: „Foicică trei alune" sau „Gheorghiță cu cai buni", considerate ca avînd mai multă trecere printre ascultători. La ora 8,35 (pr. II) am avut prilejul să remarcăm sub titlul **„Muzică populară din Muntenia"** contrastul dintre savoarea și farmecul unui joc muntenesc interpretat la fluier și pretențiile de polifonie, de altfel rudimentară, din aranjamentul instrumental al cîntecului „Satule, vatră frumoasă".

Pe micul ecran am urmărit în ziua de 4 oct. emisiunea **„Melodia populară și interpretul preferat"**, în care melodii ca : „Ce e Ionel cu tine", „Surioara mea grădină", „Satul meu din depărtare", „Păsărică albă-n pene" fac de asemenea parte din tipul de melodii cu caracter artizanal, lipsit de prospețimea și fiorul autenticității.

De ce dispare specificul stilistic și regional

Muzica noastră este extrem de variată și de bogată. Te uluiesc diversitatea melodică, ritmică a regiunilor, a satelor, particularitățile orchestrale ale tarafurilor, ale acompaniamentului. Dar avalanșa acestor emisiuni de muzică populară însă, monotonă, mereu aceeași, în care melodii emoționante de o mare frumusețe se îneacă în prelucrări arbitrare, în tot soiul de cîntece interpretate de cîntăreți neselecționați pe criterii valorice te face s-o asculți absent, adică să nu o asculți.

Este o realitate că redacția de muzică populară a Radioului primește sute de scrisori pentru transmiterea unei astfel de muzici. Solicitîndu-i părerea, compozitorul Zeno Vancea chiar arăta în acest sens că muzica difuzată se află pe linia compromisurilor. Este fără îndoială linia minimei rezistențe a omului care nu mai are curiozitatea să-și îndrepte atenția spre o altă sonoritate, rămînînd cu obișnuința celej auzite zi de zi, cu veșnicele orchestre semi-simfonice. Tot Zeno Vancea arăta că aceasta este muzica pseudo-orășenească, complet ruptă de folclor. Fenomenul este complex și trebuie pornit la o susținută muncă de educare a gustului public, de verificare a cunoștințelor științifice în domeniul folclorului a celor ce orînduiesc difuzarea lui. Trebuie schimbată mentalitatea îndreptării doar spre „obișnuință".

Întrebat, compozitorul Tudor Ciortea arăta că **„muzica populară transmisă este 1) cea manevrată de orchestrele semi-simfonice, de cele mai multe ori depărtate mult de autentic 2) de ansamblurile de amatori, care în general imită orchestrele consacrate, 3) și în fine de tarafurile sătești care citeodată în concursuri, sau în fața microfonului ajung și ele să facă exhibiționism. Există din fericire multă muzică nealterată, muzica pe care o culegea Brăiloiu — aceasta este sursa adevărată a folclorului și nu melodiile trecute prin serii de operații care le denaturează"**. Am cerut părerea citorva specialiști. Emilia Comișel, folcloristă, profesor universitar la Conservatorul „Ciprian-Porumbescu", ne-a spus : **„Din bogăția de stiluri și genuri specifice folclorului nostru, sînt transmise cu prioritate cîntecele propriu-zise, aparținînd de obicei stilului modern, și dansurile. Încercările temerare de a reda acea mare diversitate a folclorului nostru eșuează de cele mai multe ori din necunoașterea sau cunoașterea insuficientă a acestei muzici populare"**. Rareori se transmit balade, cîntece păstorești... Acestea toate sînt documente inestimabile ale trecutului, cu multiple semnificații, dar le sînt preferate îndeobște melodii mult mai puțin interesante. Sau **„cîntecele agrare, cele legate astăzi de date calendaristice** — amintea Emilia Comișel — **fac parte din patrimoniul național și care, însoțite de date semnificative, trebuie să stea în atenția celor care răspund de programe"**. Ștefan Cărăpănceanu, consultant la Consiliul muzicii din C.S.C.A., semnala de asemenea **„defecțiunile de întocmire a repertoriului, al cărui cuprins abundă în melodii ritmate (sîrba, hora, învîrtita de doi), doina și balada fiind omise de cele mai multe ori"**. Prof. Dumitru Avakian arată că „în așa numitele emisiuni „Albume folclorice", „Buchete de melodii populare" și în special „Întîlnirea cu melodia populară și interpretul preferat" se difuzează în genere creații muzicale hibride născute în casele de cultură, prin exercițiile școlilor populare de arte ; acestea beneficiază de aportul textierilor (?!) și al unei categorii obscure de „aranjori" — orchestratori, toate la un loc convergînd spre uniformizare".

Fără stil, fără diferență de specific regional, melodiile sînt șterse și din pricina acompaniamentului. Orchestrațiile sau mai bine zis „aranjamentele" sînt încărcate pînă la refuz, abuzînd de cadențe ale armoniei clasice „după ureche", de tremolo la viori, de basuri... Cornelia Tăutu, cercetătoare la Institutul de etnografie și folclor, remarca acele ralentando-uri mari de la sfîrșitul frazelor muzicale — procedee improprii muzicii populare românești — care dau cîte o dată atmosfera de operetă ! De multe ori, calitatea acompaniamentului orchestral este deficitară din cauza stilului improvizatoric. **„În general orchestrele sînt improvizate din instrumentiști de la diferite formații** — afirma Ștefan Cărăpănceanu — **procedeu care pe lîngă faptul că exclude orice posibilitate de omogenizare duce de cele mai multe ori, lipsind aportul unor instrumente specifice diferitelor zone folclorice, la o prezentare șablonardă"**. Un taraf din Maramureș, format din zongoră și țiteră, apare la București sub formă de orchestră cu viori și clarinete. Unde este autenticitatea ? Majoritatea orchestrelor din țară au aceeași componență. Orchestra „Barbu Lăutaru" seamănă cu orchestra „M.A.I.", cu orchestra „Radio", cu cea a „Sfatului popular al Capitalei", cu „Flacăra Prahovei", „Roșiorii de Vede", cu „Doina Moldovei" din Iași. Singura mai deosebită, după cum ne spunea Paul Marinescu, șeful secției de muzică populară de la Radio, este orchestra Caransebeșului în care alămurile aduc un colorit nou. În rest toate au cobză, țambal, corzi, acordeon, fluier. Este foarte bine că posedă aceste instrumente, dar asta nu înseamnă că la fiecare melodie din oricare regiune, toți instrumentiștii trebuie să-și aducă contribuția. Taragotul cîntecului bănățean nu apare (multe orchestre nu-l posedă) sau apare și în cîntecul altor regiuni ; fluierul moldovean, oltenesc, de asemenea instrument de culoare care definește regiunea, în multe orchestre se aude în interpretarea altor cîntece sau este absent cînd este necesar. Există un stil de a cînta la cobză pentru Oltenia, Muntenia și anume „peste corzi" și un stil moldovenesc „zdrăngănit". Acordeonul îl auzim peste tot acompaniind lăutărește. Așa este obișnuit aici lîngă București, dar el poate suna și a muzică populară așa cum interpretează Ilie Udilă. În discuția avută cu Paul Marinescu, acesta considerînd întemeiată părerea noastră că emisiunile sînt monotone, a arătat că lipsa pornește și de la formațiile respective, de la dirijorii acestora. În afara faptului că nu consultă oameni de specialitate, că nu se documentează asupra stilurilor, a meșteșugului, mulți dintre ei au obișnuința formațiilor de local și nu a muzicii autentic populare cum sînt George Vancu, Radu Voinescu. Există chiar mentalitatea — împrumutată imediat de majoritatea orchestrelor din țară — ca în momentul în care se fac turnee, să se mărească orchestra cu alți nespecialiști în privința folclorului. Nu se face distincție între prelucrări, aranjamente și muzica autentică. Formațiile populare de cele mai multe ori mai rentabile ca cele simfonice pe lîngă care funcționează, scot două, trei, zece piese de succes și repertoriul rămîne în rest pe loc. Cît de interesantă poate fi interpretarea unei melodii bănățene cu orchestra „Doina Argesului", ca în Arges ? Este mult mai avantajos să se colaboreze cu formații de amatori din sate, unde muzica populară este păstrată în toată frumusețea ei, decît cu orchestre care au început să se plafoneze. Nu pledăm în nici un caz în această anchetă pentru transmiterea la radio sau televiziune numai a formațiilor sau interpreților locali. **Dimpotrivă, credem că ieri ca și astăzi orchestre, soliști vocali sau instrumentiști, dotați cu talent, avînd un instinct sigur al muzicii populare realizează interpretări de mare valoare, în cel mai pur stil popular.**

Fără îndoială, calea prelucrărilor și a interpretărilor de către cunoscuții noștri cîntăreți nu trebuie abandonată. Trebuie, în schimb, urmărită, revizuită ; de asemenea orchestrele, marile orchestre populare. Dacă, în primul rînd, în cadrul formațiilor, apoi la stațiile de emisie, ar exista cunoscători ai folclorului, specialiști care să corecteze vreo intonație sau vreo îmbinare de instrumente nepotrivită, care să indice ce anume specific trebuie relevat, și ce nu merită a fi inclus — s-ar elimina erorile, s-ar evita multimea de piese fără identitate, fără stil. Există piese pe care „Barbu Lăutaru" sau „Doina Moldovei", de exemplu, știu să le cînte excelent, în deplină autenticitate. Dorim ca acestea să nu fie cîteva, cu ajutorul unor revizuiri științifice, metodice, tot ce lansează aceste mari ansambluri, trebuie să albă girul certei calități, trebuie să fie model de claritate și de stil cu adevărat popular pentru oricare tînără formație amatoare.

Condiția spontaneității în interpretare

În primul rînd marea majoritate a interpreților devin compozitori. Scriu în stil ? Nu. Mulți scriu dilettant, fără să dea pecetea vreunui loc, vreunui miez de tradiție ; adeseori este o simplă imitație. **„Ușurința cu care sînt acceptate așa zisele „creații" ale interpreților profesioniști adesea de valoare îndoielnică (texte poetice, melodii) hibrizi care tind să înlocuiască arta autentică a poporului, formată și șlefuită de multe generații de-a lungul veacurilor, este de-a dreptul condamnabilă și periculoasă — semnala Emilia Comișel — deoarece pe alocuri din spirit de imitație și amatorii încep să și le însușească, părăsindu-și comoara neprețuită, transmisă și adusă pînă în zilele noastre, singura reprezentativă și autentică".** Interpretul popular aduce sinceritate, prospețime ; o melodie veche, cîntată de el, este parcă înnobilată de simțămînt, de decență. Avem marile exemple : Grigoraș Dinicu, Maria Tănase, Fănică Luca, Zavaidoc, Angela Moldovan, Maria Lătărețu, Tandin și mulți alți interpreți, cîntăreți care au știut sau știu să cînte cu adevărat, în stil autentic popular, și nicidecum să imite. Ascultîndu-le imprimările, nu putem să nu le comparăm cu interpretările „făcute", răstălmăcite, orășenizate.

Se impune selecționarea interpreților, severitate la admiterea lor ca interpreți populari.

Pledăm pentru arta autentică, pentru muzica populară care ne reprezintă, pe care o simțim. Călătorim prin țară, ascultăm rapsozi, ne încîntăm la sunetele instrumentelor mai puțin cunoscute. Acasă, în oraș, la posturile de radio și pe micul ecran, ne întîmpină adeseori o altă tonalitate : cea banală pe care, cum spuneam, o ascultăm fără să o auzim, în cel mai bun caz. Criticul Grigore Constantinescu sublinia nepopularitatea acestor emisiuni, făcînd distincție între **„muzica populară comercială și cea pe care o descoperi pe meleagurile patriei, sau cea autentică, interpretată de soliști și ansambluri care au înțeles exact spiritul muzicii populare și o redau la un înalt nivel emoțional". „Ar fi necesar să nu fie realizat contactul cu Arhiva numai cu prilejul emisiunilor de știință a folclorului de la radio sau televiziune"** — amintea Cornelia Tăutu. Contactul trebuie să fie continuu pentru ca tradiția să nu rămînă în fonotecă sau pe hîrtia de note.

Trebuie știut că pentru toate ansamblurile și formațiile populare din țară, radioul și televiziunea sînt modele — fapt ce impune exigență, o atitudine științifică față de folclor. Gr. Constantinescu propunea utilizarea, mai des, a „emisiunii-montaj", formă ce îmbină informația cu tratarea poetică. Tudor Ciortea arăta că **„nu trebuie păstrată decît muzica populară autentică și cea care merge pe linia marilor stilizări. Ar fi de dorit ca să se facă un control competent asupra muzicii care se difuzează, un control efectuat de specialiști, de buni cunoscători ai folclorului"**. Ar trebui revizuite sutele de benzi banale, ce împiedică dezvoltarea gustului pentru folclor, o selectare exigentă, reținînd ceea ce reprezintă o valoare artistică indiscutabilă. Este o realitate că accesul neîngrădit al prea multor imprimări de așazisă muzică populară denaturează orice imagine fidelă despre însemnătatea valorică a ei. Așa cum am arătat în general totul se prezintă de multe ori sub forma unui tablou șters, lipsit de culoare. Nu întotdeauna distingem diferențieri regionale, nu înțelegem de ce instrumentele autentic populare sînt „eveniment", de ce textele au lucrătura textierilor ! Rîndurile de față nu fac decît să anunțe necesitatea impunerii unui edificiu solid riguros pentru selecționarea muzicii populare. „Electrecord", „Radio", „Televiziune" — principalii propagatori, trebuie să înceapă imensa muncă de înlăturare a imprimărilor fade, neautentice. Această problemă acută a purificării muzicii populare, a filtrării este sarcină de primă importanță pentru toți factorii ce contribuie la difuzarea ei. Folclorul este în continuă prefacere ; se dezvoltă cîntecul modern popular, difuzarea lui nu poate rămîne doar la stadiul înregistrărilor de arhivă, tocmai de aceea rigurozitatea cercetării și selecționării științifice trebuie să știe ce să păstreze, ce este esențial, să promoveze ceea ce este cu adevărat nou, ce poate fi reprezentativ pentru neîncetata evoluție a cîntecului nostru ce poartă cu adevărat seva populară. Dorim ca atunci cînd programul ne invită să ascultăm muzica poporului nostru, aceasta să ne încînte. După cum spunea Enescu : „...cîntecul popular trebuie redat așa cum e la obîrșia lui...".

Anchetă realizată de **Smaranda OTEANU**

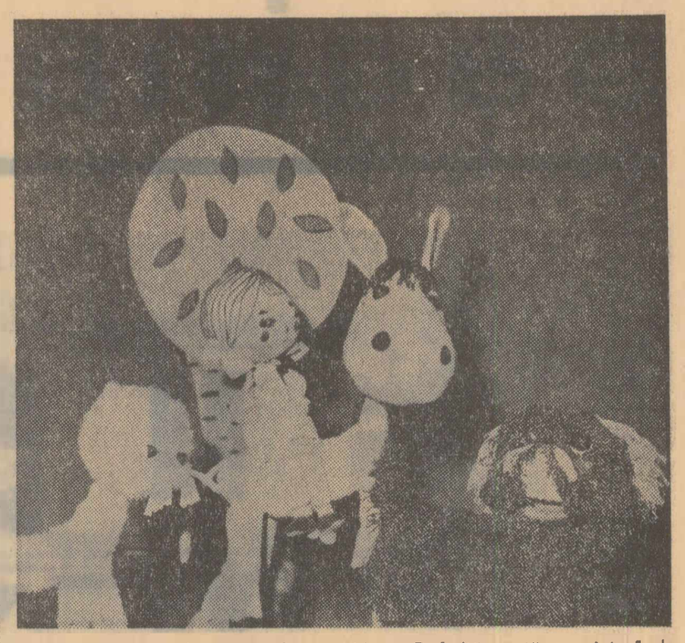

Teatrul de păpuși din Bacău. În repetiție : „O fetiță caută un cîntec" de Alecu Popovici (Foto : M. Cioc)

Arta lui Pavel Dan

De la nașterea lui Pavel Dan s-au împlinit, în toamna aceasta, 60 de ani. Cu o lună mai înainte, se împliniseră 30 de ani de la tragicul său sfîrșit. Un destin ciudat a vrut ca firul vieții și activității acestui scriitor profund și original să se întrerupă în plină vîrstă creatoare, în momentul în care, așa cum observă mai toți cercetătorii operei sale literare, Pavel Dan conturase, cu o mînă de maestru, principalele schițe ale unei construcții epice impunătoare, ce ar fi urmat să se constituie, după intențiile mărturisite ale autorului, într-un mare roman-frescă al satului ardelean, romanul Cîmpiei.

Am în față ultima ediție a *Scrierilor* sale, îngrijită de criticul Cornel Regman, ediție ce înmănunchează majoritatea lucrărilor publicate în timpul vieții scriitorului, în periodice sau, la un an după moartea lui, în volum. Impresia, după încheierea lecturii, este că te afli în fața unei opere definitive, închegată, suficientă sieși prin faptul că dimensiunile sale realizate acoperă întrutotul intențiile autorului.

Dacă biografii sînt îndreptățiți să-și închipuie cît de mare este pierderea neîmplinirii unei vieți închinate creației, istoria literară n-are dreptul să se lamenteze, judecînd opera unui Cîrlova, unui Rimbaud sau Mateiu Caragiale, ca să dau doar cîteva exemple din foarte multe, în fața unei creații aparent sumare. Important este, mi se pare, că autorul și-a cuprins propria sa viziune, dacă și-a definit personalitatea în scrierile lăsate. Și Pavel Dan ne-a dat pe deplin această măsură, în paginile pe care le avem în față. Mai mult încă : anii care s-au scurs de la moartea scriitorului au făcut ca arta lui să-și descopere necontenit virtuțile, să se împlinească în direcția și pe măsura în care concepția noastră despre epică a evoluat. Paginile sale — construite cu o acută pricepere de a desprinde esența faptelor, realitățile satului ardelean dintre cele două războaie, încărcate pînă la refuz de experiența milenară a oamenilor înfățișați — ne apar mult mai apropiate de înțelegerea noastră, a celor de azi. Acțiunea extrem de riguroasă, cu mișcări și înțelesuri implicate, pe care cuvîntul exact doar le sugerează, tipurile de țărani, definite concis prin cîteva trăsături și printr-un dialog de o autenticitate extraordinară, bogăția de observații, trimiterile la formulele în care s-a cristalizat înțelepciunea populară — zicale, cîntece, expresii uzuale, imprecații — notele de lirism bine strunit, într-un cuvînt, capacitatea scriitorului realist de a recompune lumea și a o pune în mișcare, dînd iluzia vieții înseși, surprinsă în momentele ei limită de tensiune, de conflict — toate aceste calități fac din scrierile lui Pavel Dan opera unui nuvelist contemporan. Nu sînt nicidecum surprins să aflu unele asemănări între proza lui Pavel Dan și cea a unui Hemingway, de pildă, pentru că, așa cum, de altfel, observa încă din 1945 și Eugen Ionescu în prefața traducerii în franceză a nuvelelor lui Pavel Dan, relatarea unor momente limită, în formulări de o mare economie, înfățișează un fond uman foarte general și o versiune scriitoricească a acestui fond, la fel de tipică. Scriitorul de astăzi renunță la descrieri-inventar, la o mie de amănunte în favoarea mișcării esențiale a ființei omenești. Adînc cunoscător al vieții satului, Pavel Dan împrumută de la folclor viziunea legăturii organice dintre om și natură, care evoluează împreună. De aceea, mi se pare judicioasă opinia Monicăi Lazăr, în capitolul de încheiere a monografiei apărută în Editura pentru literatură, după care Pavel Dan se înscrie în filiația marelui realism românesc ilustrat de Slavici, Rebreanu și, într-o mai mică măsură, de Agîrbiceanu, cărora le continuă însă, cu un îndrăznet pas înainte, modalitățile stilistice, capacitatea de cuprindere a vieții. Ca și acești mari predecesori, Pavel Dan se preocupă de destine care — deși (și pentru că) trăiesc într-un spațiu geografic bine determinat, muncesc, iubesc, intră în conflicte și își justifică existența în acțiune — reprezintă pătrunzător însuși general-omenescul. În nuvele ca „Urcan bătrînul", „Înmormîntarea lui Urcan bătrînul", „Îl duc pe popa", „Zborul de la cuib" și altele realitățile ardelene, trecutul acestui străvechi pămînt românesc se înfățișează într-o alcătuire pe care numai numărul restrîns al paginilor mă oprește de a o numi monumentală. Un alt scriitor ar fi putut dezvolta fiecare frază în alte trei-patru ca să exprime aceeași bogăție de fapte. Oamenii — Ludovica, Valer, Simion, popa Tiron, Uliana — ni se înfățișează în sumara lor manifestare drept niște tipuri perfect conturate, de o pregnanță umană emoționantă. Numai arta și experiența scriitorului au făcut ca economia de mijloace să evite căderea în schemă, în definiții simplificatoare și secretul cred că se află în veridicitatea relațiilor specifice satului ardelean în care scriitorul își poartă eroii, în varietatea obiceiurilor, a datinilor la care iau parte oamenii. Pavel Dan a știut să descopere elementul firesc, atmosfera și mișcarea caracteristice locurilor și oamenilor cîmpiei evocate.

Pavel Dan a înțeles că nuvela nu se poate lipsi de poezia lucrurilor. Este impresionant cîtă putere de evocare poate avea numirea ceremonioasă a obiectelor din gospodăria țărănească, într-un context alcătuit anume și menit să le pună în lumină. Și prin această particularitate — prețuită de scriitorul modern, care cultivă o mitologie a lucrurilor — proza lui Pavel Dan își depășește deceniul în care a fost scrisă.

Nu pot încheia aceste însemnări înainte de a sublinia meritele celor doi cercetători pomeniți mai sus — Cornel Regman și Monica Lazăr — care ne-au oferit o ediție completă, bine gîndită a scrierilor lui Pavel Dan, și respectiv o interesantă, documentată monografie a acestui scriitor român. Cele două volume au darul ca, prin ținuta lor științifică și editorială aleasă, să restituie integral istoriei noastre literare opera unui reprezentant de seamă al prozei noastre artistice.

Mircea SIMIONESCU

Cum formăm „dirijorii" căilor ferate

(Urmare din pag. I)

mecanizată sau automatizată, după cum un subinginer de exploatare nu va fi în măsură să coordoneze activitatea inginerilor de alte specialități cu profil mult mai îngust, care prin natura atribuțiilor sînt și trebuie să-i fie subordonați.

O greșeală se comite în Studiu, după părerea mea, și cu privire la desființarea specializării în domeniul automaticii și telemecanicii feroviare. În această alternativă este greu de dedus cine se va ocupa de centralizarea electrodinamică a stațiilor, centralizarea sistem dispecer, de cercetări privind modernizarea și extinderea blocului de linie automat, de instalații de autostop și semnalizare pe locomotivă sau instalații de telecomunicații. Presupunerea că inginerul electronist cu profil foarte larg va putea face față și în problemele de automatizare și telemecanică la calea ferată denotă o insuficientă cunoaștere a realității. Pentru ca inginerul electronist să poată lucra în domeniul căilor ferate ar fi necesar să cunoască specificul acestei instituții, activitatea și mijloacele sale de bază. Or aceasta necesită studierea unor cursuri de specialitate, care ar amplifica prea mult volumul de cunoștințe în programul de studiu. Mult mai eficientă se dovedește a fi existența unei secții aparte unde studenții, în ultimii ani de facultate, să se ocupe de probleme legate de automatica și telemecanica feroviară. Mi s-ar părea util ca viitorilor ingineri din domeniul tehnicii transporturilor feroviare să li se asigure, pe lîngă pregătirea de specialitate, temeinice cunoștințe de cultură generală tehnică și electrotehnică, de rezistența materialelor, mecanică, teoria mecanismelor și organe de mașini, tehnologia materialelor, electronică, automatizări și îndeosebi de matematici moderne. Programarea liniară, programarea parametrică și dinamică, calculul probabilităților, teoria serviriii în masă, teoria algoritmilor, algebra logică, cercetarea operațională trebuie să devină componente esențiale ale pregătirii inginerilor creatori, proiectanți, planificatori și tehnologi ai căii ferate, denumiți în general ingineri de exploatare. Aceste noțiuni de matematici moderne și-ar avea locul potrivit în cadrul cursurilor de matematici superioare și ar trebui predate eșalonat, pînă în ultimul an, paralel cu celelalte cursuri de specialitate.

De remarcat, că preocupările cele mai frecvente pe plan mondial în acest domeniu nu sînt constituite de problemele de construcție a materialului rulant, care în cea mai mare parte sînt rezolvate, ci sînt îndreptate în mod deosebit, datorită valorii mari a acestor mijloace de bază, către utilizarea rațională a acestor mijloace, optimizarea procesului de transport, asigurarea siguranței circulației trenurilor.

Și la noi, în programul de cercetare științifică pe anul 1967, elaborat de Consiliul Național al Cercetării Științifice, cercetarea unor probleme și teme de mare importanță și eficiență tehnico-economică ce privesc domeniul căilor ferate este, de asemenea, încredințată unor specialiști în tehnica transportului feroviar și nu a unora de specialități înrudite.

Toate aceste considerente mă îndreptățesc să propun forurilor în drept să analizeze mai temeinic problema formării specialiștilor pentru calea ferată, al căror profil cred că este exprimat cel mai bine de inginerul de concepție și proiectare în transportul feroviar.

tv

18,00 — Pentru noi, femeile !
18,30 — Pentru copii : Filmul „Teleradorii".
19,00 — Pentru tineretul școlar : „Interviu prin telescop" — emisiune distractivă.
19,30 — Telejurnalul de seară.
19,45 — Buletinul meteorologic.
19,50 — Pe meridianele Revoluției. Film documentar, realizat de Studioul de Televiziune București.
20,10 — Tele-enciclopedia.
21,10 — Foileton umoristic : „Tanța și Costel" de Ion Băieșu.
21,25 — Film serial : „Evadatul".
22,15 — La minut. Emisiune muzical-distractivă.
22,45 — Telejurnalul de noapte.
23,00 — Telesport.

cinema

● Operațiunea Crossbow — cinemascop : PATRIA — 9 ; 11,30 ; 14 ; 16,30 ; 19 ; 21,30, FESTIVAL (completare **Sub semnul trainicei prietenii româno-bulgare**) — 8,15 ; 10,45 ; 13,15 ; 16 ; 18,45 ; 21,15.

● **Subteranul** — cinemascop : REPUBLICA (completare **Fetița cu chibriturl**) — 9,15 ; 11,30 ; 14 ; 16,15 ; 18,45 ; 21,15.

● **Răzbunătorii** : CAPITOL (completare **Tămăduire**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.

● **Un idiot la Paris** — cinemascop : MELODIA — 9 ; 11,15 ; 13,45 ; 16,15 ; 18,45 ; 21, GLORIA (completare **Găteala capului**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30, TOMIS (completare **Perfecțiunea e rotundă**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30.

● **Sindbad marinarul** : LUCEAFĂRUL (completare **Perfecțiunea e rotundă**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16,15 ; 18,30 ; 20,45, BUCUREȘTI (completare **Albina românească — Apis Mellifica Carpatina**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16,30 ; 18,45 ; 21, MODERN (completare **Arhitectura universului**) — 9,30 ; 11,30 ; 14,30 ; 16,30 ; 18,30 ; 20,30, FEROVIAR — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,45, EXCELSIOR — 10 ; 12,15 ; 14,30 ; 16,45 ; 19 ; 21,15 (la ultimele două cinematografe completarea **Fetița cu chibriturl**).

● **Sfidarea** : CENTRAL — 8,45 ; 11 ; 16 ; 18,30 ; 21.

● **Cu mîinile pe oraș** : CENTRAL — 13,30.

● **Sciors** : CINEMATECA — 10 ; 12,30 ; 17 ; 19.30.

● **Prostănacul** — cinemascop : VICTORIA (completare **Fetița cu chibriturl**) — 8,45 ; 11 ; 13,15 ; 15,30 ; 18,15 ; 21, GRIVIȚA — 9—16 în continuare ; 18,15 ; 20,30, AURORA (completare **O nuntă la Olteni**) — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18 ; 20,30.

● **Amprenta** : LUMINA (completare **Ziua recoltei 1967**) — 9,15 ; 11,30 ; 13,45 ; 16 ; 18,30 ; 20,45.

● **Sus mîinile, domnilor polițiști !** : DOINA (completare **Piatra și viața**) — 11,30 ; 13,45 ; 16 ; 18,30 ; 20,45.

● **Cheile cerului** : UNION (completare **Găteala capului**) — 16 ; 20,30.

● **Program de desene animate** : UNION — 18,15.

● **În golful urșilor albi — Sub semnul trainicei prietenii româno-bulgare — Întîlnirea** : TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.

● **Cine călărește un tigru** : GIULEȘTI (completare **Dacă aș fi știut ?**) — 15,30 ; 18 ; 20,30, RAHOVA — 15,30 ; 18 ; 20,30.

● **Fantomas contra Scotland Yard** — cinemascop : DACIA — 8,15—20,45 în continuare, DRUMUL SĂRII (completare **Expresul de noapte**) — 15 ; 17,30 ; 20.

● **Pasărea Phönix** — cinemascop : BUZEȘTI — 14,30 ; 17 ; 20, VOLGA — 9—14,30 în continuare ; 17,30 ; 20.30.

● **Testamentul incașului** — cinemascop : BUCEGI — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 15,45 ; 18,15 ; 20,45, FLAMURA — 9 ; 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,15 ; 20,30 (la ambele completarea **Nicolae Kirculescu**), FLOREASCA (completare **Tămăduire**) — 9 , 11,15 ; 13,30 ; 16 ; 18,30 ; 20.45.

● **Povestea țarului Saltan** — cinemascop : UNIREA (completare **Se răresc norii**) — 15,30 ; 18 ; 20,30.

● **Bunicul, Kyljan și eu** : VITAN (completare **Filoxera**) — 14,30.

● **Dragoste la zero grade** : VITAN — 16,30 ; 18,30 ; 20,30.

● **Agonie și extaz** — cinemascop : MIORIȚA — 8,45 ; 11,30 ; 14,30 ; 17,30 ; 20,30, ARTA — 9—14,30 în continuare ; 17,30 ; 20,30 (la ambele completarea **Permanențe**).

● **Faraonul** — cinemascop (ambele serii) : POPULAR — 16 ; 19,30.

● **Fantomas se dezlănțuie** — cinemascop : MUNCA (completare **Maxim Gaspar**) — 14,30 ; 16,30 ; 18,30 ; 20,30.

● **O zi nu tocmai norocoasă** — cinemascop : MOȘILOR (completare **Expresul de noapte**) — 16 ; 20,30.

● **French cancan** : MOȘILOR — 18,15.

● **Singur pe lume** : FERENTARI (completare **De unde vin copiii ?**) — 15,30 ; 18 ; 20,30.

● **Surcouf, tigrul celor 7 mări** — cinemascop : COLENTINA (completare **Romanțe**) — 16 ; 18,15 ; 20,30.

● **Comisarul X** — cinemascop : PROGRESUL (completare **Congresul lingviștilor**) — 15,30 ; 18 ; 20,30.

● **Spartacus** — cinemascop (ambele serii) : LIRA — 15 ; 19.

● **Recompensa** — cinemascop :

Traian FILIP

NELINIȘTEA APELOR

„Ești tot mai nebulos și mai abstract.

Dacă ar fi să te judec după scrisori, m-aș simți pusă în mare încurcătură. Cu toate că știi cît de mult aștept de la tine date concrete de viață, întîmplări, descrieri, portrete de oameni, situații prin care să pot privi singură în sufletul tău, tu, ca o făptură aeriană, te furișezi într-o zonă de ceață perfect spiritualizat. A, da! Presimt neliniștea, suferințele tale subtile, intelectuale, văd peisajul sufletesc al unui om atît de discret și misterios, încît nu și-ar arăta nici măcar un deget în lume, de teamă să nu fie recunoscut.

Te superi? Nu-s răutăcioasă. Sînt bine dispusă și n-am cu cine să glumesc. De o săptămînă trăiesc la Sulina. Știi tu ce este Sulina? Ca să nu cad în greșelile tale, am să-ți fac o descriere cît se poate de fidelă și am să-ți istorisesc ultimele mele peripeții pe mare. Dea Domnul să se termine și această muncă și să-mi închei încă un capitol din studiul la care știi că lucrez și care, în ordinea însemnătății, vine după copil și după tine, constituind una din pasiunile esențiale ale existenței mele.

Deci, să intru în miezul subiectului. În Delta Dunării, acolo unde se întretaie paralela de 45° și 12' cu meridianul de 29° și 47', unde leneșul fluviu se varsă în mare, este așezată Sulina. Ea este port la Dunăre și port la Mare și, pentru cine a văzut Italia și cine a admirat peisajele lui Dărăscu, ar putea să semene cu Chioggia. Platforma pe care s-a instalat orașul nu cepășește, în medie, un metru față de nivelul mării. I se spune Poarta Dunării. Eu i-am găsit și alte denumiri frumoase pe care, dacă vei avea timp, pentru că eu am din belșug azi — vezi, plouă, e urît, vasul-dormitor cu care trebuia să plec a rămas undeva pe canalul Dunavăț și eu sînt nevoită să aștept aici pînă mîine cu brațele încrucișate — le vei afla fie în scrisoarea de față, fie din anexele pe care le voi pune în plic...

Să știi că Delta trimite o escortă de sălcii, o gardă de copaci credincioși, de torțe verzi să însoțească Dunărea pînă la moarte și să-i aducă un ultim omagiu. Departe, în dreptul farului, văd zilnic prin griul dimineții orașul-fantomă de la gura canalului: catedrale, turle fumegoase, creneluri, cetăți. O cetate neclintită de metal, așteptînd. O cetate medievală sau o cetate industrială, o oțelărie cu zeci de coșuri de fum. Domurile se dezlipesc unul cîte unul pornind spre țărm. Iată-le în monom pe superbul coridor de apă dulce. Intră în oraș, trec prin oraș, se văd ca niște blocuri maiestuoase mișcîndu-se printre case, printre pomi, marcînd drumul cu negru de fum. Sulina n-a văzut trenul, nu cunoaște și nu știe cum arată locomotiva. Porțile țării sînt luminate de faruri. Marea la Sulina e mai dulce ca la Mamaia și mai blîndă Chiar cînd bate vîntul de gradul șase, abia se formează un val mic la țărm. Țărmul crește mereu, iar marea dăruiește Sulinei una din cele mai frumoase plaje maritime. Poarta țării e Delta, sau e o deltă. Aproape toate străzile poartă nume de scriitori. Căruțele, luntrele uscatului, trec lenește și descărnate. Vița de vie și florile nu lipsesc aproape din nici o grădină.

Aici vîntul are cel mai greu cuvînt de spus. Vîntul este norocul sau nenorocirea. El pune totul în mișcare. El aduce peștele din larg, el îl duce în larg, el înfurie marea, el o potolește, el aduce norii și îi clădește deasupra orașului, îi întinde pînă la orizont, îi buclează pe coastă, îi subțiază, îi face să se condenseze, îi albește, îi întunecă zidindu-i straturi peste straturi, îi alungă nebunește, îi sculptează ingenios ori îi așterne ca pe niște figuri michelangeliene pe cupola fără de sfîrșit a cerului. Pescarii privesc norii să ghicească intențiile vîntului. Pescarii privesc marea să vadă ce desene face pe obrazul ei vîntul, încotro mînă curenții, ce spasme are, cum se crispează, încotro zvîcnește. Norii vor fi sau nu vor fi măturați? Valurile vor veni sau nu vor veni spre țărm? Vîntul dă forme și volume mării, o sparge în miliarde de bucăți, o ondulează prefăcînd-o în dîmburi, o trage în curenți circulari spre țărm și spre larg, o acoperă cu o piele de șarpe cînd face spume, o colorează, o întinde pe mal, o scoate din leneveala ei cronică, o pune la muncă și la cazne.

[redacted]

M-am întrerupt pentru a mă duce la masă, și acum e aproape noapte. Văd pe fereastră mișcîndu-se catarge. Vasele trec flancate de lumini albe, în șir neîntrerupt. Acum zgomotele au scăzut pînă la piano, încît se fac auzite păsările domestice, cîinii răzleți. E o atmosferă aproape neverosimilă... Dar, mai bine să-ți relatez „aventura" mea maritimă.

În dimineața zilei de 22, la ora patru și jumătate, mă aflam conform înțelegerii, pe cheiul Sulinei, în fața întreprinderii pentru industrializarea peștelui, și tocmai atunci s-a pornit ploaia. Era încă întuneric și cete răzlețe de oameni alergau spre **pasager**, spre vaporul care pornea în direcția Tulcea-Brăila peste jumătate de oră. Ploaia se înteți se înainte de a sosi cuterul **Tallanul** pe care îl așteptam. Într-un sfert de oră, începuseră detunături și torente de ploaie, așa că m-am adăpostit sub acoperișul noului restaurant, în timp ce toate luminile orașului s-au stins subit. În schimb, au început să se aprindă filamente de volfram pe cerul de furtună. Dunărea părea un tranșeu iluminat sălbatic, curgînd înnebunită. Vasele acostate răsăreau dănțuind din întuneric. Purpura fulgerelor smulgea tot cheiul, cu clădirile lui mici de dincolo, cu arborii, cu brațele macaralelor, cu draga ce semăna cu o catedrală scheletică din noaptea udă, fantasme. Vasul **Hidrologul**, alb, ca o mireasă, a apărut cu ochii speriați. Fulgerul săgeta copacii, avea înfățișarea unui sistem nervos al cerului isteric. Detunăturile băteau în porți de aramă. Un far înalt și-a trecut razele pe deasupra mea, iar pe urmă, cu cît se lumina de ziuă, șiroaiele ploii deveneau mai clare, iar tunetul părea să se prefacă în rugăciune, căpătînd o notă de regret.

În acel moment, am zărit un cuter făcînd rondul, un cuter cu forma de banană, certat cu echilibrul. Mai mult am ghicit decît am citit inscripția de la proră. Am trecut pe chei, am făcut semn din mînă și am săltat pe vasul care abia a atins bordura de piatră și a apucat-o din nou spre mare. Am privit draga peste care fluturase fulgerul. Părea o brichetă, un amnar gigantic. Cerul era încă electrizat. Un univers electric, bezmetic, furibund, răzbunător, rău, dar fascinant. Un festival, un carnaval părea să mi se pregătească. Navele stăteau amuțite. Tăceau. Totuși, lumea ce pîndea din ascunzișuri s-a repezit în răgazul pe care îl lăsase ploaia, alergînd spre **pasagerul** de la chei, care a plecat fără zăbavă la ora cinci fix.

Fulgerul părea că se teme de ceea ce se vedea. El nu lumina decît cîteva clipe. Părea că prin crăpături încearcă să se infiltreze în masa de întuneric, dar crăpăturile se închideau prea repede și, odată cu mișcarea luminii, se rostogoleau bolovani, stînci, munți din înalt rezemați de un firav contrafort. Auzind dezastrul, fulgerul se stingea și se aduna la locul lui sub pulpana norilor. Cineva de sus voia să vadă, dar nu putea să vadă decît o singură clipă. Cît o deschidere de pleoape.

Cuterul străbătea canalul. Eu stăteam în cabina de comandă, fiindcă ploaia, deși mai liniștită, totuși continua și astfel vedeam trecînd cele două faruri vechi și apărînd linia de sălcii pletoase care înaintează ca o alee spre largul mării. Am oprit la cherhana, sub streașina largă. Un singur grănicer înfrigurat, cu mîinile în buzunare și pușca strînsă la șold, trecea spre gheretă. Aici aveam de așteptat, deoarece pescarii nu se treziseră și nici nu aveau de gînd să se trezească, vremea fiind neprielnică. Din cabina motorului a ieșit mecanicul, supărat că ploua înăuntru. Mi-a arătat pantalonii și spinarea ude de apa ploii. Era amărît, mahmur. Am aflat că fusese la băut de cu seară și, ca să nu întîrzie dimineața la serviciu, venise direct la cuter și dormise în cabină. Conducătorul vasului, Anton Negoiță, mi-a istorisit fragmente din viața lui. Lucrase și pe pescadoare, trei ani, la timonă și înăuntru. În trecut fusese angajat la C.E.D.

— Aveam șapte mahune a cîte șapte vagoane, spunea el. Aveam pînze, vele. Cînd era vînt, deschideam vela, cînd nu era vînt sau vînt-contra trăgeam la edec. Era cărare pe malul Dunării pînă la Galați. Curățam drumul, tăiam sălciile. Nu peste tot trăgeam la edec. De la Sulina la Crișan trăgeam, apoi pînă la Mila 18. De acolo așteptam vîntul ca să trecem. Uneori aveam nevoie de două-trei zile pînă ajungeam la Tulcea.

Anton privea pe fereastră. Apăruseră bărci mici, care treceau la strecurat setcile în bazinul sau baia de nord. Pescarii îmbrăcați în pelerine de in, cărămizii, însoțiți de fulgerele tăcute, păreau călugări franciscani, aparițiii ciudate de film. Anton Negoiță își continua povestirea:

— Edecurile au dispărut în '39, cînd s-a desființat C.E.D.-ul. Vasele cu edec le întrebuințau oriunde era nevoie, unde se făceau rupturi în dig, pentru aruncarea pietrelor pe saltelele de nuiele de salcie. Am înecat saltele, am încărcat piatra pe vase. Am lucrat la prelungirea canalului, ca muncitor cu ziua, dincolo de farul vechi, am bătut piloni.

El mi-a deschis acțiunea mării care sapă la nord cu curenți incisivi. Canalul s-a curbat în semilună, pînă la semnalul de ceață. Priveam trecerea altor cutere: **Morunașul, Somonul, Postăvarul, Ciulnița.** Plecau la pescuit de șalău, plătică, pește mărunt. Totuși, ieșeau puțini din cei peste o sută de pescari din cabană. Mulți se mai gîndeau. Anton Negoiță, după ce dădea cîte o raită pe punte, se întorcea în cabină și lega din nou firul povestirii.

— Am pescuit în larg, cu pescadoarele, rechini, delfini, calcan, la cîte o sută de kilometri distanță de țărm. Plecam de la două noaptea, ajungeam pe la zece-unsprezece dimineața. Pescuiam cu setci și cirlige. În totul cîte doisprezece inși în trei bărci. Păsările, care se depărtează pînă la patruzeci de mile de țărm, se așezau fără frică pe vas. Prepelițe, turturele, rîndunele, berze de baltă — poți să le și prinzi cu mîna. Intră uneori cîte un cîrd întreg la comandă. Grauri am prins. Nu rezistă pînă la mal. Aduceam scatii galbeni acasă.

— A început sudul, ne-a întrerupt mecanicul.

— Da. Sud curat.

Vîntul din sud este bun pentru pescari, deoarece împinge curenții spre mal. Valurile se vedeau năpustindu-se spre digul canalului, spărgîndu-se de el. Se vedeau crestele spumoase, care răsăreau dintr-o masă grea, întunecoasă, verde-smolită, părînd inertă, în timp ce valurile albe semănau cu filele de carte zburlite, fluturate. Am recitit panourile din cherhana: „Tineri pescari! Nu ieșiți la pescuitul de coastă pe furtuna ce depășește gradul 4!"

Continua să plouă și să tune. Apa lingea ferestrele cabinei de comandă. Timonierul s-a așezat la masă: pîine albă, măsline la borcan cu mult ulei, ceapă și brînză. La pupa cuterului am zărit baleniera 333 și salvatorul **Cirus.** Baleniera nu este decît o șalupă de mare, în care femeile de la cherhana aruncau coșuri de gheață. Baleniera transporta gheața la ghiolurile Roșuleț I și Roșuleț II. Au sosit și primii pescari, care priveau fumînd marea. Cei din baleniera au acoperit gheața cu rogojini, să n-o topească ploaia. Ghețăria de aici are o capacitate de șaizeci de vagoane. Fabrica de gheață **Pinguin**, fabrică plutitoare, a produs congelarea apei la fața locului. Femeile cărau în șir coșurile de gheață. Am privit butoaiele pentru sardele, care stăteau goale, clădite ca niște cutii de conserve sub streașina largă a cherhanalei. Butoaiele mari, negre, pentru albitură (ciobac) au formă de putină scurtă, o formă rară și se numesc butoale olandeze. Vîntul se întețise.

— La sud cred că nu merge nimeni. A început spuma. Uite, marea s-a albit.

Se înserase. Era ora șapte și douăzeci de minute. Mecanicul vorbea ca pentru sine:

— Acuma vin mulți. Încă patru! Uite-l pe Vasile. Uite-l pe Gherase Sfătoiu! Vin, vin pescarii!

Brigada lui Gherase Sfătoiu se apropia în mahune negre. Una cîte una, mahunele se legau de cuter. Un pescar s-a aplecat și, luînd apă din Dunăre cu pumnul, s-a adăpat. Presimțind oboseala, munca intensă în larg, unul s-a întins la pupă încercînd să mai doarmă. Se pregăteau să arunce două taliene la nord și la sud. Între timp s-a mai apropiat o mahună și ne simțeam împresurați ca într-un asalt. La cîrmă, unul în picioare. Cele patru visle abia atingeau apa, de parcă ar fi trebuit să se poarte cît mai prudent, cît mai frumos cu ea. Vislele sînt subțirele, niște picioare de gîndac sau de păianjen, care se ridică, se împing, se afundă, fac un salt, apasă, și mahuna neagră se mișcă în voia lor. Cînd ajung în preajma cuterului — de parcă s-ar preda cu mîinile sus — pescarii ridică vislele și le așează pe banchete. Toți strigă:

— La sud! La sud! Acolo e peștele.

A început o vie discuție. Pescarii au figuri serioase, chipurile lor exprimă speranțe, sînt încrezători și nerăbdători, intrînd în rol. Stau pe banchete ca într-o sală de ședințe. Priveau nu spre timonier, care le demonstra că marea era prea agitată, că nu vor putea să lucreze, că e periculos și că trebuie să meargă cu toții în bazinul de nord. Ei știau una și bună: să se ducă unde e peștele. Vîntul e periculos, dar bogat. Ei trebuie să cîștige. Anton Negoiță striga la dînșii, arătînd mereu spre sud. Ei se agita, dar pescarii îi răspundeau posaci, cîte unul. După ce rosteau o vorbă, își zăvorau gura, considerînd că nu mai era nevoie de nici un argument. Începeau alții, tot cu vorbe scurte, aruncate peste umăr cu violență. S-au legat patru mahune. Cîrmacii stăteau în picioare. Anton Negoiță văzînd că nu-i poate convinge, a intrat la timonă. Motorul a pornit îndată ce Anton a scuturat un fel de clopoțel care răspîndea în cabina mecanicului. S-au scos și cîrmele de la mahune, și vislele, și pescarii, într-un ultim elan, au mai strigat o dată:

— La sud! La sud!

[redacted]

Își dezbrăcaseră pelerinele și stăteau în așteptare, fumînd. La ora opt fără un sfert au venit și alții și ne-au împresurat. Ca un tribun la pupa cuterului, comandantul a mai încercat o serie de tratative. El părea suit pe un soclu și pescarii îl priveau de jos neclintiți, ca stîncile. Toți păreau vrăjiți de fierberea mării la sud. O priveau ambițioși, bănuitori, se gîndeau, așteptau. Unii s-au desprins, s-au agățat alții. Trei din mahunele care se legaseră la **Tallanul** s-au decis pentru **Ciulnița** și ne-au părăsit. Mari pescăruși alunecau deasupra noastră. Am putut număra, în cele din urmă, cinci mahune care ne urmau.

— S-au hotărît?

— Da. Plecăm la sud. Acolo-s valuri nu glumă.

— Aveți o zi grea.

— Da. Sînt scule care trebuie scuturate.

Vîntul creștea în putere. Pescarilor nu le era frică. Au slăbit odgoanele pînă cînd s-au întins suficient. Odată simțeai că vibrează și se scutură de apă. Am zărit semafoarele canalului, un turn scund, meteorul, semnalul de ceață în clădirea mai gravă, ambele de piatră. Înainte, semnalele de ceață erau produse prin explozii din zece în zece minute, explozii de dinamită. Acum aceleași explozii sînt înregistrate pe bandă de magnetofon și difuzate prin nautofoane. Pe măsură ce ne apropiam de drăgile care lucrau la gura canalului, am început să simt tangajul. Anton Negoiță privea cu binoclul spre sud, apăsînd timona cu stînga. Între pietre, pe dig, salcia credincioasă. Valul mării trecea peste stînci în spume, în timp ce o fisie de soare, ca arama, plutea pe ape făcîndu-le sinistre. O îmbrăcăminte metalică, un veșmînt ciudat, un patrafir plutea pe mare și se îneca treptat o dată cu soarele.

Mahunele goneau după noi ca niște armăsari în spume. Am văzut steagul negru pe un catarg, ceea ce nu e altceva decît semnalul canalului închis, însă el m-a făcut să mă gîndesc la cuibul piraților și la felinarele atîrnate în coarnele boilor mînați prin baltă. Cînd am intrat pe poarta mării, soarele a dispărut, ca și cum pe deasupra noastră s-ar fi tras un coviltir. Strate de lumini bizare treceau orizontal. Vîntul bătea stropii de apă și ni-i arunca în față ca pe niște snopi de ace într-o perinită. Mahuna făcea adevărate salturi pe valuri, ca într-un galop legendar și furibund. Anton ținea strîns timona și mă întreba fără să mă privească:

— Ați mai fost pe mare în furtună?

La răspunsul meu negativ, el a scos un sunet imprecis, care părea să semene cu o compasiune sau cu o luare-aminte. M-am grăbit să-l întreb:

— De ce? N-o să-mi fie bine?

El a tăcut și nici la exclamațiile mele de plăcere n-a găsit cu cale să-mi răspundă. Mă simțeam încîntată, fericită de bezmetica lume în care am intrat. Era parcă tot ce-mi dorisem în aceste zile mai mult și mi-am amintit subit de A. E. Poe și de **Aventurile lui Arthur Gordon Pym.** Mă uitam în urmă la mahunele care ne urmau ca o turmă. Toți pescarii își puseseră din nou pelerinele, își schimbaseră culoarea. Păreau ouă galbene, vinete, cafenii. Stăteau cu spatele în vînt, ca niște simburi într-o coajă de pepene verde. Ploaia reîncepuse. Fulgerele luminau cabina, iar tunetul rupea grinzi deasupra capetelor noastre. Porneau motoare cu reacție din dreapta, din stînga, făcîndu-le să spargă pur și simplu zidul sonic. În timp ce prora sălta, cabina noastră se scufunda mult, apoi se apleca spre stînga, încît veneam pe-o coastă deasupra talazului și deodată mă simțeam zmuncită în aer și ridicată mult, așa că puteam privi de sus în jos valul ce ne mistuia. Era un joc, ne dădeam într-un leagăn. Cele două faruri mici, alb și roșu, dreapta și stînga, se îndepărtau în urma noastră. Cei din stînga fusese mutat de curînd la vreo trei sute de metri în larg. Avea să-i urmeze și celălalt. La trei ani de zile se face această mutare, ca într-un joc de șah.

[redacted]

Două mahune s-au desprins din cîrd și au pornit singure spre nord, cu pînzele ridicate. Au rămas doar trei mahune. Ele urcau din greu pe cîte un talaz, apoi alunecau și ajungeau pînă la pupa cuterului, unde se opreau din viteză buimăcite, pînă cînd odgonul se întindea zmuncindu-le. Goana mahunelor în urma cuterului era tot ce putea fi mai ciudat. Micile ambarcațiuni întîlneau sumedenie de obstacole. Cuterul sălta ușor pe creste, dar părea să arunce în urmă dîmburi, movile masive, dune de apă care încercau să închidă panta mahunelor, însă ele, ca niște sănii, își căutau calea mai ușoară, și cînd nu răzbeau de-a dreptul, o apucau pe un derdeluș, o apucau într-o parte, o cîrmeau aplecîndu-se, se prefăceau că vor să fugă, să se ducă lateral, să facă un act de indisciplină, cîrmeau pe alte căi, se înclinau pe cîte un perete lichid concav sau convex, ca niște mașini la zidul morții, apoi iar se prefăceau cuminți și alergau spintecînd apele în spume. S-ar fi zis că sînt rechini prinși în undiță, care uită mereu că au căzut în cursă și caută să evadeze, dar funia groasă se întindea și îi aducea la ordine, îl trăgea după nemilosul monstru marin. Dar poate nici nu erau fiare ale mării. Privite de departe, mahunele puteau fi asemuite cu insectele. Și acești cărăbuși nu mai băteau din picioare, acești crabi nu se mai autopropulsau. Erau resemnați și prea rapizi ca să nu se vadă că și-au pierdut autonomia. Un stol, un roi de gînganii zbătîndu-se în urma cuterului care, cu cei o sută de cai putere, alerga înainte pe valurile mării, el însuși semănînd cu un mare fluture căzut în apă și încercînd să se salte. Elicea care părea năclăită, sălta uneori cuterul în văzduh și rămînea cîteva clipe afară, să bată în spume, dar repede se înfunda și dispărea, iar cuterul își relua înfățișarea lui de banană bătută de furtună.

Ploua tare. Ferestrele plîngeau. În cabină pătrundea apa. Ușa se zbătea gata să se rupă. La un moment dat, mi s-a părut că sînt prinsă sub o pălărie aruncată în largul mării. Vedeam cum o altă barcă se desprinde de sub borul imensei pălării și înaintează spre acele ogoare în largul mării, spre acele ocoale de pari care sînt talienele ce trebuiau întoarse. Ceața și ploaia nu-mi plăceau. Mahunele căutau drumurile, alegeau calea printre valuri, se prefăceau că o apucă într-o parte, gata să scape de vraja cuterului, dar repede reveneau la matcă. Ieșiserăm departe spre larg și ploaia răpăia îndîrjită pe acoperiș. Fața mării era plină de pîstrui. Vedeam prin ceață, fantomatice, talienele ca pe niște lagăre ale morții cu sîrme pe pari. Norii se desfăceau pe alocuri, suprapuși, în etaje, de culori felurite, asemenea unor veșminte ciudate. Fulgerul ochea cîte ceva în fața noastră. Lovea deodată în cîte cinci-șase obiective vertical și pierea ca un șarpe de foc înghițit de mare. Continua să ochească și — zîmbind — mă gîndeam la o vînătoare fabuloasă. În valuri cădeau stropi grei, mari, ca grindina, rafale de mitralieră cu gloanțe repezi. Toarnă, așa se spune la noi. Valurile erau ca o piele păroasă care se întindea, dar sub această piele se zbăteau mușchi titanici, mușchi în plină încordare.

Cenușiu de zări închise. Alte taliene semănînd cu haracii viilor. De acești haraci atîrnau coardele plaselor verzi. Ultimele mahune trebuiau să rămînă în aceste așezări, pe aceste dealuri cu vii așezate în terase. Îi vedeam pe unii cum se întind să desprindă din vîrf plasele și simțind că mahuna se scufundă, își dădeau drumul și cădeau ca din pom. Mahuna cu numărul 666 nu se desprinsese încă, dar se pregătea să părăsească pupa cuterului. De la cîrma ei, un pescar în picioare făcea semne ciudate: rotea o timonă nevăzută. Am observat că, în același sens, se răsucea și timona cuterului, deoarece Anton arunca din vreme în vreme priviri în urmă și primea comenzile. Apoi au urmat alte semne mulțești, magice, în vacarmul furtunii, în ceața densă, încît îmi făcea impresia că pe noi, cei de pe cuter, ne despart prăpăstii uriașe de cei din mahune, că noi continuam să înaintăm pe un teren al realității, în timp ce ei se pierdeau pe scara văzduhurilor, într-o lume ireală.

Tangaj mare. Mi se făcuse sete. Anton căsca. Îmi era cald și nu mă simțeam prea bine în peisajul acesta care fugea, aluneca mereu pe sub ochii mei. Tunetul era greu ca de plumb și îmi umbla prin pîntece. De-aș fi avut o lămîie! Fulgerul frigea apa, intra în ea ca un trasor. Spărgea porți deasupra cuterului. La ora nouă fără zece intram între ultimele taliene. Plasele se vedeau ca niște acoperișuri scufundate. Mahuna care rămăsese la celălalt talian abia se mai vedea și cînd părea înghițită de valuri, cînd iarăși aluneca ușor și dispărea. Anton a ieșit pe punte, a desprins cu mîna și piciorul ultima mahună și ne-am simțit deodată eliberați. Ca la un semn, peste noi s-a abătut o altă ploaie uriașă. Valurile păreau îmblînzite. Respiram cu greu. Țineam gura larg deschisă. Mi se uscase limba. Parcă sufeream o operație. Apa grea ca plumbul topit arăta licăriri și culori de metal viu, care stă sub spuză, sub un strat subțire de staniol, sub o crustă mai întunecată. Vîslele mahunei, ca bețele unui țambal, băteau strunele apelor. Cu greu am înghițit două noduri, dar acum simțeam că nu se mai poate. Un arici îmi pătrunsese în pîntece. Un cuib de șerpi se învrăjbise sub cordon. Auzind din gîtlejul meu un sunet pe care îl cunoștea foarte bine și, în timp ce eu mă întindeam spre clanța ușii, Anton m-a îndemnat s-o deschid repede. Într-adevăr, repeziciunea era necesară, deoarece, îndată ce ușa s-a deschis și eu m-am aplecat spre punte, ținîndu-mă bine să nu fiu azvîrlită în apă de înclinările puternice ale cuterului și smulsă de vîntul care lovea în ușă ca într-o aripă, am simțit că un tîrbușon mi se răsucește cu cruzime în pîntece și vîntul mă suge cu tot cu măruntaie. Coada unui val m-a acoperit pînă la jumătate și, în același timp, ploaia mi-a turnat găleți întregi în cap și după ceafă, așa încît în două minute eram ca o mîță plouată și pleoștită. Anton Negoiță n-a făcut nici o reflecție, n-a spus nici un cuvînt, n-a găsit cu cale să mă consoleze și nu m-a ironizat. I-am spus că mi se făcuse sete și el a lăsat timona, a ieșit pe punte, a coborît în cabina de la proră și s-a întors cu o cană de aluminiu, în care aducea o apă cu gust de ulei și cocleală de vas, pe care abia am luat-o în gură și am simțit că îmi revine rău de mare. Am ținut totuși cîrma cît timp Anton umbla pe afară, arătîndu-mi cu brațul încotro s-o înclin mai energic.

După o jumătate de oră sau poate mai puțin, timp în care puterea mea de a recepta impresii scăzuse subit, iar starea fizică neplăcută mă împingea la căscat și la somn, i-am spus lui Anton că mă duc în cabina de la proră să mă întind în pat, și el m-a îndemnat cu convingere să mă duc, dîndu-mi de grijă să mă țin bine pe punte, să nu mă sufle vîntul, să nu alunec în apă. Adevărul este că apa mi se părea cu mult mai blîndă, că nu o dată, în timpul răului de mare care se continua latent, simțisem dorința de a mă azvîrli în talazuri, decisă să înot și convinsă că astfel voi scăpa de această legănare stupidă, de această colivie care oscila ca un pendul peste valuri, aruncînd cerul peste mine, răsucind planurile, urcînd marea pe verticală și apoi răsturnînd-o subit, așa încît să nu mi se mai pară nimic la locul său, să mi se pară că sînt pe o planetă în care legile gravitației nu funcționează și în care corpurile se amestecă în voia lor.

Am ieșit pe punte ca pe o trambulină și m-am prins strîns de cîrlige și cabluri, ba am umblat în patru labe, de la un obiect solid la alt obiect solid, pînă cînd am ajuns la capacul cabinei și l-am deschis cu o zmuncitură, așa cum aș fi deschis ușa unei pivnițe. Am coborît treptele cu prudență, cu grija ca ușa grea să nu-mi scape în cap. M-am aruncat pe pat și l-am îmbrățișat, așa cum bețivul poate îmbrățișa un corp orizontal, după multă orbecăire.

Stăteam în pîntecele cuterului și auzeam motorul cînd forțat, cînd lent, după cum suna clopoțelul de pe masa comandantului. Apoi am înțeles că plutim în voia valurilor și că motorul se oprise iar Anton, împreună cu mecanicul, stăteau pe punte, fumau și mîncau. Vorbele lor nu le deslușeam, deoarece vuietul furtunii era încă destul de puternic. Auzeam, în schimb, apa ca un torent închis. Părea că sînt într-un scoc de moară, sau că mă aflu într-un butoi imens în care apa era împinsă cu putere, frînată, și apoi iarăși lăsată să se relaxeze. Doagele butoiului sunau tare, sunau solid, cu rezonanță și, la un moment dat, sunau continuu de parcă butoiul acesta s-ar fi rostogolit de pe o înălțime și, din loc în loc, atingînd cîte o stîncă, făcea să-i sune apele din doagă. Amețeala mi se risipea cu încetul și stomacul, anchilozat și strîns ca o vietate înfricoșată, părea să-și revină. Am închis ochii și am stat așa o vreme de care nu-mi dădeam seama cu exactitate. Nimeni nu mă întreba nimic și eram bucuroasă că nu mă întreabă. De la o vreme, motorul s-a pus din nou în mișcare și iar auzeam cînd clopotul, cînd efortul pistoanelor învingînd povara unui talaz; cînd clopotul, cînd motorul cu puteri scăzute, mergînd în gol; iar clopotul și iar motorul din plin. Cuterul culegea pescarii, care terminaseră scuturatul talienelor.

Am urcat scările și am privit fără să îndrăznesc încă să pășesc pe punte. Am văzut pescarii lucrînd la taliene, în picioare. Ei nu se arătau stînjeniți de valurile mari, și păreau harpiști cîntînd la instrumentele mării. Din cînd în cînd, trăgeau plasa spre pîntecele mahunei și scuturau peștele, care sclipea în soare și licăra în fundul mahunei ca mercurul neliniștit într-un termometru.

Am mai stat o vreme culcată și pe urmă m-am decis să ies afară, simțind că durerea de cap mi-a trecut și că stomacul nu mai pare rebarbativ. Puntea era uscată. Anton lucra la timonă încruntat, culegînd mahunele care veneau cu propriile lor picioare de cărăbuș și, deodată, se atîrnau de cuter, se spînzurau de această vietate mare. Soarele frigea și eu m-am instalat pe acoperișul scund al cabinei de la proră, continuînd să-mi fac însemnări. Din vreme în vreme, încetinind viteza, Anton apropia cuterul de dig, scotea cu o cange probe vegetale, smulgea cîte o plantă sau trăgea direct din mare fibre de zegras. Depunea toate acestea pe punte sau direct în vasul pregătit din timp, fără să mă privească, de parcă i-ar fi fost rușine de întîmplarea la care fusese martor.

Am făcut reflecții cu privire la provizoratul farurilor, m-am gîndit la seninul de după furtună, cu cerul ca safirul, cu aerul tare, încărcat de ozon, curățat de toate impuritățile, grație fulgerelor care acționează asemenea unor cautere.

Canalul Sulinei ne-a primit ca un zid de cetate. Steaguri albe cu roșu filfîiau tremurătoare. Dunărea părea protejată de fiarele mării, căci marea sărea în diguri, dădea să muște, să zgîrie, în timp ce Dunărea netedă și limpede înainta nevătămată spre pîntecele unui monstru. Pescarii strînseseră mult parîmele. Își dăduseră jos pelerinele și dormeau peste pește, ca în paturi imperiale. Unii, cu pălăria pe-o ureche, alții cu capul pe copastie, alții chirciți la pupă, dar în fiecare mahună era cîte unul în veghe, ca un gînditor adîncit în sine, privind eternitatea. Din mers, alte mahune care ne așteptau se agățau de cuter, se prindeau roi, ca muștele. Spre nord se vedeau plasele verzi: ocoale, ocoale. Alte steaguri, galben-roșu, blazoane, prapuri se înșirau ca pentru primirea unei procesiuni. Soclurile farurilor: mici temple părăsite. Temelia canalului, cu puțin ridicată deasupra apelor, părea menită să separe două elemente, două caractere: fluviul blînd, civilizat și marea înverșunată, gata să-l linșeze. Fluviul e totuși închis în temniță de piatră și pe crenelurile temniței, ura mării aruncă albe talazuri — labe și guri ce mușcă setoase. Fluviul se bucura și aici de protecția munților, iar munții trimiteau la poarta țării stînci, colți, lespezi. Stîlpii de telegraf înaintau ca niște crăcane pe digul drept.

Stînd la proră, acum mă simțeam într-o foarte plăcută stare. Mi-era cald și mi-era foame. Mă bucuram că s-a isprăvit escapada pe mare, deși priveam cu un fel de regret norii lungi care vărgau întinsul marin. Un fluture roșu zbura învingînd vîntul cu o putere de speriat. Puntea părea frecată cu perla, perfect uscată. Cîte un talaz, sărind peste dig, arunca stropii în vecinătatea cuterului, arătînd că marea era nerăbdătoare să bea apele dulci ale fluviului, dînd năvală la masa netedă ca o turmă de lei. Cabina nu mai trosnea, nu mai gemea, nu mai scîrțîia din încheieturi. Coborîsem să-mi pun lucrurile în ordine, să-mi strîng fulgarinul. Pătratul de soare se mișca pe podea ca pe un cadran și simțeam din mișcarea fascicolului de lumină cum se face rondul. Îndată după acostare, mahunele pescarilor au și început să descarce peștele sub streașina cherhanalei. Peștele era scos cu minciocul sau cu pițaca (același lucru) și depus pe scînduri sau pe masă, în oboroace mari, de unde, cu mîini îndeminatice, pescarii îl sortau pe categorii...

Pînă nu s-a încheiat descărcatul, cuterul n-a pornit spre Sulina, de-a lungul digului care, în această zonă, pare un adevărat șantier, cu piroane pentru parîme, cu fascine, cu bîrne, cu movile mari de stîncă și cu vase ce par rînduite în rafturi, lipite ce cheiul de beton".

Fragment din romanul „Dansul focului" (volumul II), în curs de apariție în Editura pentru literatură.

MIHAIL SABIN

Inima noastră

Zilnic desprindem inerta armură
de pe neîntrerupta mișcare din noi,
inima noastră — sărut și arsură —
ne cheamă în mijlocul fertilelor ploi.

Patria de cîntec și slavă adîncă
ne cere făptura-n lumina de zi,
inima noastră săpată în stîncă
cutreieră aceste glorioase cîmpii.

Un spațiu frenetic respiră pulsații
și vechi inerții se desfac și se rup,
inima noastră străbate Carpații
dînd țării măsura întregului trup.

TEODOR BALȘ

Zi de septembrie

Un soare de septembre suie
peste păduri. Frunzișul simte.
Pămînturile ce născură
adorm, și toamna le cuprinde.
Cîmpia slăptînd porumbul
retrasă în singurătate
neliniștită se rotește pe depărtarea
dintre sate.

Cresc umbrele; la ce te-ai teme
că-n tot mai scurta lor lumină
își mută osia pămîntul
și-ncet pe inimă se-nclină?

DUMITRU M. ION

Pastel

Cînd vine toamna, clocește -ntîi pe casă,
Apoi din vie bate-n boabă cules de tămîioasă
Ci fierbe-n butii pruna și trece spuma-afară
Și clocotește-n doage căldura ca în vară,
Poverne strigă-n vale butucii-n jerăgai,
Bostana se-nbulzește pe buza mea de rai —
Mai crapă-n spuză seara felia -ngălbenită
Și te-n fierbîntă țuica din ochi abia
plesnită...
Mi-e inima deschisă cu palmele spre mere,
Cocoșul nucii încă să-l dezgheoc îmi cere;
Porumbii grei în coșuri și-n care dinții-și
rîd,
Iar frunza-n dungă arde pe craca de agud.
La hramul cel de galben cînd fructul a venit
Se rupe-n coadă para și crapă domolit;
În șanțuri fură lutul izvoarele cu apă,
Își scot cartofii botul și rîd pe lîngă sapă.
Se coace anevoie pe coamă struguriul,
La sărbători se-aude coarna și mai ales
rachiul
Cum arde-n talpă omul și-i pune vorbe-n
gură:
Mai stăruie în doage doar mustul cu
măsură.
Iar, călărind pe cîai se-ncumetă-n otavă
O lună cît o umbră de taur rău — otravă,
La mesele de nuntă doinarii-și rup
gorduna —
O țin grumajii zdravăn, înflorată
Și-atunci mai poate să-și mai rezeme trupul
Mireasa-n chipul ei de fată.

Tovarășul Ilie Verdeț a primit pe ministrul economiei și comerțului exterior al R.A.U.

Prim-vicepreședintele Consiliului de Miniștri, Ilie Verdeț, a primit vineri la amiază pe ministrul economiei și comerțului exterior al Republicii Arabe Unite, Hassan Abbas Zaki, care se află în țara noastră cu prilejul lucrărilor celei de-a III-a sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale de colaborare.

Au participat Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ilie Voicu, adjunct al ministrului comerțului exterior, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Comerțului Exterior.

(Agerpres)

*

Vineri, ambasadorul R.A.U. la București, Mohamed Fahmy Hamad, a oferit un dineu cu prilejul vizitei în țara noastră a ministrului economiei și comerțului exterior al R.A.U., Hassan Abbas Zaki.

Au participat Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior, Vasile Gliga, adjunct al ministrului afacerilor externe, Ilie Voicu, adjunct al ministrului comerțului exterior, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Comerțului Exterior.

Întrevederea s-a desfășurat într-o atmosferă cordială.

*

COMUNICAT COMUN

privind lucrările celei de-a treia sesiuni a Comisiei guvernamentale mixte de colaborare economică și tehnică între Republica Socialistă România și Republica Arabă Unită

Pe linia colaborării prietenești statornicite între Republica Socialistă România și Republica Arabă Unită, în perioada 31 octombrie — 3 noiembrie 1967 au avut loc la București lucrările celei de-a III-a sesiuni a Comisiei guvernamentale mixte de colaborare economică și tehnică între Republica Socialistă România și Republica Arabă Unită.

Cele două părți au examinat problemele concrete ale colaborării economice și tehnice și schimburilor comerciale dintre România și R.A.U. și au convenit să recomande guvernelor celor două țări adoptarea de noi măsuri și inițiative în vederea adîncirii și diversificării acestei colaborări.

În cadrul lucrărilor sesiunii, părțile au subliniat cu satisfacție evoluția favorabilă a relațiilor economice bilaterale, precum și bunele perspective de lărgire și perfecționare a lor, pe baza principiilor egalității și avantajului reciproc.

Lucrările sesiunii, care s-au desfășurat în atmosfera de cordialitate și înțelegere reciprocă proprie relațiilor de prietenie și colaborare dintre cele două țări și popoare, s-au încheiat prin semnarea unui protocol.

Din partea română, protocolul a fost semnat de Gheorghe Cioară, ministrul comerțului exterior, președintele delegației române, iar din partea R.A.U. de Hassan Abbas Zaki, ministrul economiei și comerțului exterior, președintele delegației R.A.U. Cu prilejul prezenței la București, ministrul economiei și comerțului exterior al R.A.U. și membrii delegației au purtat discuții privind dezvoltarea colaborării dintre cele două țări cu Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri.

În încheierea vizitei sale în România, ministrul economiei și comerțului exterior al R.A.U. a fost primit de Ilie Verdeț, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, cu care a avut un schimb larg de vederi cu privire la dezvoltarea relațiilor dintre cele două țări.

Semnarea unui protocol comercial între România și R. F. a Germaniei

În urma tratativelor purtate la București, între 17 octombrie și 3 noiembrie, la Ministerul Comerțului Exterior s-a semnat cel de-al treilea protocol la acordul de lungă durată privind schimbul de mărfuri între Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei.

În baza acestui protocol, România va exporta în R.F. a Germaniei produse ale industriei constructoare de mașini (mașini-unelte, electromotoare etc.), ale industriei chimice (PVC, polietilenă, cauciuc sintetic etc.), produse petroliere, produse ale industriei alimentare (printre care conserve de legume și fructe, vin etc.).

România va importa din R. F. a Germaniei mașini și instalații, coloranți, produse farmaceutice, diferite chimicale, laminate și alte produse siderurgice.

*

În aceeași perioadă, a avut loc prima sesiune a Comisiei mixte prevăzută în acordul de cooperare economică și industrială dintre Republica Socialistă România și Republica Federală a Germaniei. În urma discuțiilor purtate, între cele două delegații s-a încheiat un protocol.

(Agerpres)

CAMPIONATELE EUROPENE DE VOLEI

A treia înfrîngere a echipei noastre masculine

ISTANBUL (prin telefon de la trimisul nostru special). Pentru început, o scurtă completare asupra rezultatelor din etapa inaugurală a turneului final masculin : întîlnirea Polonia — Ungaria, încheiată joi spre miezul nopții, a revenit polonezilor cu scorul de 3—1, după ce maghiarii cîștigaseră primul set. Și acum, cîteva observații legate de meciul voleibaliștilor români cu cei sovietici, care, prin prisma antecedentelor și a palmaresului respectiv, se anunța foarte echilibrat. Întreruperea tradiționalelor noastre victorii în asemenea împrejurări (la ultimele „mondiale", de exemplu, am cîștigat cu 3—2) s-a datorat unei comportări radical schimbate a selecționatei noastre. „Tunarii" Udișteanu, Derzei și Schreiber băteau parcă în retragere, iar Drăgan, Tirlici și chiar Ganciu, specialiști în linia a II-a, rămîneau deseori inerți în fața atacurilor adverse ; adăugînd la acestea comportarea la fel de slabă a mai tinerilor Barta, Smerecinschi, Cristiani, nu putem evidenția pe nici unul dintre voleibaliștii români care au jucat joi seara.

Lipsa de omogenitate și spirit colectiv, manifestate de echipa noastră nu are, totuși, darul să ne surprindă. La deficiențele tehnico-tactice întrezărite încă în meciurile preliminare, s-a adăugat o surprinzătoare stare de oboseală fizică și nervoasă. Se spera (și se promitea...) că încet-încet își va reveni la forma obișnuită. Dar iată-ne acum în turneul final și aproape nimic din toate acestea nu se adeverește. **„Cred că am greșit programul de pregătire"** — este de părere antrenorul S. Mihăilescu. **„Din punct de vedere clinic** — ne spunea ieri dr. Al. Pop — **jucătorii noștri sînt perfect sănătoși. Doar Derzei a devenit indisponibil în urma unui traumatism puternic la mînă. Oboseala nervoasă (cantonamentul să fi fost prea lung ?) este, aș zice, causa-causorum".**

După înfrîngerile în meciurile cu Polonia și U.R.S.S., voleibaliștii noștri au prea puține șanse de a urca pe podiumul fruntașilor. Totuși, așteptam de la ei ca în partidele viitoare să încerce, pe cît mai e posibil, apărarea prestigiului internațional al voleiului nostru prin evoluții aproape de posibilitățile cunoscute. O primă ocazie le-a oferit-o partida de ieri cu voleibaliștii cehoslovaci. În această confruntare cu actualii campioni mondiali, voleibaliștii români — aflați încă în posesia titlului european — au manifestat dorința evidentă de a se reabilita. Primul set, desfășurat în nota unui sensibil echilibru de forțe, a revenit totuși selecționatei cehoslovace cu 17—15, după ce ai noștri conduseseră cu 14—12. În cel de-al doilea set sîntem conduși cu 0—3, 7—11, dar printr-o revenire ce ne-a amintit (pentru scurt timp...) de zile mai bune, luăm conducerea cu 13—11 și învingem cu 15—12. Din păcate, eforturile se resimt în următoarele două seturi. Surprinzătoarea oboseală despre care am mai vorbit și-a arătat din nou „colții" ; pierdem mai întîi cu 3—15 (!), apoi cu 9—15. Așadar, scor final la seturi : 3—1 pentru Cehoslovacia.

Ion DUMITRIU

Manifestări prilejuite de semicentenarul Marelui Octombrie

Adunări festive la Craiova, Ploiești și Timișoara

La Teatrul Național din Craiova a avut loc, vineri după-amiază, o adunare festivă dedicată semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. La adunare au luat parte numeroși oameni ai muncii din oraș. În sală erau prezenți, de asemenea, membrii delegației Asociației de prietenie sovieto-române, condusă de Ivan Grigorovici Kovali, membru supleant al C.C. al P.C.U.S., secretar al C.C. al P.C. din R.S.S. Tadjikă.

Despre semnificația Revoluției din Octombrie, succesele obținute de poporul sovietic în construcția comunismului și despre prietenia care leagă cele două popoare au vorbit Gheorghe Petrescu, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului regional Oltenia al P.C.R., și Ivan Grigorovici Kovali.

Delegația sovietică a oferit în dar Comitetului regional Oltenia al P.C.R. un bust al lui V. I. Lenin.

*

Delegația Asociației de prietenie sovieto-română a vizitat vineri dimineața Combinatul chimic din Craiova și Întreprinderea agricolă de stat din Segarcea. Oaspeții au fost însoțiți de Constantin Drăgoescu, secretar al Comitetului regional Oltenia al P.C.R., și Ioana Stancoveanu, vicepreședinte al Consiliului regional A.R.L.U.S.

Seara, în cinstea oaspeților sovietici, comitetul regional de partid a oferit o masă

*

La adunarea festivă din Ploiești, consacrată celei de-a 50-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie au participat peste 1 000 de oameni ai muncii, activiști de partid și de stat.

Au luat cuvîntul Dumitru Balalia, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului regional Ploiești al P.C.R., și I. S. Ilin, ministru consilier al ambasadei U.R.S.S. la București, care au vorbit despre însemnătatea istorică a marelui eveniment.

*

Vineri după-amiază, în sala Operei de stat din Timișoara a avut loc o adunare festivă consacrată semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Au participat conducători ai organelor locale de partid și de stat, reprezentanți ai organizațiilor de masă și obștești, numeroși oameni ai muncii din întreprinderile timișorene, oameni de știință, artă și cultură, generali și ofițeri ai forțelor noastre armate, precum și participanți români la luptele pentru apărarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.

Adunarea a fost deschisă de Coriolan Pop, prim-secretar al Comitetului orășenesc Timișoara al P.C.R.

Despre cea de-a 50-a aniversare a epocalului eveniment din istoria universală au vorbit Ion Cîrcei, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului regional Banat al P.C.R., și G. I. Nikolaev, reprezentantul comercial al Uniunii Sovietice la București. Vorbitorii au subliniat transformările uriașe ce au avut loc în lume în deceniile ce au trecut de la victoria primei revoluții socialiste.

(Agerpres)

Deschiderea expoziției „50 de ani de arhitectură sovietică"

La sediul Uniunii arhitecților din Republica Socialistă România s-a deschis, vineri după-amiază, expoziția „50 de ani de arhitectură sovietică".

La festivitatea de deschidere au luat parte Pompiliu Macovei, președintele Uniunii arhitecților, alți membri ai conducerii uniunii, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, arhitecți, precum și reprezentanți ai ambasadei Uniunii Sovietice la București.

Au luat cuvîntul, cu prilejul vernisajului, arh. Corneliu Bălan, secretar al Uniunii arhitecților, și I. K. Tomșin, consilier al ambasadei U.R.S.S.

Expoziția cuprinde imagini fotografice ale realizărilor arhitectonice din diferite orașe ale Uniunii Sovietice.

Ieri, în sala expoziției

Vizitele cosmonautului Pavel Popovici

Vineri dimineața, cosmonautul sovietic Pavel Popovici a făcut o vizită la uzinele „Vulcan" din Capitală, unde s-a întîlnit cu cadre de conducere, tehnicieni și muncitori. Cosmonautul a relatat celor prezenți aspecte ale pregătirii și zborului său în Cosmos.

Seara, Pavel Popovici a fost oaspetele ofițerilor Garnizoanei București, profesorilor și ofițerilor elevi de la Academia militară generală. După o largă expunere a principalelor etape ale misiunii sale în Cosmos, cosmonautul a răspuns întrebărilor ce i-au fost adresate.

Spectacol: „POETUL ȘI REVOLUȚIA"

Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" a prezentat în premieră, vineri după-amiază, spectacolul „Poetul și revoluția", consacrat vieții lui Vladimir Maiakovski, povestită de el însuși în poemele sale.

Spectacolul „Poetul și revoluția" va mai fi prezentat simbătă 4 noiembrie, ora 17, și luni 6 noiembrie, ora 20, pe scena din bd. Schitu Măgureanu nr. 1.

*

Filarmonica de stat din Bacău a susținut vineri seara un concert simfonic alcătuit din lucrări ale compozitorilor ruși și sovietici. Și-a dat concursul tenorul sovietic Nikolai Constantinov, care a interpretat o arie din opera „Evghenii Oneghin" de P. I. Ceaikovski. Sărbătorirea semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie a prilejuit și alte manifestări culturale în regiune. La diferite simpozioane, seri și montaje literare, expoziții de cărți, care au avut loc în 34 de localități, au participat peste 10 000 de oameni ai muncii. Un interes deosebit l-au suscitat expunerile despre participarea voluntarilor români la Revoluția din Octombrie.

*

În sala de festivități a Palatului culturii din Cluj a avut loc vineri o seară de muzică și poezie închinată semicentenarului Marii Revoluții Socialiste din Octombrie. Programul a cuprins, între altele, versuri de Vladimir Maiakovski, Valeri Briusov și Serghei Vasiliev, lucrări muzicale de Ceaikovski și Borodin. Și-au dat concursul grupul de recitatoare al Palatului culturii și cvartetul Filarmonicii de stat din localitate, condus de violonistul Ștefan Ruha.

(Agerpres)

LOTO

DIN 3 NOIEMBRIE 1967

40 36 3 43 49 27 20 42 13 16 80 39

FOND DE PREMII: 988 122 lei.

Tragerea următoare va avea loc vineri 10 noiembrie 1967 în București.

Cronica zilei

ÎNCHEIEREA VIZITEI TOVARĂȘULUI STEVAN DORONSKI

Între 1 și 3 noiembrie, tovarășul Stevan Doronski, membru al Comitetului Executiv al C.C. al U.C.I., secretar al Comitetului Executiv al C.C. al U.C. din Serbia, a vizitat obiectivele economice și social-culturale în regiunile Argeș, Oltenia și Banat și s-a întreținut cu reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat.

Vineri, 3 noiembrie, tovarășul Ion Cîrcei, membru al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului regional de partid Banat, a oferit o masă în cinstea tovarășului Stevan Doronski. În aceeași zi, oaspetele a plecat spre patrie.

PLECAREA PROF. N. GIOSAN LA CONFERINȚA F.A.O.

Vineri dimineața a plecat spre Roma prof. Nicolae Giosan, președintele Consiliului Superior al Agriculturii și al Comitetului național al Republicii Socialiste România pentru F.A.O., conducătorul delegației țării noastre la lucrările celei de-a 14-a conferințe a Organizației Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură (F.A.O.).

PLECAREA MINISTRULUI COMERȚULUI DIN GHANA

Vineri seara a părăsit Capitala Ayeh Francisco Ribeiro, ministrul comerțului din Ghana, care a făcut o vizită în țara noastră.

*

Președintele Camerei de comerț, Victor Ionescu, a oferit vineri după-amiază un cocteil, în saloanele hotelului Athenée Palace, în cinstea delegației oamenilor de afaceri din Danemarca, condusă de M. Mouritzen, vicepreședinte al Camerei de comerț din această țară. În aceeași zi, conducătorul delegației daneze a oferit un dineu.

*

Vineri a părăsit Capitala o delegație a Ministerului Învățămîntului, alcătuită din acad. prof. Gh. Mihoc, rectorul Universității din București, și prof. dr. Ion Creangă, rectorul Universității „Al. I. Cuza" din Iași, care va participa, între 5 și 8 noiembrie 1967, la festivitățile prilejuite de a 150-a aniversare a Universității din Liège (Belgia).

*

Împlinirea a cinci ani de la apariția revistei „Cinema" și premierea acesteia cu „Leul din San Marco", acordat pentru cel mai bun periodic de popularizare cinematografică, au fost sărbătorite vineri seara de către Asociația cineaștilor din România, într-un cadru festiv.

(Agerpres)

Pentru restabilirea drepturilor sindicale și democratice în Indonezia

Exprimînd adîncа îngrijorare față de evenimentele din Indonezia, Uniunea sindicatelor din întreprinderile industriei bunurilor de consum, Consiliul regional Brașov al U.G.S.R., Consiliul regional Iași al U.G.S.R. și Consiliul local Petroșeni al U.G.S.R. au adresat președintelui interimar al Indoneziei, generalul Suharto, telegrame de protest, cerînd să se pună capăt represiunilor împotriva forțelor progresiste, să fie puși în libertate militanții sindicali și ceilalți democrați arestați în mod samavolnic, să fie restabilite drepturile sindicale și democratice în Indonezia.

SĂ ÎNCETEZE IMEDIAT BOMBARDAMENTELE ASUPRA R. D. VIETNAM!

— Ieri a avut loc în Capitală un miting de protest organizat de Comitetul național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez

Comitetul național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez a organizat vineri seara, la Casa de cultură a studenților din Capitală, un miting de protest în legătură cu bombardarea recentă a orașului Hanoi de către aviația S.U.A.

Au luat parte numeroși oameni ai muncii din întreprinderi și instituții bucureștene, oameni de știință și cultură, studenți români și tineri vietnamezi care învață în țara noastră.

Mitingul a fost deschis de prof. univ. **Tudor Ionescu**, președintele Comitetului național de solidaritate cu lupta poporului vietnamez. În cuvîntul său, prof. univ. **C. Paraschivescu-Bălăceanu**, vicepreședinte al acestui comitet, amintind că aviația americană și-a intensificat în ultimele zile atacurile barbare împotriva capitalei Republicii Democrate Vietnam, a spus : Noi, reprezentanți ai populației orașului București, ne-am întrunit din nou pentru a condamna cu asprime bombardamentele aviației americane asupra orașului Hanoi, asupra celorlalte orașe și sate ale țării, asupra fabricilor, instituțiilor, școlilor, asupra populației pașnice. Cerem Statelor Unite ale Americii să înceteze imediat, necondiționat și definitiv bombardamentele asupra Republicii Democrate Vietnam, să pună capăt agresiunii, să-și retragă toate trupele din Vietnamul de sud, să fie recunoscut Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud, singurul reprezentant autentic al populației sud-vietnameze ; poporul vietnamez să fie lăsat să-și hotărască singur soarta, potrivit intereselor și năzuințelor sale naționale. Salutăm cu adîncă admirație lupta eroică a poporului vietnamez pentru apărarea vetrei sale strămoșești și ne exprimăm încă o dată solidaritatea frățească cu cauza dreaptă a poporului vietnamez. Nu poate fi învins un popor care luptă pentru independența și suveranitatea patriei sale, pentru dreptul său de a-și realiza aspirațiile naționale.

În continuare, **Constantin Dumitrescu**, vicepreședinte al Comitetului executiv al Sfatului popular al orașului București, **Zoe Dumitrescu-Bușulenga**, vicepreședintă a Consiliului Național al Femeilor, **Florian Oprescu**, muncitor la uzinele „Grivița Roșie", și **Eugen Suditu**, student la Institutul de construcții, au exprimat sentimentele de profundă îngrijorare și indignare ale opiniei publice din capitala țării noastre față de recentele bombardamente ale aviației americane asupra capitalei Republicii Democrate Vietnam, condamnînd cu asprime actele inumane ale intervenționiștilor americani. Ei au reafirmat încă o dată solidaritatea frățească a populației Bucureștiului, a întregului nostru popor cu lupta și munca poporului vietnamez, căruia îi va acorda în continuare sprijin pînă la obținerea victoriei finale.

În cuvîntul său, **Hoang Tu**, ambasadorul Republicii Democrate Vietnam la București, a arătat că acest miting constituie una din manifestările de solidaritate care leagă cele două țări, încurajează poporul vietnamez în lupta sa pentru a învinge pe agresorii americani. Lupta poporului vietnamez împotriva imperialiștilor americani agresori — a subliniat vorbitorul — se bucură de aprobare, sprijin și ajutor mereu crescînd din partea țărilor socialiste frățești, din partea țărilor și popoarelor iubitoare de pace și dreptate din lumea întreagă, inclusiv a poporului american. Poporul frate român, Partidul Comunist Român, guvernul Republicii Socialiste România ne-au acordat și ne acordă un sprijin prețios, eficace, atît material, moral cît și politic. Exprim mulțumirile mele sincere partidului, guvernului și poporului frate român pentru acest ajutor.

În încheiere, prof. dr. docent **Stanciu Stoian**, secretar general al Ligii române de prietenie cu popoarele Asiei și Africii, a dat citire textului unei moțiuni adoptate de participanții la mitingul de protest, în care se spune, printre altele : Împreună cu întregul popor român, noi, reprezentanți ai oamenilor muncii din București, cerem Statelor Unite ale Americii încetarea imediată, definitivă și necondiționată a bombardamentelor asupra R. D. Vietnam, curmarea agresiunii, retragerea trupelor americane și ale sateliților S.U.A. din Vietnamul de sud și recunoașterea F.N.E. ; poporul vietnamez să fie lăsat să-și rezolve problemele vieții sale interne potrivit propriei voințe. Sprijinind Declarația guvernului Republicii Democrate Vietnam din 31 octombrie 1967, înfierăm noile acte inumane ale agresorilor americani și ne exprimăm simpatia și solidaritatea deplină cu lupta dreaptă și eroică a poporului vietnamez pentru libertate, unificarea patriei, asigurarea deplinei ei independențe.

După terminarea mitingului, participanții au vizionat filme documentare înfățișînd aspecte din R. D. Vietnam și din lupta eroică a poporului vietnamez.

(Agerpres)

Conferință de presă la ambasada R. D. Vietnam

La ambasada R. D. Vietnam din București a avut loc, vineri la amiaza, o conferință de presă cu ziariști români, corespondenți de peste hotare și atașați de presă ai unor misiuni diplomatice acreditați la București. Au participat, de asemenea, reprezentanți ai Ministerului Afacerilor Externe.

În cadrul conferinței, ambasadorul Hoang Tu a făcut o expunere în legătură cu situația actuală din Vietnam. Referindu-se la Declarația guvernului R. D. Vietnam din 31 octombrie a.c., cu privire la raidurile aeriene repetate ale S.U.A. asupra Hanoiului, vorbitorul a arătat că ținta acestora nu sînt obiective strategice, ci marile cartiere aglomerate, centre dens populate ale orașului. El a reafirmat hotărîrea întregului popor vietnamez de a duce lupta pînă la victoria finală, subliniind că singura bază de rezolvare a problemei vietnameze o constituie binecunoscutele propuneri ale guvernului R. D. Vietnam și Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud.

Ambasadorul a răspuns apoi la întrebările puse de ziariști.

În încheierea conferinței de presă au fost prezentate filme documentare înfățișînd aspecte din munca și lupta populației orașului Hanoi.

(Agerpres)

(Urmare din pag. 1)

Nu de mult a apărut o nouă ramură a tehnicii care a primit denumirea de „informatică". Ea nu trebuie confundată nici cu tratarea informației, nici cu cibernetica. „Informatica" este știința descifrării a ceea ce se petrece în mașinile electronice, știința folosirii lor în mod inteligent pentru diferitele trebuințe și servicii necesare omului.

Dl. Pierre Falquet, adjunct al delegatului general pentru informatică, mi-a oferit cîteva detalii asupra „planului calcul".

„Pentru noi — spune domnia-sa — „planul calcul", informatica în ansamblu sînt o necesitate de care depind viitorul țării, prosperitatea ei. Un plan ce va fi opera tuturor. Vom pune în acțiune toate mijloacele : atît pentru cercetare, cît și pentru fabricarea calculatoarelor electronice și aplicarea lor în industrie. Modernizarea rapidă și profundă a economiei noastre constituie obiectivul „planului calcul". Mașinile de calcul electronice vor fi de mare ajutor omului, îi vor acorda mai mult răgaz spre a decide în diverse probleme capitale. Informatica succede mecanizării. De aceea, acordăm o prioritate sporită cercetării științifice".

[redacted]

Automatizarea activității administrative cu ajutorul calculatoarelor electronice — antibirocratice prin definiție — are drept scop — așa cum subliniază dl. Falquet — să modernizeze și să schimbe radical funcționarea ministerelor și instituțiilor de stat din Franța. Datele furnizate de uriașele arhive, informațiile vor circula mai rapid între ministere și instituții. Va lua ființă o rețea națională de calculatori electronici a căror prodigioasă memorie va reține totul. Deciziile vor fi luate mult mai operativ.

Între 1930—1960, numărul funcționarilor publici și particulari din Franța a crescut de 5 ori mai repede decît cel al muncitorilor manuali și de două ori mai iute decît cel al cadrelor tehnice. În condițiile generate de aplicarea „planului calcul", aparatul de stat va fi considerabil redus. Se prevede și introducerea unui sistem bazat pe *telegestiune*.

Greutățile circulației în lume abia au început... O spun specialiștii. S-a dovedit că televiziunea, radiogoniometrul și radarul nu pot face față creșterii impetuoase a circulației auto în centrele urbanistice mari. Aglomerările de mașini se înmulțesc. În același timp crește și numărul accidentelor. Ce se va întîmpla în 1980, în condițiile sporirii vertiginoase a producției auto, ale înmulțirii restricțiilor, ale saturării șoselelor cu autovehicule ? Se pare că și aici electronica rămîne singura soluție, auxiliarul devotat omului. Mașinile electronice vor dirija în viitor automobilele. Ele vor deschide și închide stopurile în funcție de informațiile primite de la agenții electronici care vor veghea asupra străzilor. Automobilele vor circula astfel ca moleculele de apă în natură, trecînd pe unde vor găsi drum liber.

Contravențiile în materie de circulație s-au „electronizat" și ele. Calculatorul M.R.-20, instalat discret la prefectura poliției din Paris emite cu viteza unei mitraliere sute de mii de tichete de contravenție pentru „staționarea interzisă". „Agentul" electronic nu iartă. El rămîne surd și mut față de intervențiile celor care nu au respectat regulile de circulație.

Electronica a pătruns de altfel și sub capota mașinilor. Automobilul electronic este în curs de elaborare, în mare secret, în diverse țări. Semnalizarea, frînarea, prevenirea accidentelor, a derapajelor, totul va fi hotărît de electronică.

Transportul în comun va intra și el în era electronicii. Metroul parizian transportă zilnic 4,5 milioane pasageri. În curînd, stațiile lui vor fi dotate cu mașini electronice pentru distribuirea biletelor.

La Paris se vorbește în prezent despre electronizarea tribunalelor. Nu e vorba de mecanizarea justiției, de pronunțarea sentinței prin apăsarea unui simplu buton. Acest drept aparține mai departe omului, deja fișiere pentru cei certați cu justiția, iar în curînd vor repera mașinile urmărite.

[redacted]

Mașinii electronice nu i-a scăpat nici Esculap. În S.U.A. și Danemarca se practică acum un gen nou de medicină : asistența intensivă. Cercetări similare se fac și în Franța.

În unele clinici franceze se folosesc cu titlu de experiență așa-numiții „captori" care transmit la distanță temperatura, ritmul respirator și cardiac, dozarea zahărului în sînge și alte indicații prețioase pentru medici. „Captorii" sînt fixați pe corpul bolnavului. Un calculator-„soră" electronică stă în permanență de gardă : ea studiază tot timpul datele clinice transmise de „captori" și pune imediat în stare de alarmă o infirmieră, în cazul că se anunță o criză cardiacă. Mașina previne astfel infarctul, coma diabetică și alte complicații asemănătoare. Toate datele culese de mașină apar pe un tablou luminos. Electronica medicală folosește deja lasere pentru chirurgie, mîna artificială etc. Electrocardiogramele încep să fie examinate de mașini capabile să le recunoască formele. Se ușurează astfel considerabil depistarea maladiilor cardiovasculare — flagel al lumii moderne.

Ultima noutate o constituie examinarea electronică a răniților care au fost accidentați de mașini, pe sosele. Medicul de gardă va putea telecontrola direct din spital respirația și tensiunea rănitului în timpul transportului și va indica primul ajutor. Un asemenea aparat funcționează deja în regiunea Toulouse. Electrozii fixați pe corpul accidentatului cu ajutorul unor brățări, transmit instantaneu, pe un ecran care se află în camera de gardă, toate datele clinice ale rănitului.

Pînă și somnul omului va fi guvernat de electronică ! Ea îl va face mai ușor, mai plăcut. Vom stinge prin telecomandă lămpile, televizorul, radioul, vom lăsa perdelele, vom schimba poziția patului, dacă e incomodă, și ne vom calma nervii cu o muzică... tot electronică, alungînd insomnia. Asemenea aparate și-au făcut deja apariția în „Magazinul Somnului", deschis recent la Paris. L-am cercetat în mare grabă spre a nu cădea în brațele unui Morfeu electronic... !

Prin „planul calcul", Franța urmărește construirea unei industrii proprii de calculatoare electronice, înzestrată cu cadre naționale de înaltă specializare. „Planul calcul" își propune să frîneze penetrația americană atît de masivă pînă în prezent în acest domeniu important al tehnologiei, în Franța. „Planul calcul" este un aspect al eforturilor Franței de a-și asigura independența și în domeniul economiei.

„O țară modernă — îmi spunea dl. Falquet — nu poate produce, fără a dezvolta în mod independent cercetarea științifică în domeniul calculatoarelor electronice. De nu, trebuie să cumpere tehnica avansată străină. Și atunci se riscă fuga materiei cenușii proprii în străinătate".

Evident, accentul cade întîi pe cercetarea științifică, pe crearea de cadre naționale cît mai numeroase, pe legătura între cercetare și industrie. Franța construiește acum ordinatori de gamă mijlocie care vor fi și exportați.

„Planul calcul" urmărește asigurarea unui nou avînt industrial și e comparabil — se spune aici — cu efectele provocate de apariția mașinii cu aburi.

ELECTRONICA

RAPORTUL PREZENTAT DE L. BREJNEV la ședința solemnă comună a C.C. al P.C.U.S. și a Sovietelor Supreme ale U.R.S.S. și R.S.F.S.R.

Acum 50 de ani s-a produs un eveniment de însemnătate istorică mondială. Muncitorii și țăranii din Rusia, conduși de partidul comuniștilor, au luat în mîna lor puterea de stat. În întreaga țară, în întreaga lume au răsunat cuvintele lui Lenin : „Revoluția muncitorilor și țăranilor, despre a cărei necesitate au vorbit întotdeauna bolșevicii, s-a înfăptuit".

7 Noiembrie a deschis o eră nouă în istoria omenirii, a constituit începutul noii ere socialiste. În această zi a fost pusă piatra unghiulară la baza noii societăți socialiste.

Victoria lui Octombrie a deschis calea aplicării în viață a idealurilor socialismului. Revoluția Socialistă din Octombrie a dat un impuls puternic întregii dezvoltări sociale a lumii, a accelerat desfășurarea luptei revoluționare și de eliberare. Ideile marxism-leninismului, sub al căror steag a învins Octombrie, au cuprins astăzi inimile și mințile milioanelor de oameni, au devenit o puternică forță creatoare, a spus vorbitorul.

Rezultatul istoric al jumătății de secol care a trecut constă în aceea că raportul de forțe pe arena mondială s-a schimbat în mod radical în favoarea clasei muncitoare, în favoarea tuturor forțelor progresului, democrației și socialismului.

Subliniind că Revoluția din Octombrie are ca trăsătură caracteristică faptul că a pus capăt exploatării omului de către om și a constituit începutul reorganizării societății în interesul oamenilor muncii înșiși, L. Brejnev a spus : În cei 50 de ani care au trecut după Octombrie, mișcarea revoluționară mondială s-a îmbogățit cu o experiență bogată și multilaterală. Această experiență a lărgit concepțiile despre căile și metodele luptei revoluționare, a arătat cît de important este să se țină seama de întreaga diversitate de condiții în care se nasc și se înfăptuiesc revoluțiile clasei muncitoare. În același timp, în lumina acestei experiențe a devenit și mai limpede însemnătatea legităților generale ale revoluției socialiste. Cu tot caracterul specific al condițiilor Rusiei, Revoluția din Octombrie a exprimat tendințele principale, fundamentale ale unei întregi epoci istorice, ale epocii trecerii de la capitalism la socialism, trecere pregătită de întreaga dezvoltare economico-socială a lumii.

Vorbitorul, arătînd apoi că revoluția învinge numai atunci cînd există pentru aceasta condiții obiective favorabile și cînd masele de oameni ai muncii sînt organizate în mod corespunzător, a subliniat că clasa muncitoare din Rusia a îndeplinit cu succes această sarcină, creîndu-și avangarda sa de luptă, partidul bolșevicilor, care a știut să unească socialismul cu mișcarea muncitorească.

Bolșevicii leniniști au apărat puritatea învățăturii marxist-leniniste și au dezvoltat-o corespunzător noilor condiții istorice — condițiilor imperialismului, sarcinilor concrete ale luptei lor revoluționare.

Pregătindu-se pentru Revoluția din Octombrie, partidul a acumulat o bogată experiență a tuturor formelor de luptă — legale și nelegale, pașnice și nepașnice. El a fost pregătit să treacă rapid de la o formă la alta, a știut să conducă clasa muncitoare, în situația cea mai grea și complicată, peste toate obstacolele și cotiturile istoriei, experiența demonstrînd ca o lege imuabilă a revoluției necesitatea conducerii clasei muncitoare de către avangarda sa — partidul marxist, strîns legat de mase.

Marxist-leniniștii au pornit totdeauna de la premisa că problema puterii constituie problema fundamentală a oricărei revoluții. Dar, cucerirea puterii nu a fost niciodată pentru comuniști un scop în sine. Ei au considerat și consideră dictatura proletariatului ca mijlocul principal de luptă pentru construirea unei societăți noi, socialiste, pentru binele și fericirea poporului muncitor.

Una dintre trăsăturile minunate ale Revoluției din Octombrie, a spus vorbitorul, a fost internaționalismul proletar care a unit prin legături trainice pe muncitorii din Rusia cu frații lor de clasă din întreaga lume. Se poate spune cu deplin temei că victoria lui Octombrie este totodată victoria frăției internaționale a oamenilor muncii, victoria internaționalismului proletar. În rîndurile Armatei Roșii au luptat, umăr la umăr cu fiii popoarelor din țara noastră, unguri și polonezi, sîrbi și croați, cehi și slovaci, bulgari și austrieci, germani și finlandezi, români și mongoli, coreeni și chinezi, reprezentanți ai multor altor popoare.

Evocînd totodată numeroasele manifestări de solidaritate ale mișcării muncitorești cu Revoluția din Octombrie desfășurate sub lozinca „Jos mîinile de pe Rusia", L. Brejnev a exprimat în numele P.C.U.S. și al tuturor oamenilor sovietici profundul respect și calde mulțumiri tovarășilor de luptă din străinătate, tuturor celor care în acei ani de glorie au înțeles cu mintea și cu inima însemnătatea lui Octombrie, celor care au ajutat poporul sovietic să-și apere cuceririle revoluționare.

Victoria lui Octombrie, a spus vorbitorul, este victoria leninismului. Întreaga pregătire a revoluției socialiste în Rusia, crearea și istoria partidului nostru comunist și statului sovietic, victoriile noastre pe fronturile militare și în construcția pașnică sînt indisolubil legate de numele și de activitatea nemuritorului Lenin, care a intrat în istorie ca întemeietorul partidului bolșevic, cel mai mare conducător și organizator al maselor de oameni ai muncii, și totodată ca un învățat genial, un revoluționar în înțelesul cel mai înalt și mai nobil al acestui cuvînt.

Abordînd problemele construcției socialismului, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a arătat ca puterea sovietică a moștenit de la țarism o țară cu un nivel scăzut de dezvoltare a economiei și culturii, avînd totodată de înfruntat greutățile începutului, ale unui drum necercetat în istorie.

Acestea erau condițiile în care a început construirea socialismului. De pe culmile pe care ne aflăm astăzi, nu este prea greu să-ți dai seama de unele erori și greșeli săvîrșite în trecut. Fără îndoială că unele lucruri s-ar fi putut îndeplini mai repede, altele mai bine, altele cu mai puține cheltuieli. Dar, pentru a aprecia obiectiv drumul parcurs, trebuie să ne amintim totdeauna că fiecare pas a însemnat pentru noi o căutare, fiecare înaintare am obținut-o în luptă dîrză împotriva dușmanilor din interiorul țării și de pe arena mondială.

Trecînd la transformarea socialistă a țării noastre, partidul a înțeles că pentru a construi socialismul este necesară o puternică industrie modernă. Realizarea acesteia în termenul istoric cel mai scurt sau înfrîngerea — altă alternativă nu exista. Iată de ce industrializarea țării a devenit principala noastră sarcină.

În continuare, raportorul a arătat că direcțiile principale ale politicii economice a statului sovietic în perioada de trecere au fost formulate de Lenin, care a elaborat principii ale economiei socialiste ce își păstrează deplina importanță și în prezent. Tezele leniniste privind îmbinarea planificării centralizate cu dezvoltarea inițiativei oamenilor muncii, folosirea relațiilor marfă-bani, a hozrasciotului, a stimulării materiale a muncii, îmbinarea intereselor întregii societăți cu interesele fiecărui muncitor în parte constituie și în prezent cele mai importante jaloane ale politicii economice a partidului.

Pentru a construi socialismul trebuia să se creeze nu numai o industrie puternică, dar și să se înfăptuiască transformarea socialistă a satului. Calea rezolvării acestei uriașe probleme sociale a găsit-o Lenin, care a elaborat cunoscutul plan cooperatist pe care partidul l-a pus la baza activității sale la sate. Colectivizarea a constituit unul din principalele elemente componente ale revoluției socialiste.

Triumful liniei leniniste de industrializare a țării și colectivizarea agriculturii a avut o uriașă însemnătate social-politică. La orașe și sate s-a creat baza economică a socialismului. S-a schimbat înfățișarea clasei muncitoare și a țărănimii, s-a consolidat alianța dintre ele. S-a creat baza trainică pentru dezvoltarea relațiilor sociale socialiste, creșterea capacității de apărare a țării, întărirea unității moral-politice a întregului popor sovietic.

Raportorul a arătat că P.C.U.S. a acordat o deosebită atenție dezvoltării învățămîntului, științei și culturii, afirmării ideologiei noi, socialiste, pregătirii cadrelor sovietice de înaltă calificare.

Revoluția socialistă a deschis calea rezolvării problemei naționale. Sfărîmînd „închisoarea popoarelor", care era Rusia țaristă, Marele Octombrie a adus eliberarea deplină tuturor naționalităților de pe cuprinsul U.R.S.S.

Lichidarea claselor exploatatoare, industrializarea, colectivizarea, revoluția culturală — acestea au fost verigile unui proces revoluționar unitar care a dus la schimbări radicale în relațiile dintre clase și națiuni. Din viața societății noastre au dispărut pentru totdeauna antagonismele sociale și naționale. A fost creată o nouă orînduire socială bazată pe prietenia și alianța clasei muncitoare, țărănimii colhoznice și intelectualității ieșite din rîndurile poporului. În toate sferele vieții obștești s-au afirmat în mod trainic principiile socialismului.

Leonid Brejnev, evocînd lupta plină de eroism și abnegație a poporului sovietic împotriva agresiunii Germaniei fasciste, jertfele pe care le-a adus și rolul hotărîtor al U.R.S.S., a subliniat că în anii războiului s-a manifestat cu toată vigoarea rolul P.C.U.S. sub a cărui conducere s-a făurit victoria și a relevat însemnătatea istorică universală a acestei victorii. El a citat contribuția adusă la victoria asupra dușmanului comun de către un șir de popoare participante la coaliția antihitleristă și a relevat meritul conducătorilor țărilor aliate din Occident care, în fața pericolului înrobirii fasciste, au pășit, în pofida deosebirii sistemelor sociale, pe calea colaborării eficace cu Uniunea Sovietică în lupta împotriva agresorului.

Sărbătorind semicentenarul revoluției socialiste — a arătat în continuare vorbitorul — putem face cu satisfacție și mîndrie bilanțul măreț al drumului parcurs. În U.R.S.S. a fost construită cu succes societatea socialistă dezvoltată ; relațiile de producție socialiste asigură dezvoltarea planică stabilă a întregii economii naționale la nivelul tehnic contemporan. Industria se dezvoltă în ritmuri intense. Anul acesta ea va realiza o producție de 73 de ori mai mare decît în anul 1913. Aproape de trei ori a crescut în această perioadă producția agricolă. În această ordine de idei trebuie să ținem seama de faptul că partea lucrătorilor ocupați în agricultură s-a redus cu mai mult de o jumătate.

Acești indicatori se datorează unei puternice industrii, care în mod practic cuprinde toate ramurile producției moderne. În ce privește producția de oțel, metalurgia a depășit cifra de 100 milioane tone. Se dezvoltă intens industria chimică, radiotehnica, electronica, industria atomică.

O mărturie grăitoare a nivelului înalt de dezvoltare a industriei, tehnicii și științei sovietice o constituie realizările U.R.S.S. în cercetarea Cosmosului. Raportul, amintind că recent omenirea a fost entuziasmată de asemenea succese remarcabile ca realizarea zborului stației automate spre Venus și joncțiunea automată a aparatelor cosmice pe orbită, a subliniat că noile victorii în Cosmos reprezintă un dar minunat cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a Marelui Octombrie.

Vorbitorul a analizat apoi modificările care au avut loc în fizionomia și compoziția claselor din societatea sovietică, dezvoltarea vieții de stat, a democrației și întărirea legalității socialiste.

În această privință, un rol important a avut Congresul al XX-lea al P.C.U.S., care a adoptat hotărîri importante, îndreptate spre înfăptuirea neabătută și consecventă a normelor și principiilor leniniste în toate domeniile vieții sociale, spre dezvoltarea continuă a activității politice a poporului.

Socialismul a dat poporului nostru ceea ce nu au oamenii muncii din cele mai bogate țări capitaliste : eliberarea de sub jugul capitaliștilor, sentimentul siguranței zilei de mîine.

Raportul a evocat rezultatele obținute de poporul sovietic pe linia creșterii nivelului de trai, sporirii veniturilor oamenilor muncii, creșterii consumului, îmbunătățirii condițiilor de muncă și de locuit, îmbunătățirii asistenței sanitare și dezvoltării învățămîntului public.

Pentru oamenii sovietici, rezultatele obținute nu reprezintă numai o măsură a activității depuse, ci, totodată, un hotar de la înălțimea căruia privim în viitor, stabilindu-ne sarcinile și perspectivele.

Astăzi stau în fața noastră sarcini noi — noi nu numai prin amploarea lor, ci și prin caracterul lor. Este vorba să folosim cît mai complet posibilitățile pe care le deschide societatea socialistă dezvoltată. Trebuie să învățăm să folosim cu maximum de eficiență cuceririle noastre sociale și uriașele forțe ale producției de care dispune țara, realizările științei și tehnicii, nivelul crescînd al culturii și instruirii poporului sovietic. Numai pe această bază se poate construi cu succes comunismul, se poate înainta pe calea trasată de programul partidului. Amploarea și complexitatea sarcinilor pe care să le îndeplinim reclamă exigențe tot mai mari față de întreaga noastră activitate, față de stilul și metodele de lucru.

Economia națională a Uniunii Sovietice a intrat într-un asemenea stadiu în care principala sursă a dezvoltării economice devine tot mai mult creșterea eficienței producției sociale, îmbunătățirea indicilor calitativi ai tuturor ramurilor sale pe baza celor mai noi realizări ale științei și tehnicii.

Vom acorda și de acum înainte atenția primordială dezvoltării industriei grele. Totodată se vor dezvolta în ritm rapid agricultura, ramurile industriale care produc mărfuri de consum popular, sfera de deservire.

Viața a pus sarcini importante în domeniul perfecționării metodelor de gospodărire, de conducere a economiei, de îmbunătățire a sistemului planificării și stimulării economice. Pentru a îndeplini aceste sarcini, partidul și guvernul au început înfăptuirea unei largi reforme economice.

Direcțiile principale ale politicii economice care corespund actualei etape a dezvoltării țării au fost elaborate în Hotărîrile Congresului al XXIII-lea al P.C.U.S. și ale plenarelor Comitetului Central din anii 1965—1967. Nu a trecut prea multă vreme de cînd a început traducerea în viață a acestor hotărîri și primele rezultate dovedesc deja că sîntem pe calea cea bună. În ultimii trei ani, ritmul dezvoltării producției industriale și agricole a crescut simțitor. Principalele ramuri ale economiei naționale au început să fie mai rentabile. Toate acestea au permis înfăptuirea noilor măsuri pentru ridicarea bunăstării poporului.

Acordăm, a spus L. Brejnev, o importanță primordială îndeplinirii programului de perspectivă de ameliorații, de îmbunătățire a pămînturilor, de folosire a chimiei, de ridicare a nivelului agriculturii. Acum, țara poate investi în dezvoltarea agriculturii mai multe mijloace. Dorim ca din punct de vedere al productivității muncii, al utilării tehnice, al gradului de folosire a realizărilor științei, agricultura să se alinieze industriei socialiste.

Știința devine o forță de producție nemijlocită în adevărata accepție a acestui cuvînt. Acest rol al său va crește și mai mult în viitor. În fața oamenilor de știință stau sarcini de o însemnătate excepțională privind pătrunderea în structura hiperfină a materiei, în enigmele vieții, transformarea unor feluri de energie în altele, dirijarea reacțiilor termonucleare, explorarea continuă a Cosmosului, influentarea proceselor din atmosferă, studierea adîncurilor pămîntului și mării. Este mult de făcut pe tărîmul științelor sociale și în studierea problemelor construcției comuniste din țara noastră, cît și în cercetarea problemelor evoluției mondiale.

Apreciind meritele oamenilor de știință, poporul sovietic așteaptă de la ei succese noi, și mai remarcabile. Socialismul se dezvoltă, sprijinindu-se pe realizările cele mai înaintate, progresiste ale geniului uman. Noi legăm viitorul nostru de știință.

Vorbim pe bună dreptate despre succesele noastre, dar vedem că avem și probleme nerezolvate. Știm că nu toți oamenii sovietici, nu fiecare familie, trăiesc astăzi așa cum am dori-o cu toții. De aceea, în întreaga sa activitate, în toate planurile sale, partidul acordă o atenție deosebită creșterii bunăstării poporului. Pe măsura creșterii venitului național în țara noastră va crește continuu și pe viitor salariul oamenilor muncii, se va mări producția bunurilor de consum. Vom desfășura și pe viitor în proporții mari construcția de locuințe și de obiective de interes social-cultural pentru a asigura îmbunătățirea vieții cotidiene și a condițiilor de trai ale fiecărei familii sovietice.

În continuare, raportorul, amintind că producția materială se află întotdeauna la baza progresului social, a subliniat că toate laturile construcției comuniste sînt strîns legate între ele, dezvoltarea economică și cea social-politică condiționîndu-se reciproc. El a relevat apoi că în actuala etapă pe care o străbate U.R.S.S. se manifestă asemenea trăsături caracteristice înaintării pe drumul comunismului ca ștergerea deosebirilor esențiale între clasa muncitoare, țărănimea colhoznică și intelectualitate, se desfășoară procesul transformării practice a muncii din agricultură într-o varietate a muncii industriale, are loc o accelerare a apropierii dintre oraș și sat, atît în domeniul dotării tehnicii, cît și în sfera bunăstării și culturii.

Partidul acordă o mare importanță creării condițiilor optime pentru dezvoltarea multilaterală a personalității. Pe măsura înaintării noastre, va crește și mai mult rolul literaturii și artei.

Vorbitorul a abordat în continuare transformările revoluționare care au avut loc pe arena internațională în deceniile de după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. În acești ani s-a schimbat întreaga înfățișare a lumii — s-a schimbat în mare măsură sub influența lui Octombrie și a ideilor lui, sub influența victoriilor socialismului. În desfășurarea luptei de o jumătate de secol s-a modificat în mod radical raportul de forțe în lume. O treime din omenire a și pornit pe calea socialismului. Este pe cale de desăvîrșire prăbușirea sistemului robiei coloniale: peste 70 de state noi s-au ridicat pe ruinele fostelor imperii coloniale.

O forță uriașă a devenit mișcarea muncitorească organizată în țările capitalului. Influența ei este un factor important al întregii vieți politice din aceste țări. Au luat o mare amploare mișcările democratice, la care participă păturile largi ale populației. Drept rezultat al tuturor acestor schimbări, nu imperialismul, ci socialismul, forțele antiimperialiste determină acum conținutul și direcția principală a dezvoltării sociale.

Pe fundalul succeselor socialismului a devenit și mai evident că capitalismul nu este capabil să rezolve probleme fundamentale care stau în fața omenirii. El este sursa nenumăratelor dezastre și suferințe pentru masele populare. Imperialismul generează războaie agresive, de la el pornește în prezent primejdia unui conflict termonuclear mondial.

Jumătatea de secol care a trecut după Octombrie este o jumătate de secol a adîncirii crizei generale a capitalismului, a demascării imperialismului în fața popoarelor, a subminării influenței lui. Imperialismul însă nu depune armele. El este un dușman puternic și perfid. El a învățat multe, caută să tragă învățăminte din înfrîngerile suferite, să se adapteze la noua situație.

În ultimele decenii, procesul revoluționar a luat o amploare cu adevărat mondială. Nu există regiune pe globul pămîntesc unde să nu se desfășoare sub o formă sau alta lupta pentru eliberare socială și națională.

Trăsătura cea mai elocventă și importantă a acestei etape este dezvoltarea cu succes a sistemului socialist mondial. Clasa muncitoare internațională, toate forțele revoluționare văd pe bună dreptate în aceasta cea mai mare realizare a lor, minunata lor cucerire. Ieșirea socialismului din cadrul unei singure țări, crearea unui întreg sistem de state socialiste au marcat o nouă cotitură radicală în evoluția evenimentelor mondiale. Sub influența socialismului viu, în dezvoltare, a forței de atracție a exemplului său, în lume s-au creat noi condiții pentru desfășurarea în continuare a luptei revoluționare și de eliberare, pentru toate mișcările democratice.

O realizare de importanță principială a socialismului mondial care trebuie subliniată în mod deosebit este crearea unor relații de tip nou între statele în care a învins orînduirea socialistă. Relațiile frățești dintre țările socialiste se bazează pe încredere și respectul reciproc crescînd între popoare, se bazează pe internaționalismul socialist. Viața demonstrează că în cadrul comunității socialiste fiecare dintre țări are cele mai bune posibilități pentru întărirea suveranității și independenței sale și se bucură în același timp de toate avantajele pe care le oferă ajutorul reciproc și sprijinul tovărășesc.

Întreaga experiență a dezvoltării sistemului socialist mondial cu mărețele sale cuceriri și cu greutățile sale arată că relațiile de tip nou nu apar de la sine o dată cu victoria revoluțiilor socialiste într-o serie de țări. Țările socialiste trebuie să rezolve probleme noi, complexe, trebuie să lichideze moștenirea grea a trecutului capitalist, să contracareze uneltirile imperialismului, care tinde să scindeze rîndurile noastre.

Prin eforturile comune ale partidelor frățești au fost obținute rezultate însemnate în întărirea comunității socialiste. Fiecare națiune aduce contribuția sa specifică la cauza comună a construirii vieții noi. Noi prețuim contribuția fiecărui popor, fiecărui partid marxist-leninist la tezaurul internațional al socialismului. Din eforturile creatoare comune, care exprimă întreaga diversitate a vieții, se naște acea mare experiență a socialismului mondial care reprezintă un bun al întregii omeniri.

În numele întregului popor sovietic, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. a adresat cuvinte de salut popoarelor țărilor socialiste care își făuresc o viață nouă.

În rîndul forțelor care luptă împotriva imperialismului un loc de seamă aparține clasei muncitoare din statele capitaliste dezvoltate. În pofida tuturor greutăților, mișcarea muncitorească din țările capitalismului dezvoltat acumulează neîntrerupt forțe, dobîndește o experiență nouă. Intensificarea activității, perseverența, gradul crescînd de organizare a oamenilor muncii în lupta pentru interesele lor vitale, iată ce caracterizează etapa actuală a luptei de clasă în lumea capitalistă.

Una din trăsăturile principale ale celor 50 de ani care au trecut de la Revoluția din Octombrie o constituie unirea mișcării de eliberare națională cu lupta clasei muncitoare într-un torent revoluționar unic. Un miliard și jumătate din oamenii care trăiesc în foste colonii și semicolonii au obținut independența, au ieșit pe arena vieții politice active. Aceasta a lărgit cadrul mișcării revoluționare mondiale, a accelerat progresul social.

În țările care s-au eliberat au loc profunde procese sociale. Apărarea plină de abnegație a cuceririlor revoluției, unitatea tuturor forțelor democratice ale poporului, munca susținută și eforturile consecvente îndreptate spre avîntul economiei și culturii — iată în ce văd reprezentanții progresiști ai tinerelor state dezvoltate garanția progresului.

Experiența jumătății de secol care a trecut a demonstrat convingător că eficacitatea eforturilor mișcării revoluționare depinde în mare măsură de coeziunea și colaborarea tuturor detașamentelor sale. Interesele poporului muncitor, ale păcii, democrației și libertății impun necesitatea unirii eforturilor sistemului mondial al socialismului, ale mișcării muncitorești și de eliberare națională într-o ofensivă comună împotriva imperialismului.

Avangarda forțelor revoluționare, stegarul ideii de unitate a procesului revoluționar este mișcarea comunistă internațională.

Arătînd în continuare că mișcarea comunistă a străbătut în decurs de 50 de ani un drum uriaș și cuprinde în prezent 50 milioane de luptători, grupați în 88 de partide comuniste și muncitorești care activează în condiții de mare diversitate și subliniind legătura strînsă dintre sarcinile cu caracter național și cele internaționaliste, vorbitorul a spus : Din întreaga experiență a luptei de clasă, comuniștii din toate țările trag concluzia că cea mai importantă premisă a rezolvării diverselor probleme dificile care le stau în față este întărirea colaborării de luptă, coeziunii și conlucrării active a tuturor partidelor frățești din lume. Comunismul mondial își va putea atinge mărețele sale țeluri numai acționînd ca o mișcare internațională unită.

Victoria Marelui Octombrie a pus bazele unor schimbări cu adevărat revoluționare în relațiile internaționale. Pentru prima oară pe arena internațională a apărut un stat care a opus politicii imperialiste de asuprire și subjugare a popoarelor, exploatării coloniale, a violenței și războaielor de jaf, politica apărării libertății și independenței popoarelor, salvgardării păcii împotriva agresorilor imperialiști.

În continuare, secretarul general al C.C. al P.C.U.S. s-a ocupat pe larg de problemele politicii externe a Uniunii Sovietice, subliniind principiile de bază ale acestei politici. Steagul păcii și prieteniei între popoare, ridicat sus de Țara sovietelor, — a spus el — atrage de partea socialismului simpatiile și sprijinul maselor de multe milioane de pe toate continentele.

Ținînd seama de uriașul rol istoric pe care îl are sistemul mondial socialist în destinele omenirii, partidul și guvernul nostru consideră de datoria lor să facă totul pentru întărirea puterii și coeziunii marii comunități de state socialiste și se orientează cu fermitate spre adîncirea continuă a colaborării politice cu țările socialiste frățești, spre menținerea unor contacte tot mai strînse și sistematice cu conducerea partidelor comuniste și guvernele țărilor frățești. În continuare, raportorul a arătat că U.R.S.S. a semnat noi tratate de prietenie și asistență mutuală cu alte state socialiste și a subliniat că P.C.U.S. și guvernul sovietic acționează pentru dezvoltarea continuă a unei colaborări economice rodnice în cadrul sistemului socialist mondial, pe bază bi și multilaterală. În actualele condiții, s-a apreciat în raport, este deosebit de importantă colaborarea dintre statele socialiste în domeniul întăririi apărării, vorbitorul referindu-se în acest sens la relațiile cu țările participante la Tratatul de la Varșovia.

În lupta pentru preîntîmpinarea pericolului unui nou război mondial, partidul nostru și guvernul sovietic țin seama de particularitățile actualei situații internaționale. Vorbitorul a arătat că războiul din Vietnam, intervenția americană în Laos, evenimentele din Orientul Apropiat, loviturile de stat reacționare organizate de imperialiști în unele țări din Asia, Africa, Europa, America Latină, cererile privind modificarea frontierelor europene și accesul la arma nucleară, formulate cu îndărătnicie de revanșarzii vest-germani — toate acestea dovedesc că imperialismul nu și-a schimbat caracterul agresiv. El rămîne întruchiparea celei mai negre reacțiuni a violenței sîngeroase și agresiunii, purtătorul unui pericol grav la adresa păcii și securității tuturor popoarelor. De aceea, este cu atît mai necesară vigilența față de provocările și aventurile imperialiștilor, acțiunilor lor trebuie să li se opună un front închegat al forțelor antiimperialiste.

În speranța de a înăbuși lupta de eliberare națională a populației din Vietnamul de sud, de a zădărnici unificarea țării pe cale democratică, de a împiedica construirea socialismului în Republica Democrată Vietnam și de a intimida pe luptătorii pentru eliberarea națională și progres din alte țări, imperialiștii americani și-au trimis trupele împotriva patrioților sudvietnamezi, iar apoi au atacat direct R. D. Vietnam. Popoarele din întreaga lume, inclusiv milioane de americani, condamnă agresiunea sîngeroasă împotriva Vietnamului. Intervenția din Vietnam subminează tot mai mult prestigiul internațional al S.U.A. înseși.

Cu un eroism care stîrnește admirația întregii lumi, biruind cu dîrzenie dificultăți uriașe, poporul vietnamez ripostează hoardelor intervenționiștilor, le dă o lovitură după alta, bizuindu-se în lupta sa pe sprijinul forțelor progresiste, iubitoare de pace din întreaga lume. În legătură cu ajutorul amplu al U.R.S.S., L. Brejnev a declarat că acest ajutor va continua pînă cînd imperialiștii americani vor pune capăt aventurii lor criminale rușinoase și vor pleca din Vietnam. Poporul Vietnamului luptă pentru o cauză justă și el va învinge. Nu poate exista nici o îndoială în această privință.

Raportul s-a referit apoi la necesitatea întăririi capacității de apărare a U.R.S.S., concomitent cu eforturile pentru înfăptuirea dezarmării generale și totale, la rolul O.N.U. și la importanța transformării sale într-un organism eficient al colaborării internaționale, al apărării păcii și drepturilor popoarelor, subliniind că U.R.S.S. se pronunță pentru rezolvarea pașnică a problemelor internaționale litigioase. În continuare, L. Brejnev a spus : În decursul întregului secol al XX-lea, istoria țării noastre a fost indisolubil legată de activitatea partidului comunist. În cei 50 de ani care au trecut, partidul a desfășurat o activitate fără precedent prin amploarea și conținutul ei.

Partidul a parcurs un drum uriaș — de la grupările și cercurile marxiste răzlețe pînă la organizația de multe milioane care a devenit forța organizatoare și călăuzitoare a societății sovietice. Sensul conducerii de partid constă în a asigura unitatea politico-ideologică indestructibilă a întregii societăți, a asigura o dezvoltare coordonată, conformă țelului urmărit, a tuturor părților componente ale organismului social.

Arătînd că rezolvarea problemelor politice și organizatorice complexe ale dezvoltării sociale cere perfecționarea permanentă a formelor și metodelor muncii de partid, L. Brejnev s-a referit la îmbunătățirea activității tuturor organizațiilor de partid de jos și pînă sus, perfecționarea democrației interne de partid, întărirea principiilor conducerii colective, dezvoltarea inițiativei membrilor partidului, întărirea disciplinei rîndurilor partidului.

Subliniind că chezășia obținerii de noi succese o constituie aplicarea creatoare a învățăturii marxist-leniniste, vorbitorul a spus : Forța marxism-leninismului constă în aceea că la temelia sa se află o dialectică revoluționară, materialistă, care revendică întotdeauna o analiză concretă a unei situații concrete. Legătura strînsă, permanentă cu practica, cu viața reală, o abordare riguros științifică a realității, toate acestea alcătuiesc sufletul viu al marxism-leninismului. Și în aceasta constă secretul tinereții sale eterne.

A 50-a aniversare a lui Octombrie a devenit o sărbătoare nu numai pentru poporul sovietic, ci și pentru popoarele țărilor socialiste frățești, pentru comuniștii din toate țările, pentru mișcarea muncitorească internațională, pentru toți oamenii muncii. În numele partidului nostru și al întregului popor, le mulțumim călduros prietenilor noștri pentru că participă la marea sărbătoare a Țării sovietice. Prietenia și solidaritatea dv., victoriile dv., dragi prieteni și frați, au fost și vor fi întotdeauna pentru oamenii sovietici o sursă de însuflețire în lupta pentru comunism. Noi dăm o înaltă apreciere aportului partidelor frățești la cauza comună a luptei pentru progresul umanității !

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, întregul popor sovietic — a spus L. Brejnev în finalul raportului — nutresc convingerea fermă că succesele primilor cincizeci de ani ai statului sovietic, succesele dobîndite în acest răstimp de toate detașamentele mișcării revoluționare mondiale reprezintă un prolog la un viitor și mai minunat atît al țării noastre, cît și al popoarelor din alte țări. Comunismul este ziua de mîine a întregii omeniri !

viața internațională

VIETNAMUL DE SUD

Lupte grele între patrioți și infanteria americană

SAIGON 3 (Agerpres). — Patrioții sud-vietnamezi au lansat o serie de noi atacuri în cursul nopții de joi spre vineri asupra pozițiilor întărite ale infanteriștilor americani de la Loc Ninh, la 110 km nord de Saigon. În această regiune se desfășoară puternice lupte, începînd de duminică, între unități ale forțelor armate populare de eliberare și trupele americano-saigoneze. După cum anunță agenția Associated Press, în ajutorul elementelor diviziei I de infanterie americană în sector au fost trimise două batalioane ale diviziei a 25-a de infanterie, totalizînd aproximativ 1 500 de oameni. Agenția A.P. adaugă că, după părerea comandamentului american din această regiune, luptele vor continua încă în zona menționată, „neîntrezărindu-se, deocamdată, sfîrșitul".

Apelul Prezidiului C.C. al F.N.E.

HANOI 3 (Agerpres). — Agenția de presă Eliberarea a difuzat un apel al Prezidiului Comitetului Central al Frontului Național de Eliberare din Vietnamul de sud în care acesta „cheamă forțele armate de eliberare și populația din Vietnamul de sud să-și întărească eforturile pentru a provoca noi pierderi inamicului și a obține noi victorii".

Documentul arată că în ciuda creșterii numerice permanente a forțelor americano-saigoneze și ale aliaților acestora, precum și a modernei lor tehnici militare, forțele armate de eliberare și populația din Vietnamul de sud au obținut victorii tot mai mari, dejucînd și zădărnicind planurile tactice și strategice ale agresorilor. Se relevă, de asemenea, insuccesele pe plan politic ale regimului saigonez, măcinat de contradicții tot mai puternice.

Fără întîrziere și fără condiții!

Scrisoarea adresată președintelui Johnson de Ales Bebler, președintele Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite

GENEVA 3 (Agerpres). — Președintele Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite, Ales Bebler, a adresat președintelui S.U.A., Lyndon Johnson, o scrisoare în care, referindu-se la situația existentă în Vietnam în urma agresiunii americane, precum și la unele inițiative în direcția reglementării situației din Vietnam, subliniază că „nu pot fi obținute progrese în direcția restabilirii păcii în Vietnam, atît timp cît va continua bombardarea teritoriului Republicii Democrate Vietnam de către forțele aeriene ale Statelor Unite". Ales Bebler apreciază că încetarea bombardamentelor poate constitui un început în procesul de restaurare a păcii în Vietnam. Ales Bebler relevă că se adresează lui Johnson, deoarece: „Totul depinde acum de dv.; cheia păcii în Vietnam se află în mîinile dv.! Această țară a suferit mari distrugeri, iar poporul ei chinuit. Puteți pune capăt acestei grele încercări. Tot mai mulți oameni de pe glob și din țara dv. cer să faceți acest lucru. Aparțin și eu acestei mase crescînde de oameni și sînt sigur că majoritatea covîrșitoare a membrilor Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite sînt pe deplin de acord cu mine.

În numele Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite, spune în încheiere scrisoarea, vă adresez apelul presant de a emite, în calitate de comandant suprem al forțelor armate ale țării dv., ordinele necesare pentru încetarea bombardamentelor asupra teritoriului Republicii Democrate Vietnam — fără întîrziere și fără condiții".

Noi indicii ale scăderii popularității laburiste

CORESPONDENȚA DIN LONDRA DE LA LIVIU RODESCU

De fapt, o previzibilă reeditare a înfrîngerilor electorale din septembrie, rezultatele alegerilor parțiale de joi sînt apreciate ca o nouă confirmare, poate și mai accentuată, a scăderii popularității laburiste. Cea mai dramatică lovitură a survenit în Scoția în circumscripția Hamilton, de mai bine de 40 de ani redutabilă citadelă laburistă considerată ca inexpugnabilă datorită unei majorități de peste 16 500 voturi obținute în trecutele alegeri generale. Surprinzătoarea victorie a fost obținută de o tînără avocată, Winifred Ewing, candidată a Partidului Național Scoțian, care a provocat astfel laburiștilor ceea ce este denumit acum în presă „un dezastru electoral".

O altă circumscripție, Leicester S. W., a fost cîștigată de conservatori cu o majoritate de aproape 4 000 voturi (laburiștii dețineau aici o majoritate de peste 5 500 voturi). Al treilea loc, Gorton, a rămas în mîinile laburiștilor, după o a doua numărătoare, cu numai 577 voturi mai mult decît candidatul conservator Winston Churchill, nepotul fostului prim ministru. Dar și aici, vechea majoritate laburistă de peste 8 000 voturi a fost aproape spulberată. Așa cum reiese dintr-un bilanț publicat în presă, din cele 11 alegeri parțiale care s-au desfășurat în ultimele 21 luni, laburiștii au pierdut șase, adică tot atîtea cîte pierduseră conservatorii din 62, în decursul unei întregi legislaturi parlamentare (1959—1964). Ceea ce este interpretat aici ca depășind cu mult semnificația unei cunoscute tradiții electorale britanice potrivit căreia partidul învingător în alegerile generale este expus anumitor pierderi în cele parțiale.

Mai mult însă, de data aceasta se vorbește pe larg chiar de „o criză a încrederii" pornind de la nemulțumirile maselor față de politica măsurilor restrictive, de înghețare a salariilor, creșterea somajuiui, scumpirea costului vieții. În ziarul „Times" este exprimată părerea potrivit căreia „curentul care se îndreaptă cu atîta forță împotriva Partidului Laburist este generat de ceva mult mai fundamental: pierderea încrederii în capacitatea laburiștilor de a conduce economia". Evocînd împrejurările din ultimele alegeri generale, cînd programul laburist deșaja strălucite perspective de redresare economică, mulți comentatori apreciază acum că în actualele dificultăți economice care continuă să persiste, simplele promisiuni laburiste au încetat de a mai avea credit, iar „Financial Times" afirmă: Există impresia crescîndă că sacrificiile din ultimii cîtiva ani impuse populației în numele redresării economiei au fost zadarnice.

Dezamăgirea, principalul factor căruia i se atribuie pierderile de voturi laburiste, s-a manifestat și în aceste alegeri parțiale printr-o masivă absență a alegătorilor de la urne. După unele calcule, la Leicester nu s-au prezentat la vot peste 20 la sută din foștii susporteri laburiști, care în asemenea cazuri obișnuiesc să reacționeze aplicînd formula „Stay at home" (a sta acasă). Cu toate că o analiză a Institutului „Gallup" afirmă că „pentru prima dată în decursul acestui parlament conservatorii au cîștigat sprijin pozitiv din partea foștilor votanți laburiști", semnificația nu poate fi totuși generalizată. Cu atît mai mult, cu cît în ultimul timp a devenit larg răspîndită paralela dintre laburiști și conservatori în mai multe domenii economice și politice: „Există sentimentul de dezamăgire pentru faptul că Partidul Laburist aplică remedii conservatoare și folosește metode conservatoare" („Guardian"). Probabil că tocmai de aceea se vorbește mai puțin despre o deplasare de voturi de la o tabără la alta și mai mult despre o slăbire edificatoare a rădăcinilor pe care Partidul Laburist afirma că le are în rîndul maselor largi.

În comitetele O.N.U.

- **Dezbateri asupra punctului intitulat „problema coreeană"**
- **Intervenția reprezentantului român cu privire la politica de apartheid**

NEW YORK 3. — Trimisul special Agerpres, Romulus Căplescu, transmite: În Comitetul politic al Adunării Generale a O.N.U. a început discuția de fond la punctul intitulat „problema coreeană", împărțit în trei subpuncte: raportul Comisiei Națiunilor Unite pentru unificarea și refacerea Coreei (U.N.C.U.R.K.), retragerea trupelor S.U.A. și a altor trupe străine care ocupă teritoriul Coreei de sud sub steagul Națiunilor Unite și dizolvarea comisiei mai sus amintite.

Cel de-al doilea subpunct are ca bază de discuții un proiect de rezoluție, propus de 13 țări, printre care și România, care este, de asemenea, coautoare a unui alt proiect de rezoluție, cerînd dizolvarea U.N.C.U.R.K., considerată a fi un obstacol în calea unificării Coreei. Primul subpunct este concretizat într-un proiect de rezoluție care susține continuarea și intensificarea activității U.N.C.U.R.K. și amînarea pe termen nedefinit a retragerii trupelor străine din Coreea de sud. Acest proiect are ca autori S.U.A. și alte 14 state, majoritatea făcînd parte din pactele militare N.A.T.O. și S.E.A.T.O. La acest din urmă proiect un număr de 7 state, printre care și România, au depus o serie de amendamente în care se recomandă convocarea unei conferințe a reprezentanților celor două state coreene ca mijlocul cel mai indicat de rezolvare a problemei, precum și retragerea de pe ordinea de zi a Adunării Generale a O.N.U. a chestiunii coreene.

Dezbaterile au fost deschise prin intervenția șefului delegației sovietice, V. V. Kuznețov, care a declarat că retragerea trupelor americane și a celorlalte trupe străine din Coreea de sud ar contribui la stabilirea unui climat mai bun în Extremul Orient și în alte părți ale lumii.

Guvernul Coreei de sud, a arătat mai departe vorbitorul, a trimis în Vietnam un corp expeditionar compus din 50 000 militari. Dacă autoritățile sud-coreene dispun de atîtea trupe de ce au ele nevoie de prezența unor efective militare străine pe teritoriul lor? — a întrebat el. Referindu-se la punctul de vedere al R.P.D. Coreene, reprezentantul sovietic a arătat în încheiere că unificarea Coreei poate avea loc numai după retragerea trupelor străine și ea nu poate fi înfăptuită decît de către poporul coreean însuși.

În Comitetul special continuă dezbaterea cu privire la politica de apartheid a guvernului Republicii Sud-Africane.

Arătînd că încă de la înființarea sa Organizația Națiunilor Unite discută în diferitele sale organisme politica de discriminare rasială a autorităților de la Pretoria față de populația de culoare, reprezentantul țării noastre, Ion Duma, a declarat că politica de apartheid constituie o problemă cu grave implicații pentru întreaga societate contemporană. Situația creată în Republica Sud-Africană constituie o amenințare la adresa păcii și securității internaționale.

Încercările de rezolvare de către O.N.U. a problemei apartheidului, a declarat el în continuare, au ajuns într-o situație paradoxală: pe de o parte ne găsim în prezența unor rezoluții de condamnare a acestei politici de către statele membre ale O.N.U., rezoluții ce conțin măsuri a căror înfăptuire ar putea să determine lichidarea practicilor rasiste, iar pe de altă parte asistăm la o intensificare accentuată a discriminărilor și oprimării populației de culoare din Africa de sud.

România, a arătat în încheiere vorbitorul, profund atașată principiilor înscrise în Carta O.N.U., care reclamă dezvoltarea și încurajarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale pentru toți oamenii, fără nici un fel de deosebire, condamnă cu hotărîre politica de discriminare rasială, contrară scopurilor și principiilor O.N.U.

România sprijină recomandările făcute de Comitetul special însărcinat cu studierea politicii de apartheid și este de acord cu necesitatea unor acțiuni urgente și decisive, deoarece doctrina apartheidului are consecințe negative asupra întregii comunități internaționale și nu poate fi considerată ca o problemă internă a unui stat oarecare.

ACTIVITATEA PREȘEDINTELUI ADUNĂRII GENERALE

NEW YORK 3. — Trimisul special Agerpres, Romulus Căplescu, transmite: În continuarea consultărilor și discuțiilor care au loc în prezent pe marginea perspectivelor etapei următoare a lucrărilor actualei sesiuni, președintele Adunării Generale a O.N.U., Corneliu Mănescu, a primit vineri în cabinetul său de lucru pe secretarul general al Națiunilor Unite, U Thant, pe președintele pe luna în curs al Consiliului de Securitate, Mamadou Kante (Mali), pe ministrul afacerilor externe al R.A.U., Mahmoud Riad, și pe reprezentantul permanent al Marocului, Ahmed Benhima, președintele pe luna în curs al grupului statelor arabe. S-a procedat la un tur de orizont al situației existente, la un schimb de vederi pentru a se asigura condițiile în vederea unei desfășurări normale pe mai departe a lucrărilor.

În aceeași zi, Corneliu Mănescu a participat la un prînz oferit în cinstea sa de Adnan Pachachi, reprezentantul permanent al Irakului.

VIZITA DELEGAȚIEI ROMÂNE ÎN ALGERIA

ALGER 3. — Corespondentul Agerpres, C. Benga, transmite: Delegația română, condusă de Alexandru Boabă, ministrul petrolului, care ia parte la festivitățile prilejuite de cea de-a 13-a aniversare a începerii luptei de eliberare a poporului algerian, a fost primită vineri de Houari Boumedienne, președintele Consiliului Revoluției din Algeria, cu care a avut o convorbire cordială.

În aceeași zi, delegația română a fost primită de Abdelaziz Bouteflika, ministrul afacerilor externe al Algeriei.

Delegația română a avut, de asemenea, întrevederi cu Belaid Abdessalam, ministrul algerian al industriei și energiei, cu care prilej au fost abordate probleme ale dezvoltării colaborării economice româno-algeriene.

GRECIA

Revizuirea Constituției

ATENA 3 (Agerpres). — Primul ministru al Greciei, Kollias, a trimis Comisiei însărcinate cu revizuirea Constituției o notă, cuprinzînd punctul de vedere al guvernului privitor la orientarea articolelor esențiale ale noii Constituții, ce urmează a fi prezentată guvernului la 15 decembrie a.c.

Referindu-se la puterea executivă, în notă se subliniază că aceasta trebuie să se bucure de independență totală față de parlament. Numărul deputaților în parlament va fi considerabil redus, iar imunitatea acestora va fi abrogată. Totodată, noua constituție interzice funcționarea și activitatea partidelor și organizațiilor de stînga.

În notă se arată, de asemenea, că instituția juraților va fi abolită.

În ce privește actualul sistem de autoconducere locală, acesta va fi „modificat" în așa fel încît consiliile comunale și primăriile vor fi lipsite de posibilitatea de a organiza manifestări cu caracter politic. Premierul grec a cerut Comisiei ca în noua constituție să se prevadă o restrîngere a libertăților individuale și o sporire a îndatoririlor cetățenilor.

*

Ministrul de externe grec, Pavlos, a demisionat joi seară, funcția sa fiind preluată de primul ministru, Constantin Kolias. Demisia lui Pavlos — apreciază agenția Reuter — constituie un simptom că lupta pentru putere din cercurile militare grecești continuă. În capitala Greciei este larg răspîndită convingerea că ministrii justiției, muncii, industriei și lucrărilor publice, a căror demisie a fost anunțată zilele trecute, au fost, în realitate, destituiți.

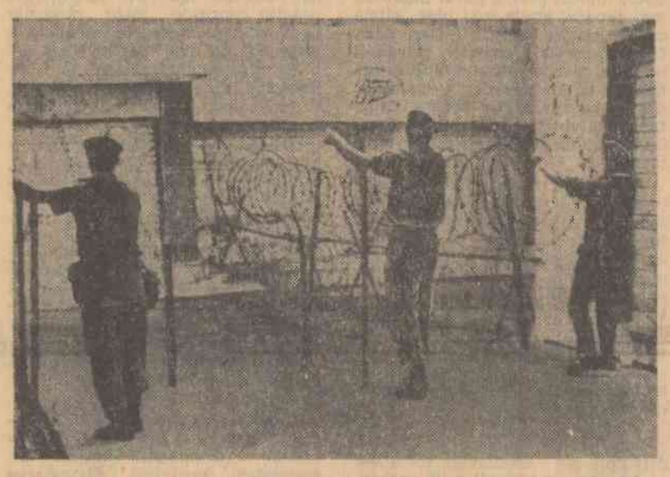

Soldați britanici din Aden amenajează garduri de sîrmă ghimpată pentru a se apăra de atacurile forțelor patriotice

Opinia publică finlandeză se pronunță pentru relații cu ambele state germane

Declarații ale unor deputați în parlament

HELSINKI 3 (Agerpres). — Deputatul social-democrat Arvo Salo a declarat în Parlamentul finlandez că „recunoașterea realităților politice nu poate constitui nici o greșeală politică. După părerea mea, a subliniat deputatul, poziția noastră ca țară neutră nu poate fi decît întărită dacă noi recunoaștem Republica Democrată Germană". La rîndul său, deputatul Viljo Pousi, din partea partidului Uniunea social-democrată a muncitorilor și micilor agricultori din Finlanda, a arătat că „existența celor două state germane este o realitate". El a relevat faptul că în opinia publică finlandeză se cere tot mai des în ultimul timp ca Finlanda să stabilească relații diplomatice cu ambele state germane. Acest pas, a spus el, „ar fi o contribuție importantă a țării noastre la garantarea păcii în Europa și în întreaga lume".

PENTRU NORMALIZAREA LEGĂTURILOR DINTRE R.D.G. ȘI BERLINUL OCCIDENTAL

Un comunicat difuzat de serviciul de presă de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R. D. Germane

BERLIN 3 (Agerpres). — Serviciul de presă de pe lîngă Consiliul de Miniștri al R. D. Germane a dat publicității un comunicat în care se pronunță pentru stabilirea de relații normale între Republica Democrată Germană și Berlinul occidental, ceea ce ar da „posibilitatea să se ajungă la o înțelegere în toate problemele a căror soluționare este în interesul Berlinului occidental și al locuitorilor săi". Pentru stabilirea acestor relații — se arată în comunicat — Senatul Berlinului occidental trebuie să înceteze să considere acest oraș ca un land al R. F. a Germaniei.

În legătură cu evenimentele din Orientul Apropiat

CAIRO 3 (Agerpres). — Cotidianul „Al Ahram" din Cairo anunță că președintele Nasser a avut două întrevederi cu trimisul special al președintelui Johnson, Robert Anderson, fost ministru de finanțe al S.U.A., care a făcut o vizită de cîteva zile în R.A.U. Ziarul precizează că în cursul primei convorbiri, trimisul american a expus președintelui R.A.U. poziția S.U.A. în unele probleme de interes reciproc. În cursul celei de a doua întrevederi, desfășurată joi, menționează agenția Reuter, președintele Nasser a înfățișat punctul de vedere al R.A.U. în urma conferinței arabe la nivel înalt de la Khartum.

Într-un interviu acordat postului de radio Cairo, Mahmud Yuness, ministrul egiptean al transporturilor, petrolului și zăcămintelor miniere, a declarat că R.A.U. „are în rezervă cantități suficiente de petrol care pot satisface, pe o perioadă lungă de timp, nevoile consumului curent", relatează agenția France Presse. El a precizat că au fost luate din timp măsuri de „stocare a unor cantități suficiente de petrol".

CAIRO 3 (Agerpres). — Citînd ziarul egiptean „Al Ahbar" agenția France Presse anunță că șase unități navale sovietice au ancorat la 2 noiembrie în portul Alexandria. Este vorba, printre altele, de o navă amiral, dotată cu rachete și baterii de artilerie antiaeriană, două submarine și o navă atelier.

NEW YORK 3 (Agerpres). — Regele Hussein al Iordaniei a sosit joi seara la New York. El urmează să aibă întrevederi la Casa Albă cu președintele Johnson consacrate examinării situației din Orientul Apropiat și relațiilor dintre S.U.A. și Iordania.

agențiile de presă transmit:

- *Guvernul algerian a instituit monopolul asupra operațiunilor bancare cu străinătatea*
- *La 6 septembrie 1968, Swazilandul va deveni independent*

Elaborarea unui plan de dezvoltare a economiei ungare pe termen lung, 1971—1985, a figurat printre problemele pe care guvernul ungar le-a examinat în ședința sa de joi. Ideea elaborării unui asemenea plan a fost aprobată, urmînd ca ministerele interesate să-și aducă prin propuneri concrete aportul la elaborarea planului.

Armata națională congoleză stăpînă pe situație — anunță postul de radio Kinshasa, referindu-se la evenimentele din Katanga și la pătrunderea în Congo a două coloane de mercenari veniți din Angola. Potrivit postului de radio Kinshasa, armata congoleză a intrat în localitățile Kisenge și Dilolo, situate la frontiera cu Angola, ocupate de mercenari, și procedează la operațiuni de curățire.

Incheierea convorbirilor oficiale polono-belgiene. Vineri au luat sfîrșit convorbirile oficiale dintre A. Rapacki, ministrul de externe al R. P. Polone, și P. Harmel, ministrul de externe belgian. Tema principală a acestora a constituit-o problema securității și colaborării în Europa. Ministrul de externe polonez a fost primit de regele Baudouin și a avut o întrevedere cu Willy De Clercq, vice-prim-ministru. În cursul unei conferințe de presă, Rapacki a reafirmat necesitatea înlocuirii blocurilor militare printr-un sistem de securitate colectivă.

In Algeria s-a instituit monopolul de stat asupra operațiilor bancare cu străinătatea a anunțat Kaid Ahmed, membru al Consiliului Revoluției și ministru de finanțe al Algeriei. De acum înainte, toate operațiile bancare ale Algeriei cu străinătatea, schimburile și cumpărarea de devize vor fi efectuate exclusiv prin intermediul uneia din următoarele bănci autohtone: Banca națională a Algeriei, Creditul popular al Algeriei, Banca centrală a Algeriei, Banca comercială a Algeriei.

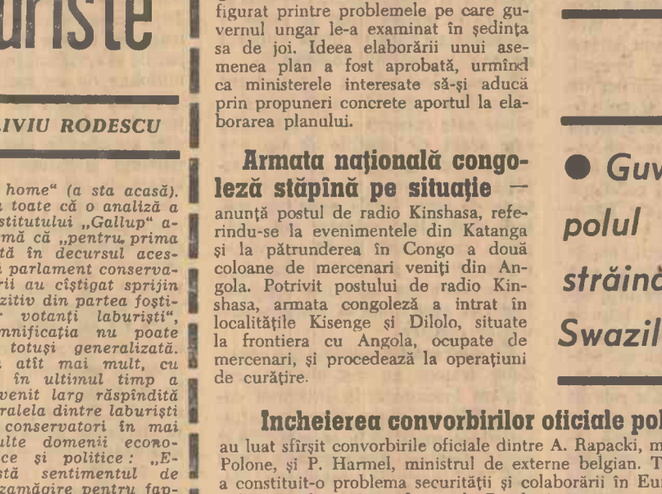

Standul românesc de la Tîrgul internațional de bunuri de consum de la Copenhaga.

Convorbiri neozeelandezo-bulgare. Primul ministru al Noii Zeelande, Keith Holyoake, l-a primit pe Lîcezar Avramov, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, cu care a avut o convorbire în probleme referitoare la dezvoltarea relațiilor economice și comerciale dintre cele două țări. Părțile s-au declarat de acord să intensifice comerțul bilateral. Totodată, s-a reglementat problema stabilirii de relații consulare între Noua Zeelandă și Bulgaria, la nivel de consuli generali.

„Cosmos—190" a fost lansat vineri în U.R.S.S. La bordul satelitului artificial al Pămîntului se află aparate științifice pentru continuarea cercetării spațiului cosmic. Aparatele aflate la bordul satelitului funcționează normal.

Delegația Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum condusă de Filip Geltz, vicepreședinte al Centrocoop, care, la invitația Uniunii Cooperativelor de aprovizionare și desfacere din întreaga Chină, face o vizită în această țară, a fost primită la 3 noiembrie de Li Siennien, membru al Biroului Politic al C.C. al P.C. Chinez, vicepremier al Consiliului de Stat. A fost prezent Iorgu Istrate, însărcinat cu afaceri ad-interim al României la Pekin.

O declarație a C.C. al F.N.E. în sprijinul memorandumului guvernului R.P.D. Coreene prin care se cere dizolvarea Comisiei O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei a fost difuzată de Agenția de Presă Eliberarea. Declarația subliniază aprecierea înaltă pe care F.N.E. o acordă hotărîrii guvernului R.P.D. Coreene de a lupta pentru menținerea și consolidarea păcii în Coreea și împotriva planurilor agresive ale imperialiștilor americani.

Un nou program de colaborare între R. S. Cehoslovacă și Marea Britanie pe perioada 1968—1970 în domeniul cultural-științific și al învățămîntului a fost încheiat la Praga. În baza lui, cele două țări vor extinde schimburile de oameni de știință și artă și de studenți.

Liderul cipriot turc Denktash și alți doi compatrioți ai săi, arestați marți sub acuzația de a fi desfășurat activitate ostilă statului, au compărut joi în fața unui tribunal din Nicosia. Tribunalul a hotărît ca aceștia să fie reținuți timp de 8 zile cît va dura ancheta.

Swazilandul va deveni independent la 6 septembrie 1968 — a anunțat vineri în Camera Comunelor George Thomas, ministrul de stat la Ministerul pentru Commonwealth. El a menționat că, pînă la această dată, guvernul britanic va lua toate măsurile necesare în vederea pregătirii independenței acestei țări. Thomas a precizat, totodată, că oficialitățile britanice au luat această hotărîre în urma cererii primite din partea guvernului Swazilandului.

Congresul internațional al foștilor deținuți în lagărele naziste de la Buchenwald și Dora își desfășoară lucrările la Zagreb — R.S.F. Iugoslavia. Participă reprezentanți din 11 țări. Tema principală a lucrărilor o constituie sprijinul acordat victimelor terorii naziste și luptei împotriva războiului și reînvierii fascismului. În prima zi a lucrărilor Marcel Paul, președintele Comitetului internațional al lagărelor, a prezentat un referat în care a condamnat amestecul puterilor imperialiste în Vietnam. El a subliniat, de asemenea, că războiul din Orientul Apropiat nu corespunde nici intereselor izraelienilor nici ale arabilor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii